Budapest, 1903. Nyolcadik évfolyam. 25. szám. Vasárnap, január 25.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Valami az indiskrécióról.

Budapest, január 24.

(v.) Nem szeretem a képmutatást; sem az ellenzékit, sem a kormánypártit, még kevésbé a pártközit. A közéletben a következetlenséget sem tudom szivelni, kivált a nyilvános cselekedetekre alkalmazott erkölcsi mértékek tekintetében. S ezeknél fogva erősen furcsállom a képviselőházban ma történteket. Avagy nem furcsa-e, hogy azt az indiskréciót, melyet egy bécsi lap a kormánynak s a szabadelvüpártnak egy háziügyében követett el, nem a közvetlenül érintett tényezők valamelyike, hanem a néppárt leaderje vitte be a közvádló szerepében a parlamenti vitatkozásba. Hogy a *Neue Freie Presse* leleplezései országos ügyet érintettek, az kétségtelen; s értenők tehát, ha az ellenzék a bécsi lap közlésének meritumát tette volna szóvá, igy vagy amugy birálva a szabadelvüpártnak az előzmények után történt egységes állásfoglalását. A kormány és a többség ez esetben sikra szállott volna igazáért s az érvek eme csatája méltó megnyitása lett volna a katonai javaslatok ügyében induló nagy parlamenti küzdelemnek. Ámde Rakovszky István nem ezt cselekedte, hanem a közerkölcs nevében megvádolt egy ujságirót olyan indiskrécióért, amelyet az nem az ellenzék rovására, hanem a kormány s a szabadelvüpárt egy része hátrányára követett el. Vádja éles, sőt kiméletlen volt, ami nem baj. De már az baj, hogy elfogult is volt. Mert irgalmatlan ostromának egész sulyát nem arra zuditotta, aki a leleplezés anyagát az ujságiróval közölte, hanem arra, aki — mint azóta már kiderült — *a hozzá tisztességes uton eljutott információt* hivatása szerint a nyilvánosság elé vitte.

Hogy minek minősitendő a bécsi lap hasábjain napvilággá bocsátott közlés, arról most ne szóljunk. Taglalhatjuk majd tüzetesen e kérdést akkor, ha a bevádolt ujságiró hirforrása jelentkezik. Maga az ujságiró megtette azt, amit nehéz helyzetében tehetett: közölte a hozzájutott információ származását két oly kiváló gavallérral, akinek becsületdolgokban feltétlenül helyes itéletéhez szó sem fér, tudniillik *gróf Csáky Albinnal és Gajári Ödönnel*. Ez az eljárása szakasztott olyan, mint amelyet Rakovszky István követett, midőn az Adria-vitában a Ház szine előtt egy kormánypárti képviselő bizalmas közlésére hivatkozott s kutforrását a diskréció okából a nyilvánosság előtt meg nem nevezhette. Rakovszky akkor felkeresett két uriembert s becsületszó alatt közöltę velük a tőle nyilvánosan számonkért nevet. Ugyanezt cselekedte ma Singer Zsigmond, a bécsi lap budapesti levelezője. A két ur közül, akihez Rakovszky fordult, az egyik politikus, a másik hirlapiró volt. A Singer Zsigmond választotta két gentleman közül szintén államférfi az egyik s ujságiró a másik. S azt sem kifogásolhatja Rakovszky, hogy Singer Zsigmond a saját politikai táborának két tagjához fordult; mert hiszen ama hasonló helyzetben ő is Kaas Ivort és Szentiványi Árpádot szemelte ki titkának letéteményeseiül, nem pedig báró Bánffy Dezsőt és gróf Tisza Istvánt. Ime, a bevádolt ujságiró, becsületét keresvén, kipróbált nyomokon halad: a Rakovszky István által ugyanilyen helyzetben követett eljárást ismétli meg. Lehet-e Rakovszky István urnak a bevádolt hirlapiró rehabilitáló lépései ellen valami kifogása? Az eredmény pedig az, hogy ama két közbecsülésben álló és feltétlen erkölcsi közhitelt élvező férfiu a nyilvánosság szine előtt azt jelenti ki, hogy Singer Zsigmond az Apponyi-féle memorandum tartalmához *semminemü visszaélés utján nem jutott*. Vajjon ezek után fenn fogja-e tartani Rakovszky István s az ő kifakadásait éktelen tetszéssel kisérő kórus amaz igazságtalan és kiméletlen vádakat, amelyekkel egy tetőtől-talpig tisztességes embert s hazánk nemzetközi reputációja körül gazdag érdemü, kiváló publicistát illetett? Elhamarkodott vádjuk erkölcsi halálitélet akart lenni amaz ujságiró ellen; s ezt az itéletet meghozták a vádlott meghallgatása nélkül. Rakovszky István ugy viselkedett, mint a *középkor* néppárti leaderjei: *a nagyinkvizitorok*. Szerepléséhez szakasztott olyan volt, csak a vérvörös köpenyeg hiányzott róla. Eretnekséggel vádolt valakit s azonnal intett is, hogy dobják a vádlottat a lobogó máglyára. Utközben pedig a vádlott bebizonyitotta ártatlanságát. Vajjon mitévő lesz véle ezentul a szent inkvizició?

Most pedig térjünk át a bevezetésben jelzett két thémára: a képmutatásra s az indiskréciók erkölcsi megmérésében való következetességre. Idejegyzek hamarjában néhány előző esetet, időbeli sorrend nélkül, ahogy épp eszembe jutnak.

A miskolczi királyhadgyakorlatok után egy ellenzéki lapban napvilágot látott egy végzetes fontosságu diplomáciai távirat, amelyet ő felsége Miskolczról küldött az orosz cárnak. Mi volt e távirat közzététele? Legalább is indiskréció, ugyebár? Nos, ugyanaz az ellenzék, mely ma Singer Zsigmond cselekvését a legenyhébben orgazdaságnak minősitette, bevitte e táviratügyét a parlamentbe s kemény vitát füzött hozzája. De nem azért ám, hogy az indiskréciót megbélyegezze, pedig e távirat közlése könnyen zudithatott volna nemzetközi bonyodalmakat is az ország nyakára — óh nem, hanem azért, hogy a külpolitika iránya miatt vádat kovácsoljon belőle a kormányzat ellen.

Másik eset. A földmivelésügyi minisztériumból eltünik egy fontos akta: egy ren-

TÁRCA

A tenger.

A levegőben már suhanni érzem
Nyiló mimózák illatát;
A nap már hosszabb s tiszta fénye délben
Valami kedves meleget is ád.
Nektek talán korán még, oh de bennem
Titokzatos érzések lengenek.
Ez a tavasz!... És nyughatatlan lelkem
Egy sovárgó, mély vágytól megremeg.

Honnan tudja a vándorló madárka,
Hogy néki szálloi, vándorolni kell?
Akkor még napfény tűz le a határra,
Virág játszik az est szellőivel.
És mégis száll... Röpíti könnyű szárnya
A napfényes, virágos föld fölött.
Öröklött ösztön üzi déli tájra,
Amint belém is messzi Délnek álma,
Vándorló fecskék lelke költözött.

Ugy hiv a tenger! A kék, a magános,
A véghetetlen, messzi Oceán,
Amely felett csak szellők árja szálldos
És csak az égbolt tündököl le rám.
Partját nem látni, ringó suttogása
Idegen földek távolába vesz.
Mi lehet túlnan, ott a másvilágba?
Pillantásom hosszan elrévedez.
Mi lehet túlnan?
Ahol tiszta éjen,
Mint egy léggömb, izzó, piros színében
Fölkél a hold... Oly nagy, oly óriási,
Amilyennek talán sohase látni
A földi partokon.
Nézem... Ugy álmodom...
S amint a hold száll föl az égi boltra,
Biborszine leolvad és ragyogva
Ezüstös lesz a tenger és az ég...
A mormoló, sejtelmes messzeség
Ezernyi pikkelyt ringat csillogóan,
Mintha a súgó, szerelmes habokban
Sellőleányok haja tündökölne
Sellőfiukat csábitva gyönyörre.
Egyszerre csak éles fütty sir az éjben:::
Az őrszem!.... És, mint álomvár, sötéten,
Lélekzete már messze hallható,
Közelg felénk egy idegen hajó.
Útja fényes, mély ivet vág az árba,
És az árbocra fölrepül a lámpa,
S a kormány mellől némán bámul át
Egymásra két idegen, jó barát,
Kiket egy pálya gyönyörü szerelme
Csak egy rövidke percre
Hozott össze nagy, messzi tengerekre
S kik, mint árnykép, röpülnek el suhanva,
Keletre egyik, a másik nyugatra!

Pásztor Árpád.

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Irta: JÓKAI MÓR

(36)

Ez még jobban határozott. Nem állunk utjában a boldogoknak.

Tehát menyegző lesz a gejzir szigetén.

Ámde ahhoz előkészületek kellenek. A copulatióhoz kell egy patriarcha, aki az eljegyzett párt a közönség előtt kihirdeti; ugyanaz a háromszori kihirdetés alól dispenzálja. Násznagy, örömanya, nyoszolyó, vőfény mind készen áll. A kelengye is összekerül. A menyasszony kap a Donnától esküvői köntöst; neki már nincs rá szüksége, a vőlegény egész parádéba öltözik a Capitano fiatalkori tengerész-kabátjában, aranyzsinóros sipkájában. Minden meglesz, ami a családi boldogsághoz elő van irva az ó-világban. Talán még majd *nászutazást* is lehet tartani? Hová? Merre? Ki tudhatja? Ez igy szokás. A vőlegénynek van egy ladikja, egy csónakja, egy hálója, meg egy szigonya, a menyasszonynak meg egy gunyhója. Aztán ez az egész sziget is az övék, *haereditario jure* van joguk ypszilonnal irni a neveiket.

Igaz, hogy ez a sziget egy paradicsom. Osztja bőven az áldásait az Isten teremtéseinek, kiket a vaksors idehozott.

A szüret hónapja csupa örömnapból áll.

delet fogalmazványa, mely tekintettel a hazánkban is mutatkozó takarmányhiányra, bizonyos naptól fogva életbelépteti a takarmánykiviteli tilalmat. Az eltünt akta napvilágot lát — ismét egy ellenzéki ujságban. Az idő előtt való közlés rengeteg károkat okoz az országnak, mert az üzérkedést részabaditja az amugy is gyér takarmányanyagra. A minisztérium meg akarja toroltatni ezt az indiskréciót, feljelentést tesz a bíróságnál s a vizsgálóbiró elmegy az illető szerkesztőségbe, hogy házkutatást tartson. Másnap az ellenzék háborogva viszi be az esetet a parlament vitajába. Talán az indiskréció miatt zudul fel? Talán a lapot vádolja azzal, hogy sulyos károkat okozott az ország gazdasági érdekének? Óh nem, az ellenzék nem ezért csinál leirhatatlan parlamenti viharokat. Hanem leszidja a kormányt, leteremtettézi a bíróságot s az ország szine előtt a közhatalom ellen vádat emel — *a sajtószabadság eltiprása miatt.*

Van ám még eset más is, cifrább is. A belügyminiszter asztaláról ellopnak egy levelet, azt a hirhedt levelet, mely a gróf Széchenyi Pál kaposvári választására vonatkozott. Ez a levél is napvilágot lát — vajjon hol? Tiszta sor, hogy megint egy ellenzéki lapban. Az ellenzék ebből is kázust csinál a parlamentben. Talán az indiskréciót ostorozza valahára? Talán lándzsát tör ama kétségbeejtő erkölcsi sülyedés ellen, mely politikai pártcélok kedvéért még a levéltitok szentségét is feláldozza? A levélhez füződő vita során hallhatók voltak ilyes kifakadások is. De nem az ellenzék soraiból, — oh nem, *hanem a kormánypárt padjairól.* És mi volt erre az ellenzék válasza? (A históriai igazság kedvéért iderovom, hogy mindahárom esetben az akkori nemzeti párt is része volt még az ellenzéknek.) Hát az volt az ellenzéki felelet, hogy aki tette, jól tette; mert indiskréció ide, indiskréció oda, a fődolog a választások tisztasága s az alkotmányos élet szeplőtlensége. S az ellenzék akkor hónapokon át rágódott emez indiskréció koncán s fenét se törődött azzal, hogy ki volt a tolvaj és ki az orgazda.

Azt mondhatnák mindezekre, hogy igen ám, de az itt felsorolt esetekben az indiskréció mindig *magyar* lapban látott napvilágot, a mostani esetben pedig az árulás abban áll, hogy magyar közügyekről *osztrák* lapba küldtek leleplezéseket. Nohát, tudunk mi erre is kádenciát, még pedig a közelmultból. Azt az esetet gondoljuk, amikor egy feketesárga klerikális bécsi lapban egy nagy szerepet játszó magyar ellenzéki politikus a választási kassza elsinkófálásával vádolta báró Bánffy Dezsőt. S ha nem csalódom, hát a mai viharban ennek az ellenzéki politikusnak is hallható volt a hangja azok között, akik a *Neue Freie Presse* budapesti levelezőjét hazaárulás cimén agyon akarták dorongolni.

Nem szedünk elé több esetet az iszákunkból, pedig bőven tellenék még belőle. Tisztelt olvasóink kegyeskedjenek immár velem együtt konkludálni.

I. Az indiskréció, ha ellenzéki lap követi el, tisztességes és hazafias dolog; ellenkező esetben pedig becstelenség és hazaárulás.

II. Ha valamely ellenzéki indiskréció az ország legvitálisabb érdekeit teszi kockára, a kormany meg se merjen moccanni, mert mihelyt a tolvajt vagy orgazdát keresi, a sajtószabadság szent elvével jő összeütközésbe. Ellenben, ha az indiskréció elkövetője nem ellenzéki ujságiró, akkor pálcát kell törni fölötte is, rajta is, polgári becsülete pedig közprédájává lesz a rögtönitélő inkviziciónak.

III. Az eddigi gyakorlat szerint ilyen konkluziókra kellene jutnunk. Mi azonban egészen másfelé konkludálunk. Szerény véleményünk az lenne ugyanis, hogy aki indiskrécióval vádol másokat, annak erre kettős jogcimet kell kimutatnia: azt, hogy a történt indiskréció *neki* okozott kárt, továbbá azt, hogy az indiskréció elitélésében soha sem kereste a maga érdekét, hanem *mindig az igazságot.*

Punktum.

A második előjáték.

Budapest, január 24.

Az első előjáték szerdán volt, mikor a katonai javaslatok napirendretüzése fölött kellett határozni. A második előjáték ma volt, mikor a katonai javaslatok már napirenden voltak, de tárgyalni nem lehetett. S nincs kizárva, hogy lesz még harmadik, negyedik és ötödik előjáték is, az esetleges közjátékokról nem is szólva.

Néppárti képviselő mondta az ülés előtt:

— Most másként dolgozunk, mint azelőtt. Nem akkor kezdjük a technikai obstrukciót, mikor már kifáradtunk. Nagy sor lesz az, mig odáig jutunk, hogy a tárgyalást megkezdjük.

— Hát mit csináltok?

— Mit? Először is már ma, az ülés kezdetén zárt ülést kérünk. Letárgyaljuk a Neue Freie Pressét. Ha jól megy, ezt kihuzzuk vagy három óráig. Minden eshetőségre pedig bejegyeztünk már három interpellációt. Katonai javaslatokról ma nem esik szó.

— És hétfőn?

— Hol van még hétfő? Jó az Isten, ád addigra uj themát.

— Talán a Nessi dolgát!

Csitt! A Nessi dolga nem lelkesiti az ellenzéket, még a legszélsőbb árnyalatot sem. A mai napon esett ugyan róla szó a folyosón, de csak a folyosón. Az ülésben, (se zárt, se nyilt ülésben) célzást sem tettek rá. S ez nem legkevésbé pikáns szenzációja volt a napnak.

Az idő egyébként már tizenegyre járt, mikor az ülés megnyilt. Apponyi sorra szedte a jelentéseit s közben *Rakovszky* István szorgalmasan gyüjtötte az aláirásokat, hogy a zárt ülés nyomban meglegyen. Könnyü dolga volt, mert *három* pártban cserkészhetett: az ellenzék mindhárom mezején. Együtt is volt a husnál több aláirás hamarosan. S akkor Apponyi bejelentette a zárt ülést s föltekintvén a zsufolt karzatokra, szólt:

— Kérem a karzati közönséget, sziveskedjék a teremből távozni!

Csak választottak maradtak a teremben. Az üvegajtókon keresztül olykor kihangzott valami zsivaj, de odakünn az ujságirók vidáman fogták fel a dolgot:

— Most az egyszer a szerkesztő urak dolgoznak. Ugy kell nekik, miért képviselők szegények.

Mert dolgoztak. Már az ugy van őröktől fogva, hogy a zárt ülésekről a szerkesztő-képviselők csinálják a tudósitást s megmarad a Hegedüs Sándor találó mondása, hogy: a zárt ülés abban különbözik a nyilt üléstől, hogy a nyilt ülésről mindent megirnak, a zárt ülésről még többet! De hiszen természetes is. A képviselő urak odabenn fesztelenebből szólnak közbe s ilyenkor a közbeszólások is belekerülnek a lelkiismeretes jegyzetekbe. Nem féltek tehát az ujságirók, hogy tudósitás nélkül maradjanak, s nem is csalódtak, mert még a zárt ülés javában folyt, mikor a teremből már kikerült a tudósitás első része. S akkor a folyosón külön kis parlament alakult, az egyik ujságiró felolvasta a kiküldött tudósitást és (akár a teremben) egyre hangzott:

— Halljuk!

Felolvasásra kerültek *Rakovszky* István éles kifakadásai, javaslata, hogy a Presse tudósitóját tiltsák ki a Házból, hogy az illetőt közveszélyes egyénnek mondotta, hogy a miniszterelnök tilta-

---

A menyegző ünnepére az ujbor is kitorr. Minden készen lesz a lakodalomhoz.

Azonban a paradicsomnak *pláqái* is vannak.

Az ősz, a szüret, a gyümölcsérés, a kukoricatörés, a burgonya-, az ignámeszedés együttjár a kinzó állatvilág fölébredésével.

Fellegként omlik alá a muszkitósereg a völgyre. Szunyog, muslica, zanzáro öli, marjs, szipolyozza az emberi fajt. A föld mélyéből előtámadnak a skorpiók, a százlábu skolopendrumok, a nádasokból a repülő poloskák, miknek a büze dögvészszel vetekedő. Ezek magukkal hozzák a ghekkókat, a denevéreket, repülő-kutyákat, amik e férgeket emésztik: seregestül jönnek a békák a teritett asztalhoz, vartyogva, kuruttyolva, behatolnak a szüreti kunyhókba, rémitik az alvó hölgyeket. A vámpir üldözi a ghekkót, a ragadós talpu gyikot; a bagoly verekedik a repülő mókussal. A Donna kunyhója előtt strázsát áll a fóka: az állja utját békának, kigyónak, felfalja valamennyit. Es én rakom a száraz ignámekévéket a lobogó tüzre. — Ez a paradicsomi élet!

Ezen akartunk mink ketten a Ruffóval segiteni.

A morotvák világa.

A szüret ideje végét járta.

Én egészen kibékültem a Ruffóval.

O közölte velem, hogy a legközelebbi napokban bekövetkezik az esővad. Ez a Délvidéken a tél, az ujesztendő. Eltart hat hétig. Az alatt a földmivesnek pihenése van. Még a barom sem jár legelni, turni.

Mielőtt ez évszak beállitana, aminek közeledtét a tengersokaságu bogárvilág előre hirdeti, mi ketten a negrito csónakjával bejárhatnók a szigetország morotváit s kitalálhatnánk valamit, amivel a szigetet ellepő egyiptomi csapásoknak elejét vehetnők.

(Es egyuttal távol maradnánk az uj házaspár otthonától.)

Elismerem, hogy ez a durva henteslegény a legeszményibb lovag és nemesember ezen a világon.

Másnap korán reggel, nem várva meg az örvendetes ünnepélyt, elindultunk ketten a morotvákat bekalandozni csónakkal, gólyalábbal.

(Folytatása következik.)

A két empire-szék.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Molnár Ferenc.***

(Történik egy pesti régiségkereskedő boltjában. Szerteszét mindenféle régi butorok. Imitált altwien-edények. Csehországban egy hónappal ezelőtt gyárilag előállitott középkori misemondó-ruhák és oltárteritők, appliációkkal. Drezdában és Bécsben utólag készült Napoleon-korabeli karosszékek. Bosnyák hímzések, gondosan bepiszkitva, stb. stb.)

A vevő: Lássa, ez a kis empire-garnitura itt a sarokban, ez nagyon tetszik nekem.

A boltos: Meghiszem azt. Gyönyörü három darab. Az a kis kanapé és az a két kis szék pompásan illik az ön szalonjába.

A vevő: Már látta a szalonomat?

A boltos: Nem.

A vevő: Hát?

A boltos: Ez mindenkinek a szalonjába illik. Tegnap itt volt a gróf Szekula és két ilyet rendelt. Zólyom-Besztercére küldtünk a mult héten a báró Bimzensteinéknek egy éppenilyet és még hozzá egy faragott velencei széket szines bőrrel, és...

A vevő: Jó, jó, Hogy ez?

A boltos (*mereven a vevő szemébe néz*): Hogy ez hogy?

A vevő (*mereven a boltos szemébe néz*): Igen. Hogy ez hogy.

A boltos: En csak annyit mondok, hogy a gróf Szekulának hatszáz forintért számitottam. Hehehe!

A vevő (*kimosan*): Hehehe.

A boltos: Az nem ért hozzá. Annak mindent eladok, amit akarok. Maga ért hozzá, magának megszámitom... hát mondjuk... százhetvenöt forintért. Jó?

A vevő: Hahaha! Na ez jó.

A boltos: Mi jó ebben? Igazán nem értem. Százhetvenöt forint. A legfinomabb francia empire, a mult héten vette a megbizottam Párisban, egy grófnak az árverésén. Ez a garnitura testvérek közt megvan háromszázéves.

A vevő: És empire? (*Gunyosan mosolyog.*)

A boltos (*megijed*): Empire? (*Ránéz a butorra*): Hát láthatja, hogy empire: itt vannak a bronzok, a koszoruk, a szallagok... itt van a sas... itt vannak az arany vonalak...

A vevő (*metsző gunnyal*): Es háromszázéves? Hát tudja maga, hogy Napoleon mikor élt?

A boltos (*ijedten*): Van ez négyszáz is.

A vevő: Napoleon, hogy egészen kiméletes legyek magához, mindössze száz éve, hogy élt. Tehát ha ez a garnitura empire, akkor nem lehet háromszázéves.

A boltos (*abban a hitben, hogy a vevő viccel*): Urasága be akar engem ugratni egy tréfába.

A vevő: Nem, nem. Napoleon száz évvel ezelőtt élt.

kozott az ilyen kritika ellen és tanuságot tett a bécsi ujság tudósitójának nagy szolgálatairól, hogy *Vészi* József és *Szatmári* Mór ujságirói szempontból szintén megvédelmezték a tudósitót, de a Ház nem valami gyöngéden fogadta a védelmet, hogy *Szentiványi* Árpádnak sikerült egy viccet kipréselnie Zboray Miklósból, mert amikor konstatálta, hogy a memorandum hat ismerőjétől Singer Zsigmond talán ugy tudta meg a titkot *per mopsz*, Zboray közbeszólt, hogy inkább *per lopsz*, — felolvasásra került továbbá, hogy *Hock* János az ujságirói tisztességről értekezett és *Krasznay* Ferenc az ethikai szempontot élezte ki: — szóval, a folyosón felolvasásra került minden s volt derültség, vitatkozás, fejcsóválás stb.

Mire a zárt ülés egy óra fele befejeződött, a folyósó már mindent tudott, *sőt többet is tudott.* Mert a folyosón a felolvasást meghallgatta Singer Zsingmond is, aki ott mindjárt megsugta egyeseknek, hogy hiszen ő megteheti a Rakovszky ur kivánságát s ha Rakovszky elhelyezhette titkát annak idején az Adria-ügyben két getlemannél, ezt ő is megteheti. S nyomban el is távozott. (A többit megmagyarázza az a nyilatkozat, melyet gróf *Csáky* Albin és *Gajári* Odön állitottak ki.)

A zárt ülés talán kissé korán végződött s minthogy az interpellációkra csak egy órakor került volna sor: rettentő veszedelem fenyegette az országot. Meg kellett volna kezdeni a katonai javaslatok tárgyalását s a kisebbik dobogón már fenyegetve tünt fel Münnich Aurél impozáns alakja.

De felugrott a fürge *Benedek* János:

— Tessék felolvastatni előbb a javaslatok ellen beérkezett kérvényeket!

Gróf Apponyi leszólt hozzá:

— Van vagy két tucat s majdnem azonos szövegü. Talán elég lesz, ha egyet felolvastatunk.

— De csak olvassuk fel valamennyit! — vélte *Benedek.*

— Halljuk a nép jajgatását! — füszerezte az esetet *Rákosi* Viktor.

S a szegény Trubinyi, az uj néppárti jegyző, rémült arccal vette észre, hogy egész torony kérvényt tolnak elébe, amit neki kell felolvasnia. Egy kántornak is a hangjába kerülne ez a vállalkozás, hát mi lesz az ő kis tenórhangjával? Szerencsére egy órakor Apponyi közvetitő javaslattal állt ki, hogy kinyomatja az összes feliratokat s igy abban maradt a felolvasás.

Apponyi átadta helyét Tallián Bélának s következtek az interpellációk.

Rakovszky István most interpellációban kövtelte, hogy a *Neue Freie Pressétől* vonják meg a postai szállitás kedvezményét. S most már nyilt ülésben fakadt ki Singer Zsigmond ellen, azt állitván, hogy csak lopás vagy vesztegetés utján juthatott az okirathoz s ezért eljárása nem korrekt.

Széll Kálmán miniszterelnök röviden végzett a támadással. Konstatálta, hogy a Neue Freie Presséhez semmi köze, ez a lap neki már sok kellemetlenséget okozott, de ez külön strófa. Osztrák laptól nem lehet azt kivánni, hogy magyar érdekeket szolgáljon. De ami a lap budapesti tudósitóját illeti, azt mindig korrekt embernek ismerte s ha az Apponyi-féle okirat leközlését nem is lehet helyeselni, de a tudósító majd igazolni fogja magát. Az ujsággal szemben pedig a postai szállitás megtagadásáig elmenni nincsen ok.

Még *Darányi* Ferencnek volt két interpellációja.

Ez volt a második előjáték lefolyása. Sok zaj, sok felületesség, sok igazságtalanság — de hát nem olyan szokatlan ez a magyar törvényhozásban. S aztán nem szabad feledni, hogy ma éppen az volt a legfőbb cél: — nem tárgyalni a katonai javaslatokat. Ezt pedig elérték...

A képviselőház ülése január 24-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, báró *Fejérváry* Géza.

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő zárt ülést kér, melyet e rendel.

(A zárt ülés.)

Gróf **Apponyi** Albert elnök: Megnyitja a zárt ülést és az elnöklést átadja **Tallián** Bélának.

Rakovszky István: Indokolja a zárt ülés megtartását. A Háznak egy belügyéről van szó. Egy hallatlan indiskréciót követett el egy ujságiró, aki egy küttöldi lapnak munkatársa s igy vendégszeretetünkkel visszaélt. Egy fontos okmánynyal követte el az indiskréciót, amelyet csak hat férfiu ismert, ezekről pedig távol áll minden gyanu. Az okmányt tehát hasznosésből, szenzáció-hajhászatból, jogtalan uton szerezte meg az illető. A hirlapiró elvárhatja, hogy tiszteletteI bánjanak vele, de viszont el lehet várni az ujságirótól, hogy megfeleljen viselkedjék ő is. Eddig akármit elhozhatott a Házba, nem félt indiskréciótól. Ezt a biztonságot veszélyeztetve látja. Miután az illető hirlapiró csak tiltott uton juthatott az okmányhoz, védekezni kell s ez más módon lehetetlen, mint hogy Singer Zsigmondot utasitsák ki.

Széll Kálmán: Előrebocsátja, hogy a zárt üléseknek nem barátja, de elismeri, hogy házi ügyekben van jogosultságuk. Maga is sajnálja, hogy az elnök irásba foglalt kivánságai napvilágot láttak és fogalma sincs, hogy miként kerülhettek az illető bécsi lapba. Bármennyire sajnálja ezt, a Rakovszky konkluzióját még sem fogadhatja el, mert az ilyen rendszabályt általában nem helyesli. Nem könnyü — ezt a lépést megtévé — határt tartani. Az illető ujságirót nagyon kiváló embernek ismeri. (Nagy zaj. Egy hang a szélsőbalról: De lopott! Ellensége a nemzetnek!) Nem az illető lapjáról, hanem magáról az illetőről beszél. Sajnálatát hangsulyozza a történtek fölött, amiket elitél s arra kéri a Házat, hogy térjenek a kérdés fölött napirendre.

Szentiványi Árpád személyes kérdésben szól. Singer Zsigmond két tanu előtt kijelentette, hogy a lapokban emlitett férfiaktól nem kapta a szóbanforgó iratot. Hát akkor kitől? Felszólitja az összes képviselőket, hogy aki az indiskréciót elkövette, jelentkezzék és ne gyanusittasson másokat. Singer eljárására nézve megjegyzi...

Rakovszky István: Hazudott! (Nagy zaj. Felkiáltás: Per mopsz is kaphatta!)

Szentiványi Árpád: Singer per mopsz sem kaphatta. (Zboray Miklós: Inkább per lopsz! Nagy derültség.) De kapta légyen bármily uton, a dolog annyiban nem marad, arra világosságnak kell derülnie s ebből a célból társaival együtt el fog követni mindent. (Helyeslés.)

Szatmári Mór: Mint ujságiró szól a fel ebben a különös kérdésben. Zárt ülés lévén, minden tartózkodás nélkül beszélhetünk. Az ügy, mely miatt nagy háborgás van, csak egy szükebb frakció körében szült nagy méltatlankodást. (Nagy zaj, ellentmondás a balközépen.) Már ez igy van. Sokkal többen vannak itt a Házban is, akik nem ütődtek meg azon a közleményen, amelynek nyilvánosságrajutását olyan rettentően elitélik s amiről pláne egy lap azt irta, hogy hazaárulás. Nem tudja belátni, hogy miért. Kinek ártott ez a közlés? Az országnak semmiesetre. A maga részéről nem lát itt különös indiskréciót sem. (Ellentmondás a balközépen.) Nagyon különösnek tartja, hogy valakit lopással, vesztegetéssel vádolnak, mielőtt kihallgatták s olyan rendszabályokat akarnak alkalmazni ellene, amelyeknek csak akkor lenne helye, ha már bebizonyult volna az, hogy az illető közleményt csakugyan becstelen uton szerezte meg. (Nagy zaj.) Ne idegeskedjenek az urak, hanem legyenek kissé elfogulatlanok! Arra sem lehet kényszeriteni egy ujságirót, hogy nevezze meg a forrását, mert ez nem ide tartozik a Ház elé.

Bartha Miklós: Ezt a párt nevében mondja?

Szatmári Mór: Én a magam nevében beszélek. Ez zárt ülés. Itt nem beszélünk párt nevében. (Igy!) Az, amit Rakovszky akar, az lehetetlen. Tessék meggondolni, mi lenne abból, ha itt oly rettenetes precedenst alkotnának egy ujságiróval szemben. Hiszen akkor ma az egyik, holnap a másik lenne kitéve annak, hogy individuális felfogások áldozataképpen kidobják ismét. Hivatkozik a somogyi levél esetére, ma is büszke arra, hogy ennek a levélnek közlésében az Egyetértésnél neki is része volt, mert az egy csunya dologról rántotta le a leplet. Nemhogy korholták volna akkor az Egyetértést, hanem magasztalták azért, hogy nyilvánosságra hozta azt az okmányt. (Közbekiáltások: Az más eset volt!) Nem szabad valakit kihallgatás és bizonyitás nélkül elitélni. Ha bebizonyul, hogy az illető tisztességtelen uton jutott annak az iratnak birtokába: akkor szóló is elitéli, mert szivén fekszik az ujságirói kar becsülete. De addig nem itéli el.

Bartha Miklós: Neki kell bizonyitania, hogyan jutott a közleményhez.

Szatmári Mór: Ámde lehet, hogy ezáltal még nagyobb indiskréciót követ el s lehet, hogy épp ezáltal sért közügyet. Egyébiránt ez az ő dolga. Én

---

A boltos: Tudja, éntőlem az is meglehet. (*Ugy vélekedik, hogy legjobb következetesnek maradni.*) Ez a butor háromszázéves és tiszta francia empire, (*Elpirul.*)

A vevő: Hát jó, hagyjuk ezt. Látom, hogy szép dolog és megveszem, akárhányéves. De százhetvenöt forintot nem adok érte, mert ezt ott csinálták a Dob-utcában. Ez nem antik butor. Ajándékba adom, az én lakásomba nem eresztek be ilyet. Száz forintot kap érte.

A boltos: Százhetvenöt.

A vevő: Száz.

A boltos: Kérem, én megmutatom a fakturát. Róza! Róza!

A vevő: Hagyja a Rózát. Ez nem ér meg száz forintot se. Ha em mondok valamit. A kanapé nem kell. Megveszem az egyik széket.

A boltos: Ahogy tetszik.

A vevő: Hogy adja?

A boltos: Az egyik ötven forint, a másik huszonnyolc.

A vevő: Hiszen teljesen egyforma a két szék! Mért drágább az egyik?

A boltos: Mert az más fa, kérem. Az igazi mahagóni.

A vevő: Hiszen egyik se igazi mahagóni! Mindakettő párolt bükk.

A boltos? Bükk? Na ezt röhögöm. Róza!

A vevő: Hagyja a Rózát. Mért huszonnyolc forint az egyik és mért ötven a másik?

A boltos (*ránéz a székekre*): Mert az egyiken igazi francia bronz . . .

A vevő: Az se igaz. Egyiken sincs francia bronz, mert az matt, finom, faragott bronz. Mind a kettőn ordenáré préselt bécsi sárgaréz van. Nekem ne énekeljen.

A boltos (*növekvő zavarral*): Kérem, ha nem tetszik venni, legalább ne tessék engem szekirozni.

A vevő: De én meg akarom venni az egyiket. És tudni akarom, mért ötven forint?

A boltos: Mit érdekli az uraságát? Vegye meg azt, amelyik huszonnyolc forint.

A vevő: De én a finomabbat akarom megvenni.

A boltos: Ne tessék engem agyonszekirozni. Tessék megvenni a kettő közül, amelyiket akarja, megszámitom akármelyiket huszonnyolc forintért.

A vevő: Az már más. Akkor megveszem mind a kettőt.

A boltos: A kettő együtt hetvennyolc forint.

A vevő: Miért?

A boltos: Az egyik ötven, a másik huszonnyolc.

A vevő: De hát melyik az egyik és melyik a másik?

A boltos: Mondom, hogy az mindegy. Ha egyet vesz, kiválaszthatja, amelyiket akarja, az huszonnyolc forint. A kettő együtt hetvennyolc, mert az egyik ötven forint, a másik huszonnyolc.

A vevő: Azt kell hinnem, hogy maga megőrült. Kérem, magyarázza ezt meg.

A boltos: Hát megveszi?

A vevő: Az egyiket. Huszonnyolc forint?

A boltos: Huszonnyolc.

A vevő: Itt a pénz. És ha most meg akarnám venni a másikat is, mennyiért adná?

A boltos (*dühösen*): Ötvenért.

A vevő: Na hát maga vitesse be magát a kórházba.

A boltos: Hát nézze, megmagyarázom. De aztán hagyjon nekem békét. En tudniillik nem értek az egész régiségüzlethez, ahogy itt maga engem lát. Ennekem volt egy sajt- és vajkereskedésem a Terézköruton, de sehogy se ment. Akkor ajánlották nekem ezt a régiségüzletet, hát megvettem. Mindenről fel van irva, hogy mennyibe került, hát eladtam mindent egy kis haszonnal. Az első héten jött hozzám egy ember és hozta ezt az egyik széket. Azt mondta, hogy egy árverésen vette egy gróftól. Kért érte ötven forintot, én igértem neki harmincat, ideadta negyvenért. Jó. A másik héten jött egy asztalos a Józsefvárosból és azt mondta, hogy azt a széket ő csinálta, és még annyit csinál nekem tizennyolc forintjával, amennyit akarok. Mindjárt csináltattam is egyet és minthogy egy ilyen széken nyerek tiz pengőt, hát az egyik huszonnyolc forint, a másik ötven. Mit csináljak? Sokáig tart, mig az ember megtanul...

A vevő: Hát hogy merte azt mondani, hogy ez tiszta francia empire?

A boltos: Mert mind az urak, akik értenek hozzá, azt mondták, hogy ez nem francia empire. Hát ha ez ugy néz ki, hogy francia empirenak kellene lennie, ha igazi volna, mért ne mondjam én mindenkinek, hogy ez a legfranciább empire a világon? Itt Pesten ehhez senkise ért. Ertenek hozzá a grófok, azok az én üzletembe be se teszik a lábukat. Ertenek hozzá a festők meg az irók, azok meg hol vegyék hozzá a pénzt? Ennekem müértő nem kell. Nekem kell egy polgári házaspár, annak azt adom el, amit akarok. En csak azt nézem, hogy valamit mennyiért vettem. En minden széken tiz forintot nyerek. Akár igazi, akár nem. En nem vagyok szakértő. En kereskedő vagyok. Annyira nem vagyok szakértő, hogy nálam még igazi régiséget is vehet olcsón.

A vevő: Most már értem.

A boltos: A másik szék ötven forint. Legyen nyugodt, eladom. És most megint tanultam valamit. Miből van az a szék?

A vevő: Párolt bükkből. Ezzel imitálják a mahagonit.

A boltos: Jó. A legközelebbi vevőnél azzal fogom kezdeni, hogy „ezt tessék jól megnézni, ez nem holmi párolt bükk, ez mahagóni.“ Mit akar, kérem? Élni muszáj!

csak azt tartom, hogy addig, amig az ügy kideritve nincs, nem lehet itélni, mert ez kegyetlen, igen veszedelmes precedens lenne. Ha vétkezett valaki, bünhődjék; de az bünhődjék ám, aki vétkezett.

Hock János: Hozzájárul a kérdéshez mert Szatmári Mór tulzásba ment és tulzott ujságirói szempontból indult ki. Itt mélyen a politikába vágó dologról van szó. Maga is csodálja Singer őszinteségét. E mellett Singer befolyásos párttag is. De egy politikai klub tagja hallgatólag vállalja a tisztességet is s igy kötelessége, hogy nem viszi a nyilvánosság elé azt amit mások nem szántak oda. Az ország fontos érdekeiről van szó az elopott okmányban. Aki ilyen dolgokban országos érdekek ellen cselekszik, mert az ő leu cselekedett Singer Zsigmond, ezt nem lehet rideg ujságirói szempontból megitélni. Más országban az ilyen embert egyszerüen kiutasitják. Székely hirlapirót kis dologért bezzeg kiutasitották Franciaországból. Szerbiaban egy ujságirót megvertek az utcán és aztán kiutasitották azt is.

Szatmári Mór: Helyes ez?

Hock János: Semmi brutalitást sem helyesel. A sajtószabadságot védi és védte mindig; de itt nem sajtószabadságról van szó, hanem a szabadsággal való visszaélésről, amit éppen ujságirónak kell szigoruan megitélni. A hires somogyi levélnél is bekövetkezett a bünhődés és más sajtóvisszaélésnél is. Miért vigye el csak Singer szárazon? Ha ez az első eset volna Singernél és lapjánál, nem szólna semmit, mert minősithetné botlásnak. Ha a hazájának tett volna vele szolgálatot, az is védelmére szolgálna. De ellenkezőleg, a hazája ellen cselekedett, mi több: egy idegen, Magyarországgal ellenséges lapban leplezte le ezt a fontos nemzeti dolgot. (Nagy zaj.)

Rakovszky István: Ki kell dobni!

Hock János: Azonban nem ez az első dolga Singernek s igy nem minősitheti botlásnak. A N. Fr. Presse a kiegyezés holtpontján nemrég szintén követett el indiskréciót. A vámegyezségnél a miniszteri asztalról eltüntek az akták és ismét indiskréció történt. Nem szól a többi esetről, de ezekkel igazolja, hogy itt rendszeres visszaélésről van szó. Singer csak szolgáló, vagy szolgalelkü embertől kaphatta az okmányt, vagy a legrosszabb esetben lopás utján. Szóló belépett a szabadelvüpártba, mert jó dolgot vélt cselekedni a hazának. De azt nem türi, hogy ott folytonosan leselkedjenek körülötte. Más párttagot már rég kidobtak volna. (Ugy van!) Kitiltani Singert nem lehet törvényesen az országból, de a pártkörben nem lehet megtürni: ez a véleménye. Aki egy körnek a tagja, nemcsak a tagdijfizetését, de a tisztességet is tartsa magára nézve kötelezőnek. Mint ujságirót nem birálja Singert, de mint párttaggal joga van Singerrel szemben eljárást követelni. Elégtétel az is, hogy itt csaknem egyhangulag pálcát törtünk Singer fölött, de ki kell egésziteni ezt azzal, hogy a szabadelvüpárt is törjön Singer Zsigmond fölött pálcát. (Helyeslés.)

Vészi József: Az igazi ujságirói fellépés az indiskrécióról az, hogy az ujságiró csak egyszer lehet indiskrét: először, mert az első indiskréció után már senki sem bizalmasan szóba nem áll. Ennélfogva az ujságirói hivatás sikeres gyakorlásának első föltétele a diskréció tekintik. Teljesen magáévá teszi *Szentiványi* álláspontját. Nem Singert kell felelőssé tenni, hanem azt, akitől Singer a közleményében foglalt információkat nyerte. (Helyeslés. Ugy van! Ugy van!) Hock Jánossal szemben megjegyzi, hogy a klub-élet csakugyan bizalmas és barátságos tagok érintkezése s igy a politikai pártkörökben csakugyan a pádimentumon lekszenek az érdekes hirek. De Singert éppen az dicséri, hogy noha huszonöt év óta forog a pártkörben, soha bizalmas dolgot nem vitt a nyilvánosság elé. Abban sincs igaza Hock Jánosnak, hogy Singer könnyen pótolható, mert a hirszolgáltatás nem olyan nehéz dolog. Singer hirlapirói működésének a hirszolgálat csak kisebb és jelentéktelenebb része. Ez a kiváló publicista, egy világlap hasábjain, formára és tartalomra nézve egyaránt kitünő tanulmányokat irt hazánk nagyjairól: Deákről, Kossuthról, Andrássyról, Petőfiről, Aranyról, Szilágyiról, Tisza Kálmánról s kiváló tollával felénk forditotta az egész Nyugat rokonszenves figyelmét. Érdemeit sem eltagadni, sem elvitatni, sem ignorálni nem lehet. Arra Singert senki sem szoritihatja, hogy vigye nyilvánosság elé annak a nevét, akitől értesüléseit a becsületszó lekötése mellett nyerte. Aki erre akarja őt fölszólitani, érthetetlent kiván tőle mert ha e fölszólitásnak eleget tenne, akkor követné el csak igazán a legsulyosabb indiskréciót. Vészi sajnálja hogy Hock János a pártkör dolgait idehozta a Ház szine elé. Ugy érzi, hogy ujságirói kollégiális kötelessége ezt a kiváló publicistát ama sulyos támadások ellen megvédeni, melyekben itt részesült, ahol nem védheti magát, s nem tartja igazságosnak, hogy ezen az indiskréción annyira fölbuzdulnak, noha azokban a precedens-esetekben, melyeket Hock fölhozott, nem a Ház, de a biróság elé vitték a kérdést. A biróság aztán a perjog formái szerint puhatolta ki az igazságot, s a bünös elvette büntetését. Most is ez az ut lett volna a helyesebb. (Helyeslés.)

Rakovszky István: Védik egymást a szabadkőmüvesek!

Vészi József: A legnagyobb nyomatékkal jelentem ki, hogy Singer sohasem volt szabadkőmüves.

Hock János: Személyes kérdésben konstatálja, hogy ő nem zavarta a dolgokat össze, sőt ő jelentette ki, hogy ez a dolog a párt elé tartozik. Megjegyzi, hogy Singer annak idején aláirta azt a felségfolyamodványt, melyet a német szinház ujraépitése dolgában intéztek a felséghez.

Hellebronth Géza: Ezt védelmezi Vészi! (Nagy zaj.)

Vészi József: Azóta Singer a nemzeti ügynek nagy szolgálatokat tett s expiálta ezt a tettét.

Rakovszky István: Hockkal szemben kijelenti, hogy ő nem Singer kiutasitását az országból kérte, hanem egyszerüen a Házból való kitiltását kéri. A miniszterelnök a kiutasitást nem tartja indokoltnak, mert azután könnyen tulmehetnének a határokon. De a miniszterelnök is elismeri a Ház jogát ebben az irányban, a minthogy ez a jog meg is van. Korrekt embernek tartotta Singert eddig. De amig be nem számol erről az ügyről, addig a leginkorrektebb embernek vallja Singert, sőt gyávának is, mert engedi, hogy itt gyanusitsanak egész sor embert. Per mopsz csak lopás vagy vesztegetés utján juthatott a szóbanforgó okmányhoz. Még ha igazolja is eljárását, akkor is inkorrekt Singer Zsigmond, mert az ország kárára publikált olyan dolgot, amit nem volt szabad publikálnia, mint magyar ember.

Vészi József: Rakovszky sem árulná el azt, akitől kapta volna.

Rakovszky István is volt hasonló helyzetben és nem mondhatta meg a forrast, de igazolta eljárását férfiak előtt, akiknek a révén ekként a nyilvánossággal szemben megtette kötelességét. Ezt megteheti Singer is. Véleménye, hogy Singer lopás vagy vesztegetés utján jutott az okmányhoz és pénzért követte el mindezt. Fenntartja indítványát.

Kubik Béla: Nincs érdekelve ebben a dologban, de azért szól, mert Széll és Hock között különbséget lát. Széll honorálja a N. Freie Pressét.

Széll Kálmán: Én a lapot nem védtem!

Kubik Béla: A miniszterelnök tudnatja a N. Fr. Presséből, hogy az a lap és munkatársai ellenségei az országnak. Az ügy nem tartozik ide. Reméli, hogy Hock és Széll között az ellentét eltünik, és hogy a szabadelvüpárt majd végez Singer urral.

Krasznay Ferenc szerint az ujságiróra nézve, aki itt jár közöttünk a legnagyobb szabadsággal, kötelező, hogy becsülje meg magát és viseltessék discréten mások irányában. Singer ez ellen vétett és pedig sulyosan.

Széll Kálmán Kubik Bélával szemben konstatálja, hogy ő a N. Fr. Pressével telefonon, szóval irásban harcban állt mindig s hogy a közöst maga is eltéli, de itt a Házban eljárásnak helye nincs, a minthogy hazaárulásról szó sem lehet.

Elnök: Határozathozatalnak helye nem lévén és mivel szólásra senki sem jelentkezett, a zárt ülést bezárom.

(Az ujoncjutalék fölemelése.)

Ienedek János: Kéri a véderő avaslatok ellen beérkezett kérvények közlését a képviselőházzal.

Münnich Aurél előadó: Kijelenti, hogy a kérvények tartalmáról beszéde közben el fogja mondani véleményét. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Kubik Béla: Halljuk a kérvényeket!

Rákosi Viktor: Halljuk az ország jogalását!

Elnök: Azt tartaná helyesnek, hogy csak azokat a kérvényeket olvassák fel, amelyek a véderő- és pénzügyi bizottságok tárgyalásai után érkeztek be. (Zaj és ellenmondás az ellenzéken.) Ha azonban a Ház ragaszkodnék a felolvasáshoz, akkor felolvastatja azokat. (Helyeslés.)

Trubinyi János jegyző olvassa a kérvényeket.

Barta Ödön indítványozza, hogy a kérvények nyomassanak ki.

A Ház ily értelemben határoz. A vita folytatását hétfőre halasztották.

(Interpellációk.)

Rakovszky István: Utal a Neue Freie Presse legutóbbi közleményére, melyeket denunciáló szándékuaknak mond. Sajnálja, hogy akadt magyar ember, ki a megbeszéléseket nyilvánosságra hozta azért, hogy a nemzeti vivmányokat megh usitsa. Nem fogja türni, hogy a sajtószabadság ürügye alatt pénzlesésből inkorrektséget kövessenek el. (Helyeslés.) A hirlapiró tartsa szem előtt azokat a szabályokat, melyeket a korrektség előir. Magyar ujságirók ilyesmit büntetlenül nem követhetnek el, külföldiből még kevésbé szabad ilyesmit türni. Csodálja hogy a kormány ilyen lappal összeköttetésben áll. A Neue Freie Presse többször követett el indiskréciót, mely magyarellenes érdeket szolgál. Az ily perfid irányu lapot ki kell tiltani az országból. Ha a miniszterelnök nem jár el erélyesen, akkor azt kell hinnie, hogy a miniszterelnök informálja a lapot és fél tőle. (Zaj.) A következő interpellációt terjeszti be:

Miután a Bécsben megjelenő Neue Freie Presse cimü ujság köztudomásulag Magyarországgal szemben következetesen ellenséges álláspontot foglal el (Igaz! Ugy van! balbelől.) és már nem egyszer az ország nagy érdekeit időelőtti hirek kikürtölése által kárositani törekedett, (Igaz! Ugy van! balfelől.) ezen külföldi lapról azon vélelem áll fenn, hogy közvetlenül a kormánytól nyeri információit (Igaz! Ugy van! balfelől.) most is január 21-iki számában „Forderungen des Graten Apponyi“ cimü cikkében egy emlékirat tartalmát közli, melyhez csak tiltott és nem tisztességes uton juthatott (Igaz! Ugy van! balfelől.) és a melynek időelőtti közlése nagy nemzeti vivmányok elérését veszélyeztethette volna, kérdem a t. miniszterelnök urat: Van-e a magyar királyi kormány a Neue Freie Presse cimü lappal olyan összeköttetésben, hogy ez a kormánytól gyakrabban információkat nyer? Ha igen, hajlandó-e a magyar királyi kormány a történtek után ezt a viszonyt továbbra is fenntartani? Helyesli-e a t. miniszterelnök ur és az ország érdekében levőnek tartotta-e a t. miniszterelnök ur ezen cikk közlését? 4. Nem hajlandó-e a t. miniszterelnök ur, miután más megtorlási eszköz nem áll rendelkezésére, ezen laptól, Magyarország határán belül, a postaszállitást megvonni?

Széll Kálmán: Mind a négy kérdésre, amely hozzám intéztetett, azonnal és szivesen adom meg a választ. Az első két kérdés abból áll, hogy vannak-e összeköttetéseim, vagy a kormánynak vannak-e összeköttetései a Neue Freie Presse cimü bécsi hirlappal, s ha vannak, szándékozom-e ezeket az összeköttetéseket fenntartani a történtek után, illetőleg azon közlemény után, amely most incidensül szolgál ezen felszólalásra. Kijelentem a t. Ház előtt nemcsak egy közbeszóló képviselő urnak és Rakovszky István t. képviselőtársamnak beszédében incidentaliter elejtett kifejezéséhez füzve megjegyzésként — de érdemi válaszképpen, hogy az egy képtelen valótlanság még feltevésben is, hogy a rendelkezési alapból valaha csak egy fillér szubvenciót kapott az a lap, — hanem kijelentem általában véve, hogy nekem ezen lappal semmi néven nevezendő összeköttetésem nincs; (Teljes a néppárton) sem materialiter, sem egyéb uton abszolute sem, én nem függök semmi tekintetben a laptól, sem az nem függ én tőlem, ez a lap soha egy fillér szubvenciót nem kapott, én ugyan nem adtam soha életemben és sem közvetlenül, sem közvetve semmi anyagi természetü összeköttetésem sohase volt a Neue Freie Presse-vel.

Gabányi Miklós: Szellemileg! (Derültség.)

Széll Kálmán: A t. képviselő ur fellogasa szerint a Neue Freie Presse információit a kormánytól szokta nyerni, a magyar lapok rovására. Erre vonatkozólag is egész határozottan kijelentem, hogy én — és mindenki tanuságot tehet erről, aki közéleti szereplésemet, amióta itt ülök, de azelőtt is figyelemmel kisérte, sőt tanuságot tehetnek erről az ellenzéki lapok hirlapirói közül is sokan — én a zsurnalisztikával való érintkezést nem kerülöm. Nemcsak nem kerülöm, de azt hiszem, sulyos kötelességet mulasztanék akkor, ha vele az eleven és közvetlen összeköttetést tönn nem tartanám.

Mindenkinek nyitva van mindig az ajtóm, ellenzéki zsurnalisztának is és nem egyszer jöttek hozzám ők is mások is információt kérni. És én megtartom mindig azokat a határokat, amelyeket elém szabnak az országnak és a közügynek érdekei és állásomnak kötelességei. Semmiféle információkat e'őzetesen se bécsi lapnak se más nem magyarnak és igy a Neue Freie Pressé-nek se adok a magyar zsurnalisztika rovására. Informáltam éppugy, mint a magyar lapokat, akkor, amikor és ugy, amint a közérdek és a nyilvánosság érdeke kivánta. (Mozgás és zaj.)

Molnár Jenő: Koerber miért nem jön soha in ormálni a magyar lapokat?

Széll Kálmán: Ami már most a harmadik kérdést illeti, azt kérdi a képviselő ur interpellációjának harmadik pontjában, helyesn-e a miniszterelnök és az ország érdekében levőnek tartja-e ezen cikknek közlését? Kijelentem, hogy nemcsak nem helyeselem, de nagyon helytelenitettem, amint azt a zárt ülésben ki is fejeztem és amint mindenki hallhatta tőlem most már harmadnapja, amióta a közlemény a kezembe jutott. A legélesebben elitéltem annak közlését, (Ugy van! jobbfelől.) felháborodtam az indiskréció felett, amely elkövettetett, helytelennek tartottam és a magam részéről igen sulyos beszámitásu indiskréciónak minősitettem. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Sőt tovább megyek. Határozottan kijelentem, hogy azért is helytelenitettem, mert azon célom és törekvésem elérésében, amelyek engem e napokban Apponyi Albert t. barátommal folyt megbeszélések és értekezésekben vezettek, hogy tudniillik vele teljesen egyetértő megállapodásra jussak, azokra az óhajtásokra nézve, miket velem közölt, megzavarhatták és megakaszthattak volna.

Mondom, én ezen közleményt már csak azért is helytelenitettem, mert ezen céllal és törekvéssel ellentétbe helyezettnek találtam. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) És én kijelentem, hogy csak annak örülök, hogy azért ennek a közleménynek zavaró hatása nem volt: a mi célunk, hogy egyetértésre jussunk és abban maradjunk, az egymással folytatott beszélgetések és eszmecserék folytán el lett érve, (Élénk helyeslés a jobboldalon.) mert köztünk az egyetértés a mai helyzetben való eljárást és magunktartását illetőleg egy percre sem bomlott meg. (Élénk helyeslés jobbfelől. Mozgás és zaj balfelől.) Ami pedig azt illeti, amit t. képviselőtársam interpellációjának harmadik pontjához füzött, hogy t. i., ha én a történtek következményeit nem ugy vonom le, mint ő akarja, akkor én magamat valamiképpen azonositom azzal a fellogással, vagy félek attól a laptól, vagy függök tőle . . . engedje meg a t. képviselő ur, hogy őt arra kérjem, hogy nem alapos feltevésekből, tehát ingatag alapra épitett állitásokból ilyenfajta éles és helyt nem álló, egészen alaptalan konkluziókat ne méltóztassék levonni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Mozgás és ellentmondás balfelől.) A t. képviselő urat temperamentuma, amely, beismerem, a politikában értékes, mert ez az agilitás, ez az eleven vérmérséklet becses adomány, a t. képviselő urat eleven vérmérséklete sokszor olyan konkluziók levonására ragadja, amiket higgadt mérlegeléssel talán nem is mondana és nem tartom helyesnek és nem tartom tanácsosnak — ilyen kérdésekben

EMPIRISMUS

A világbölcsészet rendszerében egyedül az empirismus az, melyet a józan ésszel követni lehet és követni kell. Minden emberi dologban csupán a tapasztalás volt és lesz a mester, igy a physiologiában is. Vajjon van-e hires orvos a világon, a ki gyógykezelése közben tapasztalataira ne hivatkoznék? A Dr. Brok főfájás elleni porát is számos elismerő levél ajánlja a szenvedő emberiségnek. Idegességtől, szellemi erőltetéstől, álmatlanságtól, gyomorbajtól, meghüléstől eredt főfájást rögtön megszüntet a Dr. Brok-féle por (11 por 1 frt 50 kr.) Kapható a Diana-gyógyszertárban, Károly-körut 5. (Megrendelések forduló postával eszközöltetnek.) Ártalmatlan növényi részeket tartalmaz, miáltal a nagy közönség mint házi cikket vásárolja a gyógyszertárakban. Vigyázzunk, mert az eredeti angol készitmény csak üvegekben kapható.

éppen nem — a következtetés levonásának elhamarkodását. Én, lássa a képviselő ur sohasem tenném ezt; ha bizonyos a aptalan feltevésekből amiket ellene irányoz valaki, nem vonja le a végletekig menő konzekvenciát, nem mondanék olyant, amit a t. képviselő ur most nekem mond, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon) hogy tudniillik én, ha ezt a lapot a történtek után ki nem ültom, talán félek, vagy függök attól a laptól.

Ez ellen határozottan tiltakozom és önérzettel utasitom vissza. (Elénk helyeslés jobbfelől.) Sem nem félek, sem nem függök tőle. Hiszen nekem igen sokat kellett küzdenem attól a laptól az egész kiegyezési kampány alatt. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Mozgás és felkiáltások a baloldalon: Tiltsuk ki!) Igen sok hasábot és egész nyalábokat tudnék összehordani azokból amikkel o t koronként megvádoltattam és amikkel megtámadtatiam közvetlenül, vagy közvetve azon nagyfontosságu magyar érdekek képviseletében és kötelességemben, amelyet minden irányban igyekeztem teljesiteni s nem egyszer erős és éles támadásoknak voltam kitéve én is. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Az a lap, amely osztrák ujság. bizony sokszor a magyar ügyekben, magyar érdekek ellen irt; és ezen esetben szemben találtam és én szembe szálltam vele és eszemben sem volt félnitőle. Es amint eddig nem féltem és nem függtem tőle. ugy nem fogok félni és nem fogok függni tőle ezután sem. (Elénk helyeslés a jobboldalon. Mozgás balfelől.) Előttem a „Neue Freie Presse" egy világlap, egy nagyfontosságu osztrák ujság, amelytől én nem is várom azt hogy Magyarország érdekében irjon, mert hiszen osztrák ujság de amelytől mégkivánom és megvárom azt. hogy igenis minden tekintetben és ezután is a zsurnalisztikai illem és zsurnalisztikai köteleség határai között maradjon és a zsurnalisztikai ethikát tisztelje és azokat a tekinteteket megtartsa. amiket kötelességük tisztelni a nyilvánosság orgánumainak. (Elénk helyeslés a jobboldalon.) De legyünk igazságosak mi is. Ha osztrák érdeket véd. ezt rossz néven ne vegyük, csak az igazságnál és a védelem jogos határai között maradjon. En tisztelem, ha igaz ügyért küzd. de csak akkor, ha ilyen ügyért száll sikra; ha nem ezért küzd, akkor a magam részéről az a véleményem erről a küzdelemről, aminőt az ily küzdelem megérdemel. És ha rólunk ir és főleg akkor, ha osztrák egyoldalu valódi érdek nincs szóban, legyen ellogulatlan és igazságos. (Elénk helyeslés a jobboldalon.) Arra a konkluzióra nem juthatok. melyet a t. képviselő ur felállitott, hogy erre a közleményre, amely sulyos indiskréció volt, de a magyar állam támadását még sem tartalmazta a lapnak kitiltásával kellene vagy lehetne felelni. (Elénk mozgás a baloldalon.) Egy lapnak kitiltása sokkal komolyabb dolog, amelyet én ebben az esetben nem látok helyénvalónak és nem tartom azt alkalmazhatónak és alkalmazandónak. (Helyeslés a jobboldalon.) Azt a közleményt én sajnálom, helytelennek tartom némileg magam ellen irányzottnak is láttam, mert ha nem is volt ez a célzata, de effektusában nehezitette azt, amire törekedtem, az egyetértés fenntartását. Magam is azt hiszem, hogy a szóbanforgó hirlapiró urnak igenis módjában áll magát tisztázni. Amint ismerem, nem is lehet neki sem melegebb óhajtása, mint hogy magát tisztázza. Becsületbirósági itéletet itt nem ü ünk felette. Pálcát törni se lehet a tényállás ismerete nélkül senki felett sem, de amint már a zárt ülésben is mondottam, remélem, hogy tisztázni is fogja magát. (Helyeslés a jobboldalon.) Nekem arra kellett felelnem, amit a t. képviselő ur tőlem kérdezett; a választ részemről világosan megadtam (Elénk helyeslés a jobboldalon.) kérem ezt a választ tudomásul venni. (Elénk helyeslés jobbfelől. Mozgás a baloldalon.)

Rakovszky István: A válasz azon részét, mely a kitiltást tagadásba veszi, nem veszi tudomásul. Miért tiltották ki a Deutsches Volksblattot?

Szatmári Mór: Az nagyon magyarfaló volt!

Lovászy Márton: Éppen ugy, mint a Presse!

Rakovszky István: Ne csak kis lapok ellen járjanak el erélyesen, hanem a Presse ellen is. Ismétli, hogy a választ nem veszi tudomásul.

A Ház tudomásul vette a választ.

(A telekkönyvi reformok.)

Darányi Ferenc a következő interpellációt intézi az igazságügyminiszterhez: Mikor szándékozik a telekkönyvi törvényt a Ház elé terjeszteni? Fog-e abban olyan rendelkezés foglaltatni, amely kötelezővé teszi a telekkönyvi beadványokra nézve az ügyvédi vagy közjegyzői ellenjegyzést?

Plósz Sándor: Amint én azt már a költségvetés tárgyalása alkalmával többször elmondottam, foglalkozom azzal, hogy a telekkönyvi jogra nézve magyar törvények készüljenek, amely törvények kiterjednének a telekkönyvi rendtartásra a telekkönyvek szerkezetére, a betétszerkesztésre, a helyesbitésre, illetőleg ezek megfelelő pótlására. továbbá az anyagi jogszabályokra amelyek a telekkönyvi jognak alapul fekszenek. Ezen munkálat már hosszabb ideje folyik és talán a jövő hónapban már elkészül ezen törvényeknek első tervezete. A dolog, megvallom, egy kissé lassan megy; lassabban, mint ahogy én szeretném. de kénytelen vagyok magam is belátni. hogy ezek a kérdések azon férfi részéről, kit ennek elkészitésével megbiztam, alapos és minden irányu megfontolást tesznek szükségessé. De arról megnyugtathatom a képviselő urat és a t. Házat, hogy ez a munka folyik. és hogy én egyik legfontosabb feladatomnak tartom, hogy Magyarország birtokviszonyai magyar törvények által lehető egyszerüen és lehető célszerüen szabályoztassanak. (Helyeslés.) Ami a másik kérdést illeti, erre vonatkozólag ezidőszerint még határozott feleletet nem adhatok, mert ezt a kérdést majd akkor fogjuk megbeszélni, ha a tervezet előttünk fog feküdni. Előre is jelzem hogy ilyenféle gondolatokkal foglalkozom, de azt, amit a képviselő ur ajánl, azt magában véve nem tartom célszerünek. Ami egyebet felhoz a képviselő ur — mert az talán nem is tárgya az interpellációnak — arra nem szükséges válaszolnom. Kérem tehát ezt a válaszomat tudomásul venni. (Helyeslés jobbfelől.)

A Ház tudomásul vette a választ.

(A pécsváradi közjegyzőség.)

Darányi Ferenc a következő interpellációt intézi az igazságügyminiszterhez: Fel fog-e állittatni Pécsváradon a közjegyzőség? És mikor?. Mivel indokolja a miniszter ur, hogy a pécsváradi közjegyzőségre eddig nem hirdettetett pályázat, holott a pécsi királyi törvényszék területén ezt kivéve lokozatosan már minden járásbiróság mellett felállittatott a közjegyzőség, még Szent-Lőrinczen is ahol pedig legkevésbé volt arra a megközelithetőséget illetőleg szükség?

Plósz Sándor: Mindenekelőtt szabadjon előrebocsátanom azt, hogy énnekem valóban arról tudomásom sem volt, hogy a politikai viszonyok miképpen alakultak a pécsváradi és a szentlőrinci kerületben. En előttem, midőn ebben a kérdésben határoztam, egyedül a közegek információja lebegett, amely az volt, hogy Szent-Lőrinczen egy közjegyző meg fog tudni élni; Pécsvaradon ellenben a közjegyző, habár távolabb van is Pécstől, nem ludna jól megélni, még pedig azért nem, mert a kerületnek egy része közelebb fekszik Dárdához, mint Pécsváradhoz és ennélfogva a kerületnek egy része nem fog a pécsváradi közjegyzőhöz menni, ha fel is állittatik az a közjegyzőség, hanem megmarad a dárdai közjegyzőnél. Ezek voltak rám nézve döntők, mikor a pécsváradi közjegyzőség felállitását, megegyezőleg a közegek egy jó részének javaslatával mellőztem. Azt, hogy Pécsváradon most legközelebb egy közjegyzőséget állitok fel ezuttal kiátásba sem helyezhetem. Most döntöttem el a kérdést és most hirdettem ki a pályázatot a pécsi közjegyzőségre. Csakugyan. én nem ismerek el ugyan szerzett jogokat és mégis bizonyos méltánytalansággal járna az, ha ma, amidőn a pályázat már kihirdettetett, a területnek egy részét mindjárt elvonnám attól a közjegyzőségtől. Figyelemmel fogom azonban kiséri az ügyét és ha azt látom, hogy Pécsváradon közjegyzőség felállitása szükséges lesz annak is meg fog jönni az ideje és ha azt az információt nyerem, hogy a szükséges a felállitása. nem fogok habozni azt megtenni. (Helyeslés.) Kérem, méltóztassék ezt tudomásul venni.

A Ház tudomásul vette a választ.

Elnök ezután bezárta az ülést.

*

(A r gvádolt ujságiró.)

A zárt ülésen történtek hamarosan kiszivárogtak a folyosón várakozó ujságirók közé. Amint ezekről tudomást szerzett *Singer* Zsigmond, a sulyosan és méltatlanul megvádolt ujságiró, nyomban megtette a kellő intézkedést reputációjának megvédésére. Fölkereste gróf *Csáky* Albint, a főrendiház elnökét és *Gajári* Ödönt, akik ennek az eljárásnak eredményéről a következő nyilatkozatban számolnak be:

Tekintetes *Singer Zsigmond* urnak
Budapesten.

Mai napon, délután két órakor felkeresett ön bennünket alulirott gróf *Csáky* Albin lakásán, és utalással a képviselőház mai zárt ülésén történtekre, föltfedezte előttünk, férfiui szavunkkal lekötött titoktartás mellett, hogy miként jutott ön a gróf *Apponyi* Albert emlékiratában foglalt pontozatok tüzetes ismeretéhez.

Mi önnek közlését meghallgatván, ehhez képest — önnek szavahihetőségére való tekintettel — készséggel kijelentjük, hogy *ön e memorandum tartalmának ismeretéhez semminemü visszaélés utján nem jutott.*

Budapest, 1903. január hó 24-ikén.

Gróf Csáky Albin.
Gajári Ödön.

A szabadelvü pártkörben ma este élénken pertraktálták az ügyet, s az volt az egyértelmü vélemény hogy ezzel a nyilatkozattal az egész dolog teljesen kielégitő módon el van intézve. Az est folyamán arról is értesültünk, hogy *Singer* Zsigmond *Perczel* Dezső és *Münnich* Aurél utján elégtételt kért *Rakovszky* Istvántól a Ház zárt ülésén vele szemben használt sértő kifejezései miatt. Rakovszky a kihivást tudomásul vette és fenntartotta magának, hogy arra nézve nyilatkozzék.

*

Dókus Ernő és *Nyegre* László orsz. képviselők a következő levelet intézték Szentiványi Árpád és Bolgár Ferenc orsz. képviselőkhöz:

Méltóságos *Szentiványi* Árpád és *Bolgár* Ferenc orsz. képviselő uraknak. Helyben.

Mélyen tisztelt barátaink!

Folyó hó 22-én megbizást nyertünk tőletek, hogy dr. *Singer* Zsigmond urtól, mint a *Neue Freie Presse* budapesti tudósitójától kérjünk nevetekben felvilágositást arra nézve: ki az a „volt nemzetipárti politikus", aki a Neue Freie Presse januar 21-iki számának gróf *Apponyi* Albert katonai kivánalmaira vonatkozó tudósitásában az adatok közlőjeként van megjelölve.

Dr. *Singer* Zsigmond ur e tárgyban feltett kérdésünkre kijelentette, hogy magára nézve becstelenségnek tartaná a közlő megnevezését. Készségesen kijelentette azonban azt is, hogy a szónyegen forgó kérdésben sem veletek, tisztelt barátaink, sem a hirlapokban az Apponyi-féle memorandum ismerőiként megnevezett *Hodossy* Imre, *Sághy* Gyula, *Biró* Lajos, *Ivánka* Oszkár, *Patytyánszky* Elek, *Brezovay* László képviselőtársainkkal egyáltalában nem érintkezett, s a szóbanforgó közleményre nézve sem tőletek, sem a megnevezett képviselőtársainktól adatokat sem közvetlenül, sem közvetve nem nyert.

Amidőn megbizatásunk eredményét ezekben van szerencsénk nagybecsü tudomásotokra hozni, vagyunk

készséges hiveitek

Budapesten, 1903. január 24.

Dókus Ernő s. k.
Nyegre László s. k.

*

A *Neue Freie Presse* ügyével van kapcsolatban a következő nyilatkozat is:

Két dologban kell nyilatkoznom. A *Neue Freie Presse* levelezője, leközölvén lapában gróf *Apponyi* Albert emlékiratát a katonai követelések tárgyában, hozzátette, hogy ehhez az okirathoz egy volt nemzetipárti politikus utján jutott. Ezzel kapcsolatban ma két ellenzéki képviselőtől hallom, hogy vannak, akik ennek a rejtélyes „volt nemzetipárti politikusnak" engem tartanak. Akár legyen jóhiszemü hülyeség, akár rossz tréfa, avagy malicia, mely ez ügygyel kapcsolatban az én nevemet ajkára veszi, nyilvánosan tiltakozom ellene s kijelentem, hogy ha igaz lenne is, hogy csakugyan egy volt nemzetipárti politikustól kapta volna a Neue Freie Presse levelezője a leközölt okiratot, ez a „volt nemzetipárti politikus" nem én voltam. Ez az egyik.

A másik ügy az, hogy *Hock* János országgyülési képviselő ur, mint egy esti ujságban olvasom, a képviselőház mai zárt ülésén rólam azt állitotta, hogy engem ugyanolyan okért itéltek el, mint *Inczédy* Lászlót. Ez elferditése a ténynek. En nem tudtam, hogyan kerültek a földmüvelésügyi minisztérium táviratai a *Pesti Napló*ba s csak az ellen háborodtam fel, hogy a vizsgálóbiró erőszakos uton, a szerkesztőségi fiókok feltörésével akarta elvinni az inkriminált kéziratot. Ennek álltam ellent s ennélfogva hatóság elleni erőszak miatt itéltek el. Hock Jánosnak, aki akkor maga is a *Pesti Napló* munkatársa volt, jobban kellene a dolgokra emlékeznie.

Budapesten, 1903. január 24-ikén.

Ifj. *Ábrányi Kornél* s. k.

BELFÖLD

Széll és Fejérváry a királynál. A kiegyezési javaslatokat a kormány, értesülésünk szerint, 28-án terjeszti a képviselőház elé. Ugyanakkor terjeszti be a megfelelő javaslatokat *Koerber* az osztrák képviselőházban. *Széll* Kálmán miniszterelnök ma délután Bécsbe utazott, hogy a javaslatokhoz kieszközölje a király előzetes hozzájárulását. Ez alkalommal a miniszterelnök egyéb ügyekben is előterjesztést fog tenni a koronának. Vele együtt báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter is Bécsbe utazott, nyilván abból a célból, hogy a tárgyalás alatt levő *katonai javaslatok* dolgában az illetékes tényezőkkel érintkezzék. A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter holnap este, vagy hétfőn reggel érkeznek haza.

Gróf Széchenyi Gyula kihallgatása. *Bécs*ből jelentik, hogy a király ma délben hosszabb kihallgatáson fogadta gróf *Széchenyi* Gyulát, a személye körüli minisztert.

A főrendiház január hó 26-án, *hétfőn*, esetleg folytatólag kedden, mindenkor délelőtt **11** órakor ülést tart.

MOLL SEIDLITZ POR feülmulhatatlan **háziszer** mindama **gyomorbajoknál**, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni A gyógyszertárakban **MOLL** készitménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SO Legjobb fájdalomcsillapitó bedörzsölés, csuz, köszvény és egyébb meghülési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. **MOLL** készitmény kérendő.

Bizottsági ülések a Házban. A képviselőház *pénzügyi bizottsága* 27-ikén délután fél 6 órakor az országház delegáció-termében ülést tart, amelyen folytatják a pénzügyi költségvetés tárgyalását. — Az *igazságügyi bizottság* is aznap délután 5 órakor tart ülést, amelyen folytatják a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Györffy Gyula ügyei. *Györffy* Gyula képviselő ellen tudvalevőleg nemcsak a fonógépek ügye miatt, hanem azért is tettek összeférhetetlenségi bejelentést, mivel a Leszámitoló- és Pénzváltóbank jogtanácsosa. Ezt az utóbbi ügyet a képviselőház állandó összeférhetetlenségi bizottsága már előkészitette a tárgyalásra. A képviselőházi mai ülésén az elnök ezt bejelentette s javaslatára a Ház elhatározta, hogy az ügy elbirálására a február 3-án tartandó ülés végén sorolják ki az itélőbizottságot. Az itélőbizottság tagjai még ugyanazon az ülésen leteszik az esküt a Ház szine előtt s az ülés után rögtön összeül itélethozatal végett. A fonógépek dolgában *Györffy* ellen tett összeférhetetlenségi ügyben az állandó bizottság még mindig folytatja a vizsgálatot.

Az obstrukció. A képviselőház hétfői ülésén megkezdik végre az ujonclétszám megállapitásról és az ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslatok tárgyalását, minthogy a kérvényeket akkorra kinyomják és igy a további felolvasás fölösleges lesz. Az első javaslathoz szólásra fel vannak jegyezve: Ellene *Tóth* János, *Rakovszky* István, *Holló* Lajos, *Bakonyi* Samu, *Udvary* Ferenc, *Nessi* Pál, *Gabányi* Miklós, *Bernáth* Lajos és *Darányi* Ferenc; mellette báró *Solymossy* Ödön.

A *Szederkényi* Nándor elnöklete alatti függetlenségi és 48-as párt ma délután értekezletet tartott, melyen megállapodtak a katonai javaslatok tárgyalásánál benyujtandó határozati javaslat szövegében.

Magyar nyelv a szász iskolában. Magyarország erdélyi részeiben levő ág. evangelikus hitvallásu egyház országos konzisztóriuma még a mult év közepe táján intézkedett, hogy az általa fenntartott tanitóképző-intézetben Nagy-Szebenben a magyar nyelv tanitására és tanulására kiváló gondot fordítsanak és e célból, különösen a beszédgyakorlatok előmozditása végett, az intézetben a törvényes tanórákon kivül társalgási órát rendezzenek be. Legujabban pedig a konzisztórium arra is utasitotta a képezde igazgatóságát, hogy a tanulók kisérletképpen hetenként két napra arra kötelezzenek, hogy érintkezésük nyelvéül a magyar nyelvet használják. E rendelkezés végrehajtásának lehető biztositása érdekében egyuttal a kellő ellenőrzésről is gondoskodott. A konzisztórium e rendelkezésével nemcsak azoknak az intencióknak kiván megfelelni, amelyeket *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter multévi októberi látogatása alkalmával kifejezett, hanem mindenekelőtt arról kivánt gondoskodni, hogy a tanulók, az intézetből kilépve, a magyar nyelvben is oly foku képzettséggel birjanak, amilyent ugy saját jól felfogott érdekük, mint azon iskolák érdeke kiván, mely iskolákban ők később mint tanitók müködni hivatva vannak.

Igazolt mandátum. *A képviselőház I. birálő-bizottsága* ma délelőtt ½10 órakor *Sréter* Alfréd elnöklete alatt tárgyalta báró *Harkányi* Jánosnak formahiba miatt a bizottsághoz utasitott megbizólevelét s azt igazolta.

KÜLFÖLD

Az osztrák helyzet. A képviselőház mai ülésén szermesteri gyorsasággal intézték el a cseh nacionalisták sürgős javaslatukat. Természetesen nem azért, hogy a Reichsrath mielőbb a komoly munkára térhessen át, hanem mert a tegnapi megállapodás követelte igy és aztán ma szombat volt és a cseh urak még a délutáni gyorsvonattal haza akartak utazni.

Az ülés egyébként három interpellációval kezdődött; az egyik azt kérdezte, mikor várható a *szerb kereskedelmi szerződés* felmondása. *Lukesch* interpelláló ezt a többi közt azzal okolta meg, hogy a magyar kiegyezés ugy sem nyujt kellő védelmet a Magyarország részéről való járványbehurcolás ellen. A másik az *orosz ulevelek láttamozására*, a harmadik a *bécsi csabóstrájkra* vonatkozott.

Azután áttért a ház a cseh radikálisok sürgős inditványainak tárgyalására. Röviden elintézte a ház *Zasvorkának* azt a sürgős inditványát, hogy Prágában cseh állatorvosi főiskolát állitsanak. Az inditványt vita nélkül elfogadták.

Kloţac ezután megokolja a véderőjavaslatból és a hadsereg szaporitásából származó költségek fedezése tárgyában benyujtott inditványának sürgősségét és kijelenti, hogy nem lehet szó obstrukciós inditványról, mert a költségeket száz millióval szaporitják. Beszédé további folyamán utal a mozgósitási hirekre és arra a hirre, hogy hajórajt szándékoznak kiküldeni a Levantera.

Böhm-Bawerk pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormány az erre vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalása alkalmával részletes felvilágositásokat fog adni és már most is kijelentheti, hogy a pénzügyi kormány teljesen tudatában van e pénzügyi intézkedés jelentőségének és az adófizetők adóképességének.

A sürgős inditványok letárgyalása után a ház áttért a *cukorkontingentálásról* szóló törvényjavaslat első olvasására. Miután *négy szónok* beszélt, a javaslatot a bizottsághoz utasitották és az ülést berekesztették.

A legközelebbi ülést szerdán tartják meg. A napirend első pontja valószinüleg a véderőjavaslatok első olvasása lesz.

A pártok álláspontja is ismeretes már *Luegerék* és a klerikális *Fuchs* ügyrendi reformjával szemben. Minden párt elismeri, hogy ilyen reformra okvetlenül szükség van, már csak azért is, hogy a képviselőknek egy kis töredéke ne bénithassa meg könnyelmüen a parlamentet és hogy végetvessenek a cseh nyelv gyakori használatával üzött visszaélésnek. Hangsulyozzák, hogy sok helytelenségnek már a házszabályok szigoru alkalmazásával is véget lehetne vetni. A házszabályok szigoritásának azonban semmiesetre sem szabad annyira mennie, hogy az *erőszakosságok ellen való jogos védekezés* lehetetlenné váljék. A párt tagjai azt a nézetet hangoztatták, hogy az az ut, amelyet *Fuchs* és *Lueger* inditványai kijelölnek, nem vezethet célhoz és hogy a házszabályok módositása csak a nagy pártok egyetértésével lehetséges.

Bécs, január 24.

A képviselőház szerdán veszi tárgyalás alá a katonai javaslatokat. A két sürgősségi inditvány letárgyalása után valószinüleg meg fogják változtatni a napirendet és a költségvetés első olvasása helyett előbb a kiegyezési javaslatok első olvasása kerül sorra. Ez lesz a parlament munkaképességének próbája.

San Carlos bombázása.

Budapest, január 24.

A San Carlos-erőd bombázása a legujabb távirati jelentések szerint kapitulációval végződött. Berlinbe tegnap késő este végre megérkezett a hivatalos jelentés Venezuelából. A német hajóraj parancsnoka *Schäder* megerősiti a magánjelentésekből ismert maracaibói esetet. A venezuelaiak eleinte nagy közönynyel fogadták a blokádot, de utóbb ez kellemetlenül éreztette hatásait. Jelentékeny mértékben megdrágultak a mindennapi élet szükségletei, sok élelmiszer meg egyáltalán nem volt kapható. Különösen a kávé hiánya jelentkezett érezhetően, ami Castro elnököt arra inditotta, hogy megnyissa a columbiai sorompókat a kávébehozatal számára, a kávét aztán a maracaibói öblön keresztül szállitották volna a fővárosba s más nagyobb városokba. A német *Panther* hadihajót bizták meg azzal a feladattal, hogy gátolja meg a blokád e megszegését. A *Panther* be akart hatolni a maracaibói öblölbe, hogy oda is kiterjeszsze az ostromzárt, amikor *San Carlos*ból hevas tüzelés indult meg ellene. A *Panther* viszonozta a tüzelést, de aztán visszavonult, mert nem érezte magát elég erősnek az erőd elnémitására.

Érre *Schäder* parancsnok, mint jelentésében közli, e hó 21-ikén elrendelte az erőd lövetését, amely, mint emlitettük, annak elpusztitásával végződött. A németek ez erőszakos fellépésével a konfliktus nagyon válságos stádiumba jutott annyival is inkább, mert az Egyesült-Államok közvéleménye a németek ellen fordul, sőt kormánykörökben is ugy vélekednek, hogy Németország dacolni akar a Monroe-tan alapelveivel.

Berlin, január 24.

Schäder parancsnoktól e hó 21-iki marakaiboi kelettel a következő hivatalos jelentés érkezett Willemstadból:

> E hó 17-én a Panthert, amikor a marakaiboi korláton áthaladt, a San-Carlos erődből váratlanul erős tüzeléssel támadták meg. A Panther fél órán át ágyuharcot folytatott az erőddel, de azután hajózási akadályok miatt abbahagyta a harcot. Hogy a támadást rögtön kövesse a megtorlás, különösen azért, mert a venezuelai kormány a támadást győzelemként hiresztelte, a Vinetával 21-én *bombáztattam és elpusztittottam a San-Carlos erődöt.*

London, január 24.

Németország, *Anglia* és *Olaszország* érdekeik különélesége miatt utasitották washingtoni képviselőiket, hogy Bowen követtel külön-külön tárgyalják követeléseiket. Az előzetes tárgyalások már megkezdődtek. Formális konferencia nem lesz a képviselők között. Ami a blokád megszüntetését illeti, a hatalmasságok, amelyek teljesen egyetértően jártak el, abban állapodtak meg, hogy mindaddig nem tehetnek lépést ebben az irányban, mig Venezuela be nem bizonyitja, hogy minden egyes hatalmasságnak kész teljes elégtételt adni anélkül, hogy az egyiket vagy a másikat előnyben részesitené. Noha hivatalos jelentés még nem érkezett, mégis hire jár, hogy *San-Carlos* bombázása kikerülhetetlen volt, mert az erőd egy német hadihajóra lőtt, amikor ez egy hajót üldözött, amely áttörte a zárvonalat és a marakaibói lagunákban akart menedéket keresni.

Caracas, január 23.

Hir szerint a De Ruyter németalföldi páncélos hajó, amely 21-én *Los Roques* szigetéről *La Guayrába* érkezett, a szigeten 17 halottat talált, akik a blokád következtében élelmiszerek hiányában éhen, illetőleg szomjan haltak.

Washington, január 23.

Noha a *Panther* esete kormánykörökben nagy izgatottságot okozott, mégis meg vannak róla győződve, hogy ez az incidens nem akadályozhatja *Bowen* missziójának sikeres végrehajtását. Az Egyesült-Államok ebben a pillanatban nem tudnak kellő mentséget arra, hogy ujra belekeveredjenek a viszályba. Határozottan hangsulyozzák, hogy amikor az Egyesült-Államok rávették a hatalmasságokat és Venezuelát, hogy egymással tárgyalásba lépjenek, mindent megtettek, amit ebben az irányban tehettek s képtelenek többet tenni. Még egyszer kijelentik, hogy *Bowen* Venezuela képviselője és nem az Egyesült-Államoké s hogy a külügyi hivatal arra törekszik, hogy *Bowen* függetlenségének még a látszatát is megóvja. A külügyi hivatal nem fogad el *Bowen*től jelentéseket és arra sem bátoritja fel, hogy a hivatalban látogatást tegyen.

London, január 23.

Castro elnök táviratilag felkérte *Bowent*, hogy tiltakozzék az Egyesült-Államok kormányánál a bombázás ellen, amely aljas módon elpusztitotta a békés polgárok életét és vagyonát. *Castro* kijelenti, hogy a népjog van megsértve, mert a védtelen falusi lakosságot előzetesen nem figyelmeztették.

*Washington*ból jelentik, hogy az Unió kormánya csak az alkalmat keresi, hogy kijelentse a német kormánynak, hogy az Egyesült-Államok tiltakozni fognak, ha a német haderők még tovább is támadólag lépnének föl Venezuela ellen. *Roosevelt* kijelentette, hogy Németország elidegenitette magától *Olaszországot*, *Angliát* és *Európa* többi államait és igy igazolva volna az Unió tiltakozása. Amerikában már tegnap mindinkább *növekvő izgatottság* volt észlelhető. *Rooseveit* elnöknek fogadnia kellett a kongresszus több tagját, akik a Fehér Házban az iránt tudakozódtak, mi lesz a bombázás következménye. *Hay* meghülés következtében ágyban fekvő beteg és *Roosevelt* kénytelen volt személyesen fogadni a látogatókat. Ismételten kijelentette azoknak, hogy a német hajók magatartásához nincs mit megjegyeznie. Még kiderülhet, hogy a parancsnokok nem lépték tul a blokádjogot.

Berlin, január 24.

A *Wolff*-ügynökség jelenti *Curaçao*ból tegnapi kelettel: A *Vineta* német hadihajó 21-én a marakaibói öbölbe érkezett, 6700 méternyire közeledett a parthoz és onnan délelőtt 11 órakor megkezdte a bombázást, amely egyórai szünettel délután 3 óráig tartott. A *Panther* oldalt állott és 44 sikerült lövést konstatált.

Washington, január 24.

Egy távirati jelentés szerint a tegnapi minisztertanács behatóan foglalkozott a venezuelai

Megjelent **Mikszáth Kálmán 1903. évi Almanachja** 18 elbeszéléssel első irójuktól. Ára diszkötésben 2 korona. — 2 kor. 20 fillér beküldése esetén portómentesen küldik a kiadók **Singer és Wolfner** VI. ker., Andrássy-ut 10. szám

helyzettel. Hitelesen kijelentik, hogy az Egyesült Államok kormánya jelenleg nem szándékozik magatartását megváltoztatni. *San-Carlos* bombázását őszintén sajnálják. Bár a *bombázást indokolatlannak tartják*, arról nem szándékoznak hivatalosan tudomást venni.

Jaurès válasza Deschanelnek.

Budapest, január 24.

A francia kamara tegnapi ülésén, amint már megemlékeztünk, Deschanel hazafiatlansággal és hazaárulással vádolta Jaurèst, a kamara alelnökét, az ékesszólásban és tudásban egyaránt kiváló szocialista vezért. Erre a vádra az adott okot, hogy Jaurès egyik levelében, melyet Constanz olasz képviselőhöz intézett, a hármasszövetségről azt irta, hogy az a francia sovinizmus szükséges ellensulyozója és megkötője a francia-orosz ábrándoknak. Ezt a beszédet, melyet a meggyőződés nagy erejével, filozófiai nyugalommal és költői idealizmussal mondott és a szocialista vezér legerősebb politikai ellenfelei is elragadtatással hallgatták, tegnapi tudósításunk kibővítése gyanánt a következőkben közöljük:

Jaurès mindenekelőtt a *lármás hazafiságról* beszélt. A szocialistákat — ugymond — először a tulajdon ellenségeinek mondták, hogy a többséget szétugraszszák, most pedig azt a vádat dobják az arcukba, hogy a haza ellenségei. Deschanel ur kezdte meg ezt a harcot. Az a Deschanel ur, akitől inkább azt várták volna, hogy azokat a problémákat fogja megvitatni, melyeket elébe vetettünk. De ő jobbnak tartotta, hogy a vitatkozásnak kissé durva eszközeit válaszsza. Nem haragszom érte, mert nem tudta másként. Deschanel ur négy évig tartózkodott azoktól a harcoktól, melyeket a republikánusok az igazságért, a szabadságért, jogért és becsületért vivtak. (*Viharos éljenzés balfelől.*) Ebben a nagy drámában, melyről ő maga azt mondja, hogy szétszakgatta a nemzeti szivet, állitólag Deschanel ur is szerepet vállalt; ámde, sajnos, erről senki semmit sem tudott. (Derültség.) Távol maradt a csatától s most ide jön, hogy a republikánus többségnek erkölcsi prédikációt tartson. Az a gyöngéje, hogy a belpolitikában elfoglalt tekintélytelen állását a külpolitikába való betörés által tegye tekintélyessé. Én ismerem a parlamenti játék szabályait. A jövő fogja megmutatni, hogy Deschanel ur jól játszotta-e ezt a játszmát.

Jaurès ezután áttért Ribot beszédére, köszönetet mondott neki nyugodt szavaiért. Ribot — ugymond — dicséretének hullámaival majd elért bennünket is s el kell ismernem, hogy olyan nyilatkozatokat tett, melyeket minekünk is hálával kell fogadnunk. Hisz Ribót maga mondta, hogy a hadsereg és tengerészet költségeit le kell szállitanunk. Ő hivta föl a hadügyminisztert arra, hogy végre komolyan intézkedjék a kétéves katonai szolgálatidő létesitése s a tiszti létszám leszállitása dolgában. Nagy örömünk telik benne Ribot ur, hogy a mi esztelenségünkből egy kevéskét találunk az ön bölcseségében. (Riadó tetszés és derültség.)

Áttérve a nemzetközi kérdésekre, örömének ad *Jaurès* kifejezést, hogy azok a remények, melyek eddig kiméráknak látszottak, lassanként megvalósulnak. Aztán igy folytatja:

— Az a tény, mely korunkon uralkodik s amely elvtársaim álmainak tárgya, az, hogy a *béke Európában lehetővé vált. Állandó, mélységes és sok időre szervezett békét várok.* Azt kiáltják felénk:

„Vigyázatlanok vagytok, mert a béke nincs olyan sziklaszilárdan biztositva s azt kockáztatjátok, hogy megbénul a bátorság s megtörik az erély olyan esetlegességekkel szemben, amelyek függetlenek tőletek!“

Én azt mondom inkább, hogy az energiát mi sem bénitja meg ugy, mint az, ha egyre azzal feszitik meg, hogy olyan veszedelmeket akarnak láttatni velünk, melyek egyre késnek s soha sem akarnak bekövetkezni. Ilyen módon elszoktatják a nemzetet a bátorság illuziójától s rászoktatják a szájhősködésre. A morális energiát nem szabadna mozgósitani az alatt az ürügy alatt, hogy valamely jövendőbeli földadra gyüjtögetik. Az emberi energia csak az egészséges életben müködik, s ha idegen hatalmak brutalitása fenyegetné a nemzetet, ragyogó explozióban fog ez energia munkába állani. E pillanatban azonban teljesen meddő dolog a háborura készülni. Nekünk nem kell háboru, hogy bátorságunkat megedzük. Soha semmi a népet ugy meg nem félemliti, mint a hazugság, tunyaság és az eszmények hiánya. Mi republikánusok azt akarjuk, hogy amit igazságnak tartunk, az hatoljon be mindennova. Mi a munkát dicsőitjük, mi nem vagyunk a gyávaság papjai, a mi béke-eszményünk nem korrupció, nem képzelődés, nem megalázkodás. Mióta a modern Európa áll, harmincéves korszak alatt egyetlenegy összecsapás sem volt a Kelet és Nyugat hatalmasságai közt. Harminc év óta nem volt háboru Franciaország, Spanyolország, Itália, Németország, Ausztria-Magyarország, Anglia vagy Oroszország közt. Ez páratlan jelenség a világtörténetben. Sohasem láttunk ilyen hosszu béke-korszakot. (Nagy mozgás,)

Grót *Dion* itt közbeszól.

Jaurès nyugodtan folytatja: Gyakran vágták oda a többségnek, miközben a szocialistákra mutattak: Im, ezek a ti szövetséges társaitok! Most én mondom a centrumnak (a monarkhista Dionra mutatva): Ime, ez a ti szövetségestek! Reméljük, hogy ez a béke-korszak sokáig fog tartani. Az a két nagy rendszere a szövetségeknek, melyekre Európa föl van osztva, fönn fogják tartani. Ez a két politikai csoportosulás kölcsönösen őrködik egymás fölött. Megakadályozzák egyrészről a lappangó sovinizmus tultengését, másrészről a nemzeti avagy dinasztikus ambiciókat. Ezek a szövetségek Európa első organizációi, amelyek egy további szövetkezést fognak eredményezni. A munka és béke európai védszövetségét. (Tetszés.)

Fejtegette ezután, hogy a hármasszövetséget azért alakitották, hogy Franciaországgal elfeledtessék az 1870-iki eseményeket, de nem azért, hogy uj támadásra készüljenek a francia nemzet ellen. Németország is ma már békés, sőt szivélyes viszonyt akar fenntartani Franciaországgal. Evvel egyidejüleg fejlődött az orosz-francia szövetkezés autentikus magyarázata. Az orosz barátság ellen nincsenek elvi aggodalmai. Ama időkben, mikor ez a szövetség létesült a republikánus párt megkérdezte önmagától, hogy lehetséges-e szolidaritás két olyan ország külpolitikájában, melynek belpolitikáját mélységek választják el egymástól s melyek szociális és politikai rendszereiben teljesen elütők egymástól. Azt láttuk, hogy az emberi sors a valóságban nem ugy jelentkezik, mint az elméleti formulákban. Nincs olyan ország, amely mindenkor védője lett volna a forradalomnak, és nincs ország, amely a reakcionárius ellenforradalmak szerszáma lett volna. Még a szentszövetség idején is a forradalmár szerepét játszotta Oroszország a német, reakcionárius Ausztria ellen s Metternich herceg kijelentette, hogy az orosz rajongók törekvéseitől éppugy tél, mint a francia jakobinizmusétól. Nincs tehát kifogásunk az orosz barátság ellen, de vissza kell utasitanunk azt a föltevést, mintha Franciaország lélekzeni sem tudott volna Oroszország nélkül s hogy rá vagyunk utalva szövetségesünk kegyére. Deschanel ur azt mondta, hogy Oroszország Franciaország szivét melengette. En pedig azt kérdeztem erre, hogy vajon nem a félelem hidegsége, a halál dermedtsége szállt-e erre az országra (Mozgás.) és mikor Ribot a megalázó békekötést a méltóságos békével helyezte szembe, melyet most élvezünk, ugy tetszett, mintha feledte volna hogy az Oroszországgal való szövetség megkötése előtt, annak előzményeit 1892-ben ő kötötte meg.

Ribot (közbeszól): Az előlö.tételeket és a szerződést is én irtam alá.

Jaurès: A szövetség 1892-ben kelt. Ribot ur feledi, hogy 1870-től 1892-ig megalázkodás nélkül is megőrizte Franciaország a maga helyét. (Riadó taps.) Ezidőben minden zavart le tudott birni, pénzügyeit, hadait rekonstruálta végképp. Szervezte szabadságát s gyarmati uralmat teremtett, melyet a szövetség fönnállása óta nem tudott kiterjeszteni. (Tetszés és derültség.) Ez a szövetség nélküli korszak a nemzet életének legválságosabb korszaka volt. Oroszország akkor nem támogatott és ez a szövetséges, aki állitólag megmentett bennünket csak akkor jött, mikor azt látta, hogy mi a magunk lábán is meg tudunk állani. (Nagy tetszés.)

Millevoye: El voltunk szigetelve. Rossz szolgálatot tesz az országnak.

Jaurès: Az országnak csak az tesz rossz szolgálatot, aki a félreértéseket ápolja. Azokat a félreértéseket, melyekből a meglepetések fakadnak; azok a meglepetések, melyek a vereségek szülői. Ribot ur maga mondta, hogy a szövetségnek tisztára védelmi jellege van.

Ribot: Mondtam, de azt, hogy nem támadás a céljuk.

Jaurès: Ismerem azokat a nüanszokat, melyek a diplomaták és polgárok szavát megkülönböztetik.

Ribot: En is szeretem hazámat.

Jaurès: Nem akarom ellentétbe helyezni a diplomatát és a polgárt. Az orosz szövetséget a párttusákba dobták s a reakció eszközévé akarták tenni. Azt következtették, hogy e szövetségnek csak az lehet a következése, hogy a belpolitikának konzervativnak kell lennie. Ez a kisérlet azonban nem sikerült. A szövetségnek nem a republikánus demokratikus intézmény az ára. Franciaországban és Oroszországban szabadon lehet beszélni a szövetséges államok belpolitikájáról. Pobedonoszcsev nyiltan birálja meg a mi politikánkat. Jules Lemaitre, akinek Pobedonoszcsev könyvét ajánlom, az orosz politikának bizonyos inspirációit keresi a mi politikánkban. Ez jogában áll, de viszont a mi jogunk az, hogy megcsodáljuk a hősi elkü orosz diákokat, a munkásokat, akiknek alkotmányos fölszabadítását a nagy Tolsztoj készíti elő. Az orosz-francia szövetség is éppugy törekszik a békére, mint a hármasszövetség. Mi az oka ennek? Az első az, hogy eltünt az az ellentmondás, amely a francia forradalomban volt. A nagy forradalom, amely a béke volt, háborukat termett. Ez volt a forradalom gyöngesége. Az elvek megmaradtak, de az erőket elokozták. A harc és megpróbáltatások egy egész évszázada alatt a nemzetek autonom módon szervezkedtek, a demokráciák tökéletesedtek és organizálódtak. A háboru mérge, melyet a forradalmakba beojtottak, eltünik; a béke organikus elve nagy hatásokat kelt. És tudják-e önök, hogy miről beszél nekünk ez a béke, melyet három évtized óta élvezünk? Ez a nagy forradalom diadala. (Viharos tetszés.) A forradalom győztes s most a szabadság nemzetközisége után a közös munka nemzetköziségét kell megteremteni a politikailag emancipált nemzetek között. A munkásbiztositás ügyében még fognak nemzetközi megyezéseket létesiteni s ilyen megegyezések által meg fogják teremteni a szocialisztikus hazát. Európa békéje nem kiméra!

Jaurès ezután Elzász ügyéről beszélt, végre pedig a nacionalisták harci módszerére tért át s igy fejezte be beszédét:

— Azt vetik szemünkre, hogy hazátlanok vagyunk. A külföld ügynökeinek tartanak bennünket. Ha visszatekintek a köztársaság multjára, alig találok egy embert, akit nem bélyegeztek volna meg ilyen váddal. Gambettát, Gambetta név alatt, számüzték a genuai ghettoba. Aztán Ribot! Aztán Clemenceau! Rochefort! Minden republikánust, aki a szabadságért küzdött, avval vádolta az ellenrevolució, hogy elpártolt a forradalomtól. A kivándorlottak fiai ezeket nevezik hazátlanoknak. Ellenforradalom és gyanusitás egyet jelent!

HIREK

Templom előtt.

A templomajtó küszöbén
Vén koldús, kinn rekedt szegény;
Talán hogy rongyos, torz alakja
A pompát, fényt benn ne zavarja.
Belül csak fényesség honol:
Kivül sötétség és nyomor.
Benn kórusa bűvös zenének:
Templomajtóban — koldusének.

Elnémult a templom zaja,
Bezárult fényes ajtaja;
Az istenadta nyomorék
Őrzi csak márványküszöbét;
A Krisztus kőkeresztje mellett
Szent zsolozsmákat énekelget
S ha egy úrféle arra jár:
Esdeklő hangon kunyorál.

S jönnek hivők, jönnek pogányok.
Könnyű dolog ismerni rájok.
Ha hívő lélek jő közel:
Főhajtva kalapot emel;
Nézve a Krisztus alakjára:
Keresztet vet buzgón magára;
S amint a pap parancsa inti:
A templom ajtaját köszönti.
A koldusra nem is ügyel,
Fillért nem ad, csak úgy megy el.

Ám jön a kárhozott eretnek,
Oda se néz a kőkeresztnek;
A templomajtót meg se látja:
Csak a koldust, annak barátja.
Zsebébe nyúl és ha van pénze,
Odadja, mennyi? meg se nézve,
S tovább megy, keresztet se vetvén.

Vajjon melyik igaz keresztyén?

Benedek János.

Budapest, január 24.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-ikén uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.**

— **A király Budapesten.** *Bécs*ből jelentik, hogy a király február 3-ikán külön udvari vonaton Budapestre utazik. Február 7-ikén a budai királyi palotában *bál az udvarnál* lesz. Február 19-én ő felsége Bécsbe utazik, ahol jelen lesz *Erzsébet* főhercegnőnek *Liechtenstein* Alajos herceggel való esküvőjén. Hir szerint az esküvő után visszatér Budapestre, ahol február végéig vagy március elejéig marad.

— **József Ágost főherceg a Katholikus Körben.** A budapesti Katholikus Körben holnap, vasárnap este *Prohászka* Ottokár, az ismert hitszónok, előadást tart a keresztény szeretetről. A jótékonycélu előadásra *József Ágost* főherceg és felesége is elmegy.

— **Királyi kitüntetések.** A király buzgó és sikeres munkásságuk elismeréseül: *Waldmayer* Károlynak, az Osztrák-Magyar Bank főtelügyelőjének, helyettes titkárnak a vezértitkárságban, valamint schmidsfeldeni *Schmid* Róbert fe ügyelőnek, a bank budapesti főintézete főnök-helyettesének a *Ferenc József-rend* lovagkeresztjét, végre *Moess* Károly főellenőrnek, a bank nagyváradi fiókintézete főnökének, a *koronás arany érdemkeresztet* adományozta.

— **Hornig püspök gyógyulása.** *Bécs*ből jelentik, hogy báró *Hornig* Károly veszprémi püspök, akin egy bécsi szanatóriumban operációt hajtottak végre, a gyógyulás utján van. Állapota napról-napra javul; most már gyakrabban ülőkel az ágyból, az étvágya jó, idegessége is szünik és általában a kédélyhangulata mind jobb. A beteg főpap felgyógyulása most már csak idő kérdése.

— **Uj jogakadémiai tanárok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Navratil* Akos kereskedelemügyi miniszteri fogalmazót és egyetemi magántanárt a kassai jogakadémián a nemzetgazdaságtan, pénzügytan és magyar pénzügyi jog nyilvános rendes tanárává; továbbá dr. *Somló* Bódog államvasuti fogalmazót és egyetemi magántanárt a nagyváradi jogakadémián a magyar közjog és politika nyilvános rendkivüli tanárává nevezte ki.

— **Uj udvari tanácsos.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. *Imrédy* Kálmánt, a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének* vezérigazgatóját a hazai pénz- és hitelügyek előmozditása érdekében folytatott sikeres munkálkodásáért *a magyar királyi udvari tanácsosi címmel* tüntette ki. A nagy kitüntetés nagy érdemek méltó elismerése. dr. *Imrédy* Kálmán, aki 1853-ban született a pozsonymegyei Sárosfa községben, 1882-ben lépett mint titkár a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének szolgálatába, 1899 óta igazgatója az intézetnek és ebben a minőségében rendkivül becses munkásságot fejtett ki. Nagyon sokoldalu ember, az irodalom terén is hasznosnal müködött, alelnöke a Magántisztviselők Nyugdijintézetének és 1897 óta, a mióta a Vakokat Gyámolitó Országos Egyesület elnöke, ennek a humánus intézménynek a vagyonát megháromszorozta.

Ez alkalomból a földhitelintézet tisztikara ma délben testületileg tisztelgett a kitüntetett igazgatónál *Faltai* Pongrác helyettes igazgató vezetése alatt, aki beszédében kiemelte, hogy a királyi kitüntetés méltó jutalma a vezérigazgató huszéves ernyedetlen munkásságának, melyilyel a szerény viszonyok közt megindult intézetet felvirágoztatta s az ország elsőrangu közgazdasági tényezői sorába emelte. *Imrédy* Kálmán vezérigazgató megköszönvén a szives üdvözlést, hangsulyozta, hogy a megtiszteltetés őt, mint az intézet vezetőjét érte és a királyi kitüntetésben az intézet munkásságának elismerését látja. Kéri továbbra is a tisztviselők eddigi buzgó támogatását, hogy az intézet a jövőben is megfelelbessen kitüzött feladatának. Lelkes éljenzés követte e beszédet, mely után a tisztelgés véget ért. A mai napon sokan üdvözölték az uj udvari tanácsost, aki most ötvenéves.

— **Aki látta Orthot** A Frankfurter Zeitung tárcát irt ezzel a cimmel: Orth János és vagyona. Az ujság aztán vonatkozással a tárcacikk tartalmára, a következő levelet kapta:

Tisztelt Szerkesztőség!

Mire való ez a titkolódzás? Orth János *él, Parana* tartományban Braziliában, s az övé a legszebb fram és a legszámosabb család.

Tisztelettel:

Valaki, aki beszélt Orthtal.

Hogy mi ez, tréfa-e, vagy valóság, amit az a *valaki* ir, az ismét csak titok.

— **A belga király merénylője.** *Brüsszel*ből jelentik, hogy *Rubino*nak, a belga király ellen elkövetett merénylet tettesének ügyében e hó 29-ikén lesz a végtárgyalás.

— **Elhunyt tengernagy.** *Szebasztopol*ból jelentik, hogy *Tirtov* altengernagy, a fekete-tengeri hajóraj és kikötők parancsnoka tegnap ott meghalt.

— **Szérum a tüdővész ellen.** *Párisb*ól táviratozzák a Neues Wiener Tagblattnak, hogy a Pasteur-intézet kiváló bakteriológusának, dr. *Marmoreknak* sikerült egy szérumot föltalálnia a tüdővész gyógyitására. A párisi távirat szerint dr. *Marmorek* uj szérumával már eddig is kiváló eredményeket ért el és több betege a szérum segitségével felgyógyult. Tudvalevő, hogy dr. *Marmoreket* a francia tudományos akadémia csak nemrégen aranyéremmel tüntette ki. Uj találmányáról egy értekezésben számol be a kiváló tudós, s ezt a munkáját még ebben a hónapban az Akadémia elé terjeszti. *Marmorek* több hónapon át dolgozott a laboratóriumában, s nagymennyiségü szérumot állitott elő.

Schrötter bécsi egyetemi tanár a következőképpen nyilatkozott egy hirlapiró előtt a párisi találmányról:

— Nem lehetetlen, hogy dr. Marmoreknek csakugyan sikerült a tüdővészellenes szérumot föltalálnia. Marmorek neve a tudományos világban *komolyan veendő* és jóhangzásu. igaz ugyan, hogy nem egyszer szangvinikusnak mutatkozott. Egyébként a tüdővészellenes szérum problémájának megoldása amugy is csak idő kérdése.

— **Kitüntetett vasutigazgató.** Mint a *P. Ll.* értesül, a király *Robitsek* Sándor államvasuti igazgatónak, nyugalombavonulása alkalmából, legfelsőbb elismerését fejezte ki. *Geduly* Gyulának, az épitészeti és pályafenntartási osztály igazgatójának pedig *a miniszteri tanácsosi címet* adományozta.

— **Magyar görög-katholikusok internátusa.** Megemlékeztünk már arról a lelkes felhivásról, melyet dr. *Rabár* Endre országgyülési képviselő, mint a magyar görög-katholikusok egyesületének ügyvezető igazgatója a munkácsi s az eperjesi egyházmegyék magyar görögkatholikusaihoz intézett oly célból, hogy tegyék lehetővé a görög-katholikus internátus létesitését a fővárosban. E felhivás, mint most értesülünk, általános visszhangra talált s nagy számban érkeznek a belépő nyilatkozatok s a magyar görög-katholikus ifjuság kiképzésére tervezett internátusra szánt külön adományok. *Firczák* Gyula munkácsi püspök, aki minden hazafias ügy iránt nemes odaadást tanusit, előljárt a jó példával, mert nemcsak hogy egyházmegyéje papságát körlevélben buzdította a belépésre s az eszme pártolására, hanem, mint az egyesület egyik védnöke, 2000 koronás alapitványt is tett. Nemes példáját követve az anyagiakban oly szegény papság nagyszámban siet fillléreit a hazafias és nemes célok oltárára hozni, sőt nem maradnak hátra a mostoha sorsban levő kisiparosok és kishivatalnokok sem. A vidékről belépettek száma eddig is jóval meghaladja a százat s a jelentkezések egyre élénkebben érkeznek.

— **Konfliktus a lelencház és az anyakönyvi hivatal között.** Egy budapesti házaspár, Vécsey János és Borbála nevezetü felesége, egész vagyonát, körülbelül négyszázezer koronát, a fővárosnak adta arra a célra, hogy lelencházat létesitsenek belőle. Husz gyermeket neveltet az intézet az alapitványból s az alapitólevél intenciója az, hogy ezeknek a gyermekeknek a hozzátartozói után soha tudakozódni nem szabad. Egy hónap alatt már be is telt a létszám. A portás ablaka mellett kosarat tettek ki éjjelenkint, amelybe bele kellett tenni a csecsemőt annak, aki az intézetre bizta azt a gondot, aminek ő maga nem képes megfelelni. A kosarat aztán belülről bevették és senkise kérdezte meg azt, aki a gyermeket ott hagyta, hogy ki és merre van hazája. Az alapitónak ezt a rendelkezését elfogadta a főváros is, de nem hajlandó akceptálni az anyakönyvi hivatal. Az tudniillik azt mondja, hogy az elhagyott gyermek szülői, hozzátartozói után kutatni kell a törvény értelmében s ilyenformán nem anyakönyvezheti a lelencház kis lakóit — az alapitvány és a fővárosi statutum értelmében. — A konfliktusban a belügyminiszternek kell majd igazságot tennie.

— **Conscience money.** A londoni Times kedves apróságot ir meg. Az angol pénzügyminiszter a nyilvánosság előtt nyugtázza azt a két font sterlinget (majdnem ötven korona), amelyet postautalványon küldött be neki egy névtelen. Az angol lap ezt a cimet adja a hirének: Conscience money, azaz lelkiismeretbeli pénz; tudniillik valamelyik derék alattvaló megcsalta az angol kincstárt több sterling erejéig. Vagy adót nem fizetett, vagy jövedéki kihágást követett el. Időközben lelkiismeretfurdalásai támadtak, s beküldött névtelenül két sterlinget egyenesen a pénzügyminiszternek. Bizonyos, hogy ha az illetőt ki lehetne nyomozni, jó vállalkozás lenne pénzért mutogatni.

— **Királyok és királynék.** Ez alatt a cim alatt *Vacarescu* Helén a Contempory Review cimü lapban érdekes cikket irt. Vacarescu Helén elég joggal irhatott erről a tárgyról, mert sokszor volt alkalma koronás főkkel érintkezni és őket megfigyelni. Cikkében arra a konluzióra jut, hogy az „uralkodók a legnyomorultabb teremtések volnának a világon, ha megfosztanák őket jogaiktól; nemcsak a jogaiktól és koronájuktól, hanem azoktól a kisebb és nagyobb járulékoktól, amelyek az ómagas állásuknak „kijárnak". Az udvari etikettről azt irja Vacarescu Helén, hogy az nem terhes a koronás főkre, a gyermekkoruktól megszokott fegyelem betartása olyan szükséglet nekik, mint a lélekzés. Megemlékezik azután Auguszta császárnéről, akivel Koblenzben találkozott. „Nagyon öreg és törődött volt már, a keze reszketett, és száljának redői alatt vékony termete egészen összeesett, de azért az összes jelenvoltakkal beszélgetni akart. Mindenekelőtt a foglalkozásunkról kérdezősködött és az otthoni életünkről, mikor pedig magához hivatott én azt hittem, hogy szavai épp olyan szaggatottak lesznek, amint milyen a hangja, aztán láttam, hogy egész programmot csinált magának és azt végig betartja, közben néhany jóságos szót mondott irodalmi izlésemről, hazámról és honfitársaimról." A mostani német császárnéről azt irja, hogy barátja az ettikettnek; igazi asszonyos szív és rendkivül résztvevő. Az olasz anyakirályné szereti a rendet és oda van az etikettért. Carmen Sylva esküdt ellensége az etikettnek és a pompának. Egy napon Weisbe utazott a román királynéval Vacarescu Helén.

— Mikor a vasuthoz hajtattunk, — irja Vacarescu — hirtelen megállitotta a kocsit. Legnagyobb ámulatomra az egész kocsisornak vissza kellett fordulnia és gyorsan vissza is hajtattunk. A királyné csak annyit mondott, hogy térjünk vissza, de egyebet nem szólt. Mikor átléptük a küszöböt, a királyné minden támogatás nélkül kiszállott a kocsiból.

— Elfelejtettem elbucsuzni miss H.-tól.

Miss H. a gyermekeinek nevelőnője volt.

— Szólitsa elő kérem miss H.-t.

Mikor a kisasszony megjelent, igy szólt a királyné:

— Bocsásson meg. Olyan szomoru voltam, amiért el kell hagynom magukat, hogy nem gondoltam mindenre. Ne haragudjék rám és higyje el, hogy sohasem fogom önt elfelejteni.

Miss H. könnyes szemmel hajolt rá a királynénak feléje nyujtott kezére s megcsókolta. A jelenvoltak mind meg voltak hatva. Egyszer Kevben Carmen Sylva megfeledkezett az inkognitójáról és a parkban megdicsérte a virágokat és a kertészt, aki azonban nem tudta, kivel van dolga és mikor a királyné, aki rövidlátó, hosszasan nézegette a virágok feliratát, igy szólt a királynéhoz:

— Tessék már távozni. Már több mint tiz perce van itt. Ez akadályozza a többi vendéget a továbbmenésben.

Hiába fáradoztunk azon, hogy a királynéhoz jussunk, a tömeg köztünk volt, s mikor végre hozzákerülhettem és az inkognitójára figyelmeztettem, ugy örült, mint egy gyermek. Mikor már künn voltunk az üvegházból és a felügyelő nem halihatta, ezt mondta:

— Ha még egyszer az egyéni varázsomról beszél majd, csak annyit fogok mondani: „Kew Garden", hogy elhallgattassam.

Ezt a kis kalandot megtudta Viktória királynő is, aki nagyot nevetett, amikor utánoztam királynénkat, hogy mit mondott a kertésznek.

— **Buonmartini grófné tisztázása.** *Bolognáb*ól jelentik, hogy az államügyészség, miután alaposan áttanulmányozta a Buonmartini-féle gyilkosság iratait, azt a meggyőződést meritette belőle, hogy a meggyilkolt özvegye, született *Murri* Teodolinda *ártatlan* és igy el fogja ellene ejteni a vádat. A grófnét tudvalevőleg avval gyanusitották, hogy testvérével, Murri Tullióval és kedvesével, Secchi orvossal együtt ölte meg gróf Buonmartinit.

— **A párbaj ellen.** A magyar párbajellenes liga megalakitása céljából holnap, vasárnap a VI. kerületi előljáróság üléstermében (Aradi-utca 23.) *Rakovszky* Istvánnak, az állami számvevőszék elnökének, elnöklésével monstre értekezlet lesz, amelyen *Lichtenberg* Kornél szabad előadást fog tartani a párbajról s a nemzetközi párbajliga mozgalmairól; azonkivül *Gergely* Ede, a magyar békeegyesület titkára, ismerteti a magyar párbajellenes liga ügyének jelenlegi állását. Az értekezleten a tárgy iránt érdeklődő hölgyeket is szivesen látnak.

Maager Vilmos-féle valódi tisztitott DORSCH májolaj.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindamaz eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell- és tüdő erősitését, a test sulyának gyarapodását, a nedvek javitását, valamint általában a vér tisztitását el akarja érni.

Egy üveg ára sárga 2 korona, fehér 3 korona és kapható a gyári raktárban: MAAGER VILMOS-nál Bécs III/3., Heumarkt 3, és minden gyógyszertárban és drogeriában.

— **A historikusok.** A római forumon történt ásatások körül nagy háboruság tört ki a historikusok közt. Az ócska vaskereskedés, melyet olyan sokáig tartottak történelemnek, egy kissé csődbe került s a csődbe került boltosok most mindenképpen azon vannak, hogy megmentsék a hitelüket, hogy ilyen módon valahogy fönntarthassák üzletüket. A forumon történt ásatásokból a német történészek azt olvasták ki, hogy mindaz, amit eddig Romulusról tanitottak az iskolákban s amivel a gyermekeink fejét teletömték, nem más, mint mese. Az olasz történetirók evvel szemben azt olvasták ki a romokból, hogy Romulus története tiszta igazság és valóság. Mindhogy a világ minden üdvössége mostanában annak az eldöntésétől függ, hogy mese-e, valóság-e a Romulus története, a historikusok szörnyü csatát kezdtek e kérdés fölött. A csatában nem egy komoly és tudós érven kivül sok gorombaság is hangzott el, ugyannyira, hogy sehol Olaszországban s Németországban nem volt valamire való historikus, aki meg ne lett volna sértve. Az igy agyonsértett történettudósokat valami békés kongresszusra összegyüjteni képtelenségnek látszott. Pedig kongresszust kellett tartani. A kongresszust Rómában tervezték április hó elejére. Meg kellett hát ugy oldani a dolgot, hogy a kongresszus ne váljék az igazságot kutató tudósok verekedésének szinhelyévé. A rendező bizottság mindezeknél fogva ugy határozott, hogy a római kongresszuson nem lesz tudományos vita, személyeskedni nem szabad s a politikai vonatkozásokat kerülni kell. A kongresszus programmjában most csak kivilágitás, katonazene és fogadások vannak fölvéve. Tudomány nincs.

— **A szerb királyi pár Milán sirjánál.** *Belgrádból* táviratozza tudósitónk: A szerb királyi párnak a krusedoli kolostorban február 11-én teendő látogatásánál a következő szertartásokat állapitották meg: *Sándor* király és *Draga* királyné február 11-én reggel a rendelkezésükre bocsátott magyar udvari különvonaton utaznak el Belgrádból. Zimonyban a királyi párt gróf *Khuen-Héderváry* horvát bán és *Klobus* altábornagy, a 13. hadtest parancsnoka üdvözli, akik elkisérik a királyi párt Krusedolba és vissza. A zimonyi pályaudvaron megjelennek a hatóságok fejei és a közös hadsereg és a magyar honvédség ottani tisztjei diszben. A 61. gyalogezred diszszázada jobb szárnyán a zászlóaljparancsnokkal, teljes diszben fog a pályaudvaron állani. A karlóczai pályaudvaron megjelennek a hatóságok fejei, a 14. gyalogdandár parancsnoka diszben, diszszázad diszben, zenével és zászlóval, szárnyán a zászlóaljparancsnokkal. Karlócán a fejedelmi vendégek kiszállnak a vasuti kocsiból és kocsin mennek tovább a krusedoli kolostorba, ahol a királyi párt *Brankovics* pátriárka fogja üdvözölni. Ha az utak használhatók lesznek, még Karlóca előtt Beska állomáson kiszállnak a fejedelmi vendégek és innét mennek tovább kocsin, mely esetben a beskai pályaudvaron lesz az a tisztelgés, amely Karlócán van tervbevéve. A visszautazás még ugyanaznap ugyanily tiszteletnyilvánitások közt történik. A kolostorban a királyi pár a király vendége. A megérkezés után reggelit tálalnak el.

— **A Budapesti Orvos-Szövetség közgyulése.** Tegnap este 6 órakor tartotta az Országos Orvos-Szövetség budapesti fiókja tisztujitó közgyülését dr. *Adler* Zsigmond kir. tanácsos elnöklésével, aki megnyitóbeszédében kiemelte, hogy ez már hetedik közgyülése a szövetségnek, amelynek eszméje mindinkább tért hódit. Az ország ötezer orvosa közül négyezer tagja a szövetségnek. A közgyülés a megnyitóbeszéd után egyhangu lelkesedéssel *Elischer* Gyula tanárt a közügyek és a szövetség körül szerzett kiváló érdemei elismeréseül tiszteletbeli tagjául választotta meg. Dr. *Luttl* Hümér egyetemi magántanár főtitkár ezutlal utóljára számolt be a szövetség eredményes müködéséről, majd dr. *Schuschny* Henrik pénztárosnak megadták a felmentvényt. Dr. *Klein* korelnök elrendelte ezután a szavazást, amelynek eredményét 9 órakor a következőképpen hirdette ki:

Elnök: Babarczi Schwartzer Ottó, alelnökök: Adler Zsigmond, Elischer Gyula, főtitkár: Eisler Hugó, titkár: Torday Ferenc, jegyző: Drechsler Dezső, pénztáros: Schuschny Henrik, gazda: id. Glass Izor. Választmányi tagok: Arkövy József, Barsi Jenő, Basch Imre, Beretzky Endre, Diescher Ferenc, Erdélyi Jakab, Flesch Nándor, Freund Artur, Friedrich Vilmos, Hőgyes Endre, Hőnig Izsó, Hüttl Hümér, Ihrig Lajos, Imrédi Béla, Ippen József, Klein Fülöp, Lichtenberg Kornél, Pákozdy Károly, Patai Samu, Ráskai Dezső, Reitzer Mór, Rózsaffy Alajos, Schermann Adolf, Szőke István, Tatár János, Tauffer Vilmos, Waldmann Fülöp, Wein Manó doktorok.

— **A magyarországi hirlapirók nyugdij-egyesületének** igazgató-tanácsa holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor ülést tart.

— **Öngyilkos egyetemi tanár.** *Erlangen*ből táviratozzák, hogy dr. *Gessner* Adolf egyetemi tanárt ma reggel lakásán halva találták. Minden jel arra vall, hogy dr. *Gessner*, aki két év óta az erlangeni egyetemen a szülészet tanszékét töltötte be, öngyilkossággal vetett véget életének.

— **Ifj. Ábrányi Kornél a Demokrata Körben.** Ifj. *Ábrányi* Kornél, a kiváló publicista ma este a központi Demokrata Körben nagyérdekü szabad előadást tartott *Kossuth és az arisztokrácia* cimen. A kör tágas diszterme erre az alkalomra zsufolásig megtelt hallgatósággal. *Vázsonyi* Vilmos, a kör elnöke üdvözölte *Ábrányi* Kornélt s rövid vonásokban ismertette publicisztikus müködését a demokrácia szolgálatában. Ezután *Ábrányi* Kornél tartotta meg szabad előadását, melynek eszmemenete a következő:

Mindenekelőtt örömének ad kifejezést, hogy itt megjelenhet, amely körnek müködésével mindig rokonszenvezett. Majd áttért tulajdonképpeni tárgyára. Kossuth, midőn kiállott a küzdtérre, igen sokat kellett szenvednie az arisztokráciától, de sokat is köszönhetett neki. Abban az időben, midőn Kossuth először hangoztatta demokratikus elveit, ebben ő nem állt izoláltan mert a magyar nemzeti arisztokráciának legjelentékenyebb tagjai rokonszenveztek vele. Kossuth ugyszólván kész anyagot kapott, melyek olyan lelkekből sugárzott ki, mint Széchenyi, Wesselényi Miklós. Tudjuk, hogy Széchenyi oly mértékben folytatta agitációját, hogy sokan lázitónak nevezték. Rövid vajlatban ezután ismertette Kossuthnak fellépését abban az időben, amidőn még nem volt ebben az országban semmi az alkotmány garanciáiból. Az ő csodás, meg nem magyarázható egyéniségére volt szükség, hogy megreformálja ezt az országot. Kezdte az Országgyülési Tudósitásokkal mint követ. Összeköttetést létesitett az eddig elzárt elemekkel, a vármegyékkel, városokkal, amelyek ezelőtt csak évenkint egyszer követeik utján, értesültek az országgyülésen történtekről. Kossuth megtalálta a demokratikus politikának azt a gyakorlati utját, amely az erőknek szervezését a távolságok összekötése által éri el. Innen kezdődik Magyarországnak demokratikus fejlődése, mert ettől kezdve kezdték egymást megérteni az emberek. De Kossuth e tevékenységével felkeltette sokaknak féltékenységét, akiknek az álta a bangoztatott demokrácia nem volt kedves, lázitónak nevezték. S hogy mégis ellentétbe jutott Széchenyivel, aki pedig ő előtte megteremtette a demokratikus feliogást, abban leli magyarázatát mert Kossuth mint a nemzet vezére tekintetett már s ő ezt tudta s érvényre is juttatta. Innen távolodtak el egymástól Kossuth és Széchenyi, ekkor Schéchenyi már jövendölt; megjövendölte a forradalmat, habár ő nem politikai forradalomra, hanem szociális forradalomra gondolt, Kossuthtal minden téren ellentétbe jutott s ekkor kezdtek a konzervativ ideálok ismét piedásban részesülni, kezdtek ugy feltünni mint igaz axiomák. Ezek aztán megzavarták a közleltogást. Sokan nem Kossuthot, a demokratát, hanem mint a Habsburg dinasztia ellenségét s később. mint emigránst követték. Az az eszmekör, amely Kossuth Lajossal volt összekötve, nem a demokráciát szolgálta többé, hanem a Habsburgokkal szemben való bizalmatlanságot s azt az érzelmi politikát, amely nem alkuszik meg, amely inkább félrevonul, semhogy a nemzet nagy érdekeibe belevegyüljön. Nagy csapás a demokráciára, hogy sokan Széchenyit azokban az eszmékben kultiválták, amelyekben ő ellentétbe került a demokráciával és Kossuthot azokban az eszmékben nem követték, amelyek a demokráciát szolgálták. Visszapillantást vetve Magyarország történetére, azt a konzekvenciát vonja le tanulságul, hogy Magyarországnak azon az uton kell haladnia tovább, amely uton idáig eljutott, mert Magyarországot sohasem a demokrácia sodorta bajba, vészbe, hanem mindig a demokratikus eszmék előtérbe nyomulása emelte ki a nemzetet az elnyomatásból. Nem szabad elveszteni a hitet, habár ma sokan idegenkednek a demokráciától, hogy egykor a demokrácia meghódítja az egész országot, amely nem más mint a munka, tudás, szorgalom és verejték. A demokrácia akkor erős, ha önmagában tömörül s önmagában találja fel azt a gócpontot, amely sugarakat áraszt.

Lelkes éljenzés és taps szakitotta meg gyakran Abrányi tanulságos és élvezetes előadását, amelyet folytatni fog. Az előadás után társasvacsora volt, amelyen számos felköszöntőben ünnepelték Abrányi Kornélt.

— **Magyar kiállitás St.-Louisban.** Egy bécsi kiállitási iroda, mely a st.-louisi kiállitás bécsi irodájának mondja magát, azt jelenti, hogy a magyar kormány a magyar kiállitók kiállitási tárgyait díjmentesen szállitja Fiuméből St.-Louisba, sőt egy *magyar falut* is épittet a kiállitási területen, ahol azok a magyar kiviteli cégek, melyek ott elárusitani akarnak, díjmentesen kapnak elárusitási helyeket. A *Magyar Ipar* ez alkalomból figyelmeztet mindenkit, akit illet, hogy ezt a hirt a legnagyobb kétkedéssel és gyanuval fogadja. A magyar kormánynak eszeágában sincs kiállitási falut épittetni, és ha mégis épül ott valami ilyenféle, akkor ez üzleti vállalat lesz, még pedig olyan vállalat, amely a legteljesebb mértékben rászolgál a bizalmatlanságra. Erős a gyanunk — irja a nevezett szaklap — hogy a st.-louisi kiállitáson magyar kiállitás cégére alatt valami orfeumszerü mulatóhely van keletkezőben. Óva intünk minden magyar iparost és minden jóhiszemü magyar embert, tartózkodjék attól, hogy ennek a vállalatnak a létrejövetelét elősegitse. Ha komoly magyar kiállitást nem csinálunk, — és nincs is miért csinálnunk — Isten mentsen, hogy kiállitsuk odakünn, a nagyvilág előtt szégyenszemre, a mi szomoru hirü kiviteli cikkünket: a hungarát.

— **Egy törvényjavaslat.** Az utóbbi időben egyre sürübben találkozunk olyan kisérletekkel, melyek a szocialista programmnak törvényhozási megvalósitására törekszenek. Ebből a szempontból kiváló érdeklődésre tarthat számot egy uniobeli képviselőnek, Griffet urnak javaslata, amely azt akarja kimondatni a törvényhozás által, hogy a vagyongyüjtést államilag korlátozni kell s hogy senki tiz millió dollárnál nagyobb vagyont ne gyüjthessen. Griffet természetesen avval indokolja meg javaslatát, hogy tiz millió dolláron felüli tőkék nemzeti veszedelmeket rejtenek magukban s a feleslegeket az adózók helyzetének könnyitésére akarja forditani.

Utópiákkal foglalkozni meddő dolog ugyan, de magában véve érdekes jelentés, hogy egyre számozabbak azok, akik utópiákra adják a fejüket, s ha valóságos törvényhozási szempontból semmi érdekesség nincs is ebben a javaslatban, mert hiszen gyakorlatilag s a mai gazdasági rendszer mellett kivihetetlen, mégis jelentőségteljes dolog, hogy a tőkének egy helyen való tulságos fölhatalmazása ellen már intézményeket akarnak életbe léptetni. Ez az intézkedés volna az első rés, melyet a tulajdon szentségén ütnének s ha meggondoljuk, hogy minden ősi bástya pusztulása attól a pillanattól fogva kezdődött, mikor az első rést ütötték rajta, érdekesnek kell találnunk Griffet ur indítványát.

— **Tizenöt egyetemi hallgató tandija.** A magyar társadalom figyelmébe és jóindulatába ajánljuk a következő levelet, amely tizenöt technikus pályájának nagy akadályáról szól:

> Tekintetes szerkesztő ur! Tizenöt, részben harmad, részben negyedéves müegyetemi hallgatót az a veszedelem fenyeget, hogy elvesztik jelen tanulmányi esztendejüket, mivel nem tudnak tandijfizetési kötelezettségüknek eleget tenni. A tandijszabályzat oly követeléseket támaszt a fél-, vagy egész tandijmentességet élvezni óhajtókkal szemben, melyeknek csak azok a szegénysorsu technikusok tudnak megfelelni, kikre az öntenntartás sulyos gondja nem nehezedik. A tanulmányok és rajztárgyak a nap legnagyobb részét lekötik, ami még fönnmarad a rövid 24 órából, az tanitásra és megélhetésre szükségesek beszerzésére forditandó. És még szerencsés az, kinek van tanitványa! Ilyen körülmények között jó, vagy jeles tanulmányi eredményt, me y a fél-, vagy egész tandijmentességhez szükséges — elérni képtelenség, De aki ennek dacára is kap tandijmentességet, az nem a jeles képességei alapján élvezi, hanem egy darab itjuságot, fiatalságot, életet adott érte. Tudjuk, hogy azok, kik kérésükkel a közönség adakozó, nemes, jó szivéhez fordultak, azok kérése mindig telhesedett. Ez alkalommal is hiszszük és reméljük, hogy technikai tanulmányainkat most, a mikor a teljes befejezéshez rövid egy-, vagy lélesztendő szükséges, azért, mert nem tudunk tandijat fizetni, nem kell megszakitanunk. Szerkesztő ur szives jóindulatát köszöni: *Tizenöt technikus.*

— **Nyugalom és elegancia.** A charkovi orosz állami bankban a napokban vakmerő lopást követtek el nagy közönség szemeláttára. A pénztár előtt egész csoport ember közt egy roskatag, igen rövidlátó asszony is volt, aki a pénztárnoknak egész csomó értékpapirt nyujtott át, hogy vágja le róla a szelvényeket. A pénztárnok nagyon el lévén foglalva, arra kérte az öreg urinőt, hogy jöjjön pár nap mulva. Az öregasszony odament egy asztalhoz, kinyitotta táskáját s az értékpapirokat bele akarta tenni. E pillanatban odalépett egy rendkivül elegáns fiatal asszony s mielőtt az öreg urinő a táskát becsukta volna, kivette belőle az egész csomó értékpapirt s eltávozott. A jelenlevők hallgattak, mert azt hitték, hogy a fiatal nő az öregnek valami rokona. Egy ur azonban gyanusnak találta a dolgot, s azt kérdezte az öregasszonytól, hogy hozzá tartozik-e az elegáns nő, ki közönyös arccal, lassu léptekkel haladt a kijárás felé. Tagadó válaszára elállta a fiatal nő utját, s azt követelte tőle, hogy adja vissza az értékpapirokat. A nő rendkivül fölháborodott s előkelő családjára hivatkozott, de ez az urat nem téveszlette meg s rendőrt hivatott, aki aztán meg is találta a hölgynél a 10 000 rubel értékü értékpapirokat. Az öregasszony arra kérte a rendőrt, hogy ne büntessék meg a tolvajt, mert a szelvényeket leánya kiházasitására szánta, s rossz ómennek tartja, ha az ő hozományа miatt valaki börtönbe jut. Kérése azonban természetesen nem használt s az elegáns tolvajt elzárták.

— **Rózsaszinü hó.** Ritka természeti tüneményt észleltek *Raka* szerb községben. Hó esett, de nem rendes, fehér hó, hanem *rózsaszinü*, ibolyaszinbe játszó árnyalattal. A ritka havat megvizsgálták s a hópelyhek között apró, összeszáradt rovarokat találtak.

— **Két megfulladt tolonc.** Az elmult hétfőn három tolloncot vittek Zsolnáról Csaczára, ahonnan aztán vasárnap tovább kellett volna kisérni őket. A három tolonc éjjel alaposan befütött egy repedezett cserépkályhába a községházának abban a helyiségében, amelyben elzárták őket s rongyokkal betömték a külső nyilását is, hogy ki ne mehessen a meleg. Reggelre kettőt halva találtak s csak nagy, hosszu fáradozással tudták életre kelteni a harmadikat is.

— **Egy emberélet néhány kooka szénért.** A didergés kinja talán fölér azzal a szenvedéssel is, amivel az éhség meggyötri az embert. A szegény ember nappali ruhája szellős, a hideggel szemben gyönge védelem s az éjjeli fekvőhelye se arravaló, hogy nyugodtan belekivánkozzék, ha a fűtetlen szoba dermesztő hidege elől menekül. Sokat tudnának erről beszélni azok az ujságírók, akik egy-egy olyan razziára kisérték el a rendőrség embereit, amelyek a tulzsufolt lakások ellen indultak meg. Micsoda takarók, rongyos pokrócok. Olyan paplanok, amiknek voltaképpen az alattuk levő emberi test melege kölcsönöz egy kis meleget. Ilyenkor még áldás, ha tulzsufolt a lakás, legalább egymásnak a meleg gőzében nem fagynak meg azok a szerencsétlenek, akiket összehajtott a nyomoruságuk. A rettenetes hidegek alkalmasak arra, hogy bebizonyitsák azt, hogy a Miatyánkból voltaképpen hiányzik a mindennapi kenyér mellől, a mindennapi szénért való imádkozás. Ez is éppen olyan szükséglet, amiért akár a halálba rohannak az emberek s a romantikus történetekben az éhezés mellett a fázásnak is ott kell lennie, hogy igazán nyomoruság legyen a szegénység. Azaz, hogy nem kell a romantikába merülni, hogy ezzel a nyomorusággal találkozzék az ember. Itt van körülöttünk, a szemeink előtt a nyomoruságnak ez a szomoru esszenciája, itt ebben a tehetetlen szegénységgel tele szép nagy városban s itt játszodnak le a szemeink előtt azok a tragédiák, amelyeknek inditó rugója a kenyértelenség mellett az is, hogy egy darabka szénért folytat élet-halál küzdelmet az, aki ezt a maga természetes utján, vásáron nem tudja megszerezni. Ime ujra egy. Nem az első, talán nem is az utolsó. Egy Balog Teréz nevezetü kis iskolásleányt elküldött az anyja a rákosi rendező pályaudvarra — szénért. Ezt ugy kell érteni, hogy a gyereknek az volt a dolga, hogy a pályaudvar vágányain álló vagy a pályaudvaron áthaladó szénszállitó vonatok valamelyikéről lopjon le pár kocka szenet. Eppen állott a pályaudvaron egy hosszu tehervonat megrakva szénnel s a kis lány, hogy ne kerülje meg a kocsisort, a kerekek között akart átjutni egyik oldalról a másikra. A kerekek között bujkált, amikor a lokomotiv nagyot lökött a kocsikon s több mint husz kocsi átgázolt a gyermeken. Borzalmasan szétroncsolta a kocsisor a kis bünöst, — akit valami rongyos nagykendőbe burkolva, dideregve várt otthon az anyja a lopott szénnel. — Ime egy kis téli kép annak, aki ennek a városnak a természetrajzát akarja megirni. Budapest — ilyen is.

— **A telegrammkézbesités rendje.** Olyan helyeken, ahol nincsen posta és az illető helytől nagy távolságra fekszik a posta székhelye, sok mizériát tapasztalni a levelek, de különösen a sürgönyök kézbesitésénél. Pedig különösen a sürgönyöknél tudvalevő dolog, hogy azoknak a rendes, pontos időben való kézbesitése mily nagy fontossággal bir különösen a kereskedőkörökben. Sokszor egy óra késés is nagy kihatással biró mulasztást képes előidézni, melyet pótolni azután igen gyakran nem lehet. Sokszor előfordul, hogy olyan községek, amelyek messzire feküsznek a postahivataltól, a sürgönyöket a levelekkel egyidejüleg kapják, ami azután a hivatalos ügymenet hátrányára is van. Azonban a közönség járatlansága is okozza sokszor a késést, mert nem használja, illetve követi azokat a formákat, amelyeket a sürgönyöknek a feladásánál teljesitenie kellene. Innen ered azután az a sok baj, kellemetlenség melyek miatt örökösen a postahivatalok lassuságát, nemgyors ügykezelését okolják. A kereskedelmi miniszter nagyrészt segitett ezen az anomálián most kiadott rendeletével, melyben a sürgönyöknek a küldönccel való kézbesitését irja elő.

A távirdahivatalok pusztán csak a saját kézbesitőkerületükhöz tartozó községekbe, pusztákra szóló táviratokat kézbesitik. A kézbesités direkte a székhelyen dijmentes, mig a távirdahivatalok külterületén 1 korona küldöncdijat kell fizetni. Ha a feladó nem kéri — sokszor talán feledékenységből is, — hogy táviratát küldönc utján kézbesitsék a sürgönyt, az utolsó távirdahivatal csak mint közönséges levelet kézbesiti. Ez a legfontosabb része a rendeletnek.

— **A szén és szénhulladék értékesitése.** A Magyar Mérnök- és Epitész-Egyletben ma *Cséti* Róbert érdekes felolvasást tartott a hazai szenek és szénhulladék értékesitéséről. A szakszerü előadást nagy tetszéssel fogadták.

— **Pénzhamisitók letartóztatása.** A *győri* rendőrség ma két pénzhamisitóbandát tartóztatott le, melyek hamis pénzzel két hónap óta elárasztották az egész Dunántult. Az egyik banda, melynek tagjai pénzhamisitásért már büntetett emberek 20 fillérest, koronást és forintost gyártott és e hamisitványokat a waggongyári sztrájk idején hozták először forgalomba. A másik letartóztatott banda a sopronmegyei *Dörön* antimoninmból gyártott osztrák ezüstforintosokat.

— **Melegedő-szobák.** A jótékony hölgyek által létesitett melegedő szobák és tea-osztók már javában müködnek. A Kerlész-utca 48. sz. alatt lévő helyiséget százával keresték fel ma a szükölködők s este jó teát osztottak ki közöttük, amelyet csészénként egy krajcárban számitottak azoknál, akik fizetni akartak. Ma megnyilt a Csömöri-ut 7. sz. alatt is egy rendes kocsma módjára berendezett helyiség. Erdeklődők is sürün keresik fel a melegedő-helyiségeket s buzgalommal adakoznak a nemes cél javára.

Gróf *Csáky* Albinné elnök ma délután meglátogatta mind a két VII. ker. helyiséget és maga intézkedett hogy a felügyelet és a tea kiosztása rendben történjék. Gróf *Apponyi* Alberné várbeli melegedő-szobája harmadnapja müködik s a grófné azzal a tervvel foglalkozik, hogy a kerület külvárosi részeiben még egy melegedő-szobát létesitsen. Csetei *Herzog* Mórné, felbuzdulva a szépsikerü példán, bejelentette *Csáky* grófné elnöknek, hogy önállóan melegedő-szobát létesit a VI. kerületben. A jótékony hölgyek szervező-bizottsága hétfőn, folyó hó 26-án délután ½4 órakor ujból gyülést tart gróf *Csáky* Albinné Andrássy-uti palotájában, amikor az eddigi eredményről számolnak be. A *Párisi nagy áruház* a jótékony hölgyek két melegedő-szobáját teljesen felszerelte csészékkel, kanalakkal stb. A gázgyár-társaság ingyen kokszot ajánlott fel, *Thószt* Gyuláné pedig két métermázsa fát juttatott a jótékony intézmény céljaira. Természetbeli adományok ezután is *Eszláry* VII. ker. előljáróhoz. pénzbeli adományok pedig *Csáky* Albinné grófnéhoz küldendők.

— **Házasság.** *Kövess* György földmivelési miniszteri fogalmazó, idősb *Kövess* György nagybirtokos fia ma a jezsuiták József-utcai templomában esküdött örök hüséget *Bezerédj* Viktor belügyminiszteri tanácsos leányának, *Máriának*. Az esketési szertartást *Tomcsányi* jezsuita páter végezte. A szertartás alatt *Nozseda* tanár alkalmi kompozicióját adták, melyben az énekszólót *Bohnicsek*, az Operaház tenoristája énekelte és a hárfaszólót *Moshammer* Román, az Operaház hárfamüvésze adta elő. A templomban erre az alkalomra diszes, előkelő közönség gyüit össze. Az esküvő után az örömapa házánál estebéd volt, melyet családi körben tartottak meg.

Cserneki és tarkeői *Dessewffy* Dezső eljegyezte Trencsén-Isztebneken kis-zsámbokréthi és olaszhuszkói *Zsámbokréthy* Pál földbirtokos és neje mednyei és medgyesi *Mednyánszky* Josephine leányát, Zoé-Ardát.

Láng Miksa e hó 25-én esküszik meg az óbudai izraelita templomban *Orova* Celinka kisasszonynyal, Orova Armin óbudai tekintélyes kereskedő leányával.

— **Sztrájk a turini egyetemen.** Az olasz egyetemeken nem megy ritkaságszámba a sztrájk. Ha akármicsoda ok és alkalom kinálkozik reá, sietnek kihasználni a diákok — s beszüntetik az iskolalátogatást. Ez persze nem megy ugy simán. Előbb proklamálják a háborut s ennek a proklamációnak a formája természetesen nem éppen békességes. Olyan sztrájk azonban még nem igen fordult elő még az olasz egyetemek történetében se, mint amilyen most tört ki Turinban. Példátlan, hogy a jólelkü bölcsészethallgatók rendezzenek sztrájkot, de ez a sztrájk nagyon is méltó hozzájuk. Az olasz egyetemeken ugyanis lehet irodalmi doktorátust is tenni s ezután lehet jelentkezni a filozófiai doktorátusra, régi rendszer szerint egy, az uj szerint két év mulva. A turini filozopterek is olyan szorgalmasak, hogy ezzel az intézkedéssel nem voltak megelégedve; tehát megbokrosodtak s azt követelték, hogy az utóbbi doktorátusra már egy év mulva jelentkezhessenek s amig ezt meg nem engedik, sztrájkolnak, azaz előadásra nem járnak. Nagyon valószinü, hogy az atyai lelkü közoktatási miniszterium lesz az okosabb s fog engedni.

— **A város kenyere.** Catania, Sziciliának nagyságra nézve második városa, már régebben elhatározta s határozatát végre is hajtotta, hogy a közönséges kenyér sütését és árusitását kiveszi a pékek kezéből, akik ott is mindantalan abban feleskedtek, hogy a kenyér árát emelják, vagy a minőségét roszszabbitsák viz, krumpli és egyéb hunculságokkal. A városi kenyér készitése, árusitása és monopolizálása remekül bevált, ugy hogy a cataniaiak, ha örökös ijedelemben vannak is a szomszédos Aetna-tüzhányóhegytől, legalább jó és olcsó kenyeret esznek. Most erre a példára a sziciliai városokbeli nép egyesületek követeli a kenyérnek városi kezelésbe való átvételét, ami valóságos bevezetése a jövendő szocializmusának. Palermóban, a sziget fővárosában például de Felice szocialista képviselő vezetésével legutóbb népgyülést tartottak, amelyen több mint ötezer ember követelte a kenyérrel való cataniai bánásmódot, s utána tüntetett a városháza és a polgármester lakása előtt s az utóbbi másnap el is küldött egy városi tanácsost Catániába, hogy itt azt a nem közönségesen érdekes városi kenyérrendszert tanulmányozza.

— **Aki a vallomásait a bőrén hordja.** Az Adria társulat Szapáry nevezetü hajóján, amely Nápoly és Genua között közlekedik, a napokban megfigyeltek egy különös viselkedésü utast. Már a hajón is vigyáztak reá s Genuában aztán átadták a rendőrségnek. Nem igen lehet tudni még, hogy micsoda emberrel van dolguk, az azonban bizonyos, hogy ennyire összeirott bőrü atyafi még nem igen fordult meg európai rendőrség kezén. Napuletano Antal — ez a neve — össze-vissza van tetoválva. A mellére keresztbe ez van fölirva:

Börtön, halál és gályarabság
Nem bántanak!
Eljen a Camorra!
Halál a rendőrökre!
Jaj annak, aki hozzám nyul.

Ez a Napuletano harciasabb fele. Van azonban a bőrén olyan versezet is, ami maga az elégia. Szerelmi bánat van a derék olasz karjára kiszurkálva égő vörös betükben. Ez az irás meg igy szól:

Hüséget és szerelmet fogadtál nekem,
De a szived nem lett és nem volt
Soha az enyém.

A genuai rendőrség az hiszi, hogy veszedelmes anarkhistát fogott, de az is meglehet, hogy csak szerencsétlen szerelmes a szegény Napuletano.

— **Halálozások.** *Gajzágó* Manó kir. itélő táblai biró ma délután ½5 órakor meghalt. Temetése folyó hó 26-án lesz a Mária-utca 20. számu gyászházból. *Gajzágó* Manó sok éven keresztül a budapesti büntető járásbirósag vezetője volt és e minőségében mint humánus, ritka képzettségü biró, tiszteltté tette nevét, Hivatalos müködésében mindenkor őszintén méltányolta a sajtó nehéz hivatását és ott is tisztelt emléket hagyott maga után, amikor néhány év előtt a budapesti itélőtábla birájává léptették elő.

Drezdából jelentik, hogy *Naumann* kereskedelmi tanácsos, a *Seidel* és *Naumann* varrógépgyár társtőnöke, a legnagyobb németországi versenyistálók egyikének tulajdonosa, tegnap meghalt. Az utóbbi évjáratban két versenylovával, *Namounaval* és *Altgolddal* sok nagy dijat nyert.

Oppenheim zeneiró ma 75 éves korában Bécsben meghalt.

— **Szabadkai állapotok.** Bácsország e kiváló és virágzó metropolisában sokszor vannak fejtetőn az állapotok. És szinte nem jól esik odaírnn, ha minden rendben van, mert gyakran mintegy készakarva állitják fejtetőre a közállapotokat. Igy történt ez a közkórház ügyében is, amelyről legutóbb esett szó. Mint ugyanis *szabadkai* tudósitónk táviratozza, befejezéséhez közeledik az a vizsgálat amely egy helyi lap közlése és a kórház sebészeti osztályán szolgálatot teljitő apácák feljelentése folytán megindult, részben hivatalból, részben pedig az igazgató-főorvos saját kérelmére. A vizsgálatot *Pertich* Béla városi alkapitány nagy erélylyel és pártatlansággal vezeti s már a vizsgálat eddigi adataiból kétségtelenül megállapitottnak látszik, hogy dr. *Wilheim* Adolf a közkórháznak egy emberöltőn át élén álló és köztiszteletnek örvendő igazgató-főorvosa ellen semmiféle terhelő adat sem merült fel s nem nyertek beigazolást azok a vádak, amelyekkel őt egy helyi lap illette, amint kiderült, az intézet egyik orvosának információja alapján, akinek titkos ambiciója az igazgatói állás elnyerése. A kórházban szolgálatot teljesitő apácák a vizsgálat folyamán ismételten kijelentették, hogy a sebészeti osztályon, amelynek dr. *Sántha* György a vezetője, nem teljesitenek többé szolgálatot dr. *Sántha* durva bánásmódja miatt. Hogy ez a bánásmód milyen lehetett, az onnan sejthető, hogy az apácák inkább készek odahagyni a kórházat, sembogy dr. *Sántha* mellett szolgálatot teljesitsenek. E durvaságok miatt az igazgató-főorvos ismételten tett följelentést a főiöttes hatóságnál, de feljelentéseit mindig elbirálatlanul félretették. Egyébként ma már világos mindenki előtt, hogy a kórházi botrány személyes hajsza kifolyása, s bizton remélik, hogy a vizsgálat a város nyugalma és a közkórház reputációja érdekében mielőbb befejezést nyer.

— **A tél.** A budapesti folyammérnökséghez érkezett jelentések szerint a Duna erős zajlás mellett áradóban van. A hőmérséklet átlag — 15 fok. A fővárosnál — 12 fok hideg mellett a viz tegnap óta 18 centiméternyi eséssel ma 130 fokon áll, s a jég a folyam kétharmadán áll. Baján + 68 centiméternyi magasság mellett a jég erősen áll, s tegnap óta a koppányi átvágásnál is megállott a jég. Koppány alatt zajlás van 200, 250 centiméternyi vizállás mellett. Dunaföldvárnál — 12 fok mellett 252, Pentelén — 6 fok mellett a vizmagasság 220 centiméternyi. — A melléktolyók mind zajlanak, részben álló jéggel vannak boritva.

Arcbőr és kezek ápolására ne használjon mást, mint a **Fortuna-crémet!** Egy tégely **1 kor.** Hozzávaló szappan **80 fillér.** Teljesen ártalmatlan! Kapható: Schubert Arnold „Fortuna" gyógyszertárában Budapest, VII. Csengery- és Dob-u. sarok.

— **A bécsi szabósztrájk.** Bécsből jelentik hogy a szabósztrájkban érdekelt felek ma megkezdték a tárgyalásokat Kulka iparfelügyelő vezetésével. Hosszabb vita után elhatározták, hogy héttőn a nagyiparosok elő fogják terjeszteni az általuk kidolgozott bértarifát és a garanciákra vonatkozó elaborátumot. A nagyiparosok megjegyezték, hogy az ő tarifájuk és az ipartestület tarifája közt előreláthatólag oly nagy lesz a különbség hogy nagy nehézségekkel fog járni a megegyezés. De elismerték a mostani bérviszonyok módosításának szükségét. — Eközben Bécs városát ujabb sztrájk veszedelme fenyegeti: a kéményseprőlegényeké. A kéményseprő-legények holnap gyülést tartanak, amelyen határozatokat fognak hozni követeléseik tekintetében. Ha két hét alatt nem sikerül a mesterekkel megegyezésre jutni, a segédek sztrájkba akarnak lépni.

— **Villamos nagyvasutak Svédországban.** A svéd kormány azzal a rendkivül érdekes tervvel foglalkozik, hogy az egész vasuti hálózatot villamoserőre rendezze be. Már régebben fölvetették az eszmét, hogy a vasuti közlekedésre az országnak megmérhetetlen vizi erejét kellene fölhasználni s megdönthetetlen számitások alapján a szakértők kimutatták, hogy az országnak óriás haszna volna ebből az átalakitásból. Bebizonyitották, hogy a terv aránylag könnyen valósitható meg. A mult évben a kormány egy bizottságot küldött ki, amely vasuti mérnökökből és elektrotechnikusokból állott s amelynek az volt a föladata, hogy a kérdést minden irányban tisztázza. A bizottság elismerésreméltó energiával dolgozott, az egész országot beutazta, az összes vizeséseket és erősebb folyásu folyókat megvizsgálta s megmérte. A vizsgálatok és mérések eredményét a közlekedési minisztérium egy nagy memorandumban foglalta össze és a király elé terjesztette. A memorandumban a miniszter sürgősen ajánlja, hogy amilyen gyorsan csak lehet, hajtsák végre a gőzzel hajtott vasutaknak villamos vasutakká való átalakitását s hogy közgazdasági és katonai szempontból rendkivül fontos, hogy az ország minél előbb emancipálja magát a külföldi szénbehozatal alól. Ha háboru esetén a szénbehozatal megszünnék, az egész ország a legnagyobb bajba juthatna. A bizottság térképet is dolgozott ki, amelyből kitünik, hogy összesen huszonkét áramfejlesztő-állomást terveznek, s azt mondják, hogy ennyi föltétlenül elégséges, hogy a vasuti hálózatot a szükséges hajtóerővel ellássák. E huszonkét központ közül tizenhétnél a vizesések és folyók erejét használják föl, a többinél pedig a tőzeglápokat. A körülbelül négyezernégyszáz méter hosszu vasuti vonalakon a közlekedés lönntartására a jig százezer lóerőre van szükség, mig a bizottság számitásai szerint egyedül a vizesések és folyók legalább ötszázezer lóerőnyi erőt volnának képesek szolgáltatni. A tőzeglápok által nyujtott hajtóerő századokra csaknem határtalan. Minden állomás körülbelül kétszáz kilométer hosszu vasuti vonalat lát el nagy esüllségü (egész halvanezer voltig) árammal s az egész ugy lesz berendezve, hogy két szomszédos állomás közül az egyik rögtön átveheti a másiknak a munkáját, ha véletlenül hirtelen megtagadná a szolgálatot. Az a terv, hogy legfeljebb egy esztendő telik bele abba, mig egy kisérleti vonalon megkezdhetik a villamos vasutak a közlekedést. S ha az beválik, hat-hét esztendő alatt készen lehet az átalakitás egész munkája is.

— **Regényes szerelem.** *Bécs*ből regényes szerelem hire érkezik s egyelőre nem állapitható meg, mennyi a szerepe a regényben a valóságnak s mennyi a fantáziának. E szerint egy főherceg feleségül akar venni egy polgári állásu nőt, egy cukrászleányt. A főherceg a német lovagrend nagymestere és nőtlenséget fogadott; nevét most kitörlik a lovagrend tagjainak sorából, abból az aranykönyvből is, amelynek lapjaira felirják a főhercegek nevét.

— **Nagy tüz Bécsben.** *Bécs*ből jelentik nekünk: A *Neubau* kerületben Jáff József és fiai bohozatali bizományi üzletének pincéjében ma este tüz ütött ki, mely a liften át csakhamar elterjedt az összes emeletekre és azáltal vált különösen veszedelmessé, hogy a lépcsőház a legfelsőbb emelettől az első emeletig beomlott és a felsőbb emeletek összes lakóit az ablakon át kellett gummilepedő és mentőtömlő segélyével megmenteni. A lépcső beomlása, valamint a füst és az ablakokból való kiugrás által tizenkét ember többé-kevésbé megsebesült. A kár igen jelentékeny.

— **Rendőri hirek.** *Mailänder* Mór háziszolgát ma reggel a Lövőház-utca 12. számu lakásán holtan találták. A rendőri vizsgálat megállapitotta, hogy Mailänder széngázmérgezésnek esett áldozatul. — Még a mult év novemberében történt, hogy a külsőkerepesi-uti Ferenc József-laktanyában *Marhál* Ernő őrnagy lakását tolvajkulcsal felnyitották és 3000 koronát érő ruhát meg ezüstneműt elloptak. A rendőrség ma letartóztatta a betörőket *Mazanek* Hugó 22 éves bentes és *Horváth* István 34 éves mészáros személyében. Mazanek katona volt a kaszárnyában, ismerte a viszonyokat és igy sikerülhetett neki a betörés. Az ellopott holmiknak csak kis része került meg.

— **Igéret a tüzhely mögött.** Ez a cime annak a nem uj, de mindig és mindenütt nagy tetszéssel fogadott daljátéknak, amely ma vasárnap este először kerül szinre a *Fővárosi Orfeum*ban. Nandl szerepét *Lauer* Róza játszsza. Mivel a január a végét járja, a különlegességek már csak néhány napig láthatók. A februári programm telve lesz csupa ujdonsággal, amelyeket *Waldmann* igazgató, aki nagy utjában ezidőszerint Madridban időzik, nagy áldozattal szerződtetett. A mai vasárnapi délután alighanem egészen tele lesz az Orfeum, mert ma lesz a *Luna asszony* egyedüli délutáni előadása, amikor is az operett rövidités nélkül az eredeti szereposztással *Lauer* Rózával kerül szinre és pedig a délutáni mérsékelt helyárral.

(x) **A köszönőlevelek ezrei.** A Szent-Rókus és Szent-János kórházakban megejtett kisérletek kiváló eredményei bizonyitják, hogy még a legmakacsabb csuz és köszvényes bajok legbiztosabb gyógyszere is csak a Zoltán-féle kenőcs. Üvegje 2 korona. Zoltán gyógyszertárában, Budapest, V., Szabadság-tér és Sétatér-utca sarkán.

(x) **Használjon** *Kerpel* kézfinomitó folyadékot. A kezet 3 nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi. 1 üveg 90 filiér 4 üveg rendelésnél franko. Kerpel gyógytár. Budapest, Lipót-körut 28.

(x) **Művészies kivitelü** fényképek és nagyitások készülnek *Rivoli*-mütermében Kerepesi-ut 30.

(x) **Az 1902. évi törvények hivatalos kiadása** most jelent meg. Ára 8-rét üzve 2.30 K., kötve 3.90 K. Megrendelhető *Toldi* Lajos könyvkereskedőnél, az Országos Törvénytár időszakos kiadványainál, Budapesten. Ugyanott megrendelhető az uj *Helységnévtár* 12 korona árban s minden egyéb hivatalos kiadvány.

FŐVÁROS

(*) **Ujoncozás.** A főváros ez idei hadkötelezettjeinek összeirását befejezték s az üllői-uti Mária Terézia-laktanyában ma tartották meg a sorshuzást *Faller* Ferenc tanácsnok és *Langer* Géza, a katonai ügyosztály főnökének vezetésével. Összesen 2649 hadkötelezettes részére huztak sorszámot.

(*) **A főváros a párisi kiállításon.** Az 1901. évi párisi nemzetközi kiállitás nagy-érmét most küldték meg a székes-fővárosnak egy diszoklevél kiséretében, amelyben a kiállitás vezetősége meleg szavakban mond köszönetet a fővárosnak, amiért oly kiváló részt vett a kiállitásban.

SZINHÁZ, ZENE

** **Kamarazene.** A *Hubay-Popper*-vonósnégyes mai hangversenye is arról tett tanuságot, hogy ez az előkelő művészitársaság elsőrangu tényezője Budapest zeneéletének. A Royal termét ma is teljesen megtöltötte fővárosunk hangverseny-közönségének az az elitje, amely a legnemesebb zene, a kamarazene iránt érdeklődik. És ez a közönség hálásan lelkesedve adta át magát annak a magas müélvezetnek, amelyben ezuttal is részesitette a kitünő zenészek brilliáns összjátéka, klasszikus előadása. Mai estéjüknek különös diszt adott *Lindh* Marcellának, a páratlan dalénekesnőnek közreműködése is. *Figaro lakodalmának* egy áriáját és egy csomó bájos, finom dalt adott Lindh Marcella az ő szubtilis és tökéletes művészetével, természetesen ireneticus hatás mellett és, ami szintén természetes, sok ráadással megtoldva. A kitünő művésztársaság müsorán ujdonság szerepelt, még pedig *Szerémi* Gusztávnak, a társaság egyik tagjának vonósnégyese, amelynek kivált középső tétele, egy dallamos és nagyon hangzatos adagio, aratott viharos tetszést; de igen jól fogadta a közönség az egész szerzeményt, amely értékes, komoly munka és nagyon raszolgált a közönség elismerő tapsaira. Ezenkivül *Brahms* b-dur vonósnégyesét hallottuk a megszokott szabatos előadásban.

** **A Nemzeti Szinház bemutatója.** A *Nemzeti Szinház* pénteken, január 30-án, mutatja be *Wilde* Oszkárnak *Lady Windermere legyezője* cimü angol társadalmi szinmüvét. *Wilde* Oszkárnak legutóbb rendkivüli sikerrel adták elő *Berlin*ben *Salome* cimü drámáját. *Wilde* Oszkár *Fineró* mellett az egyetlen nevesebb társadalmi szinmüiró a modern angol irodalomban, aki sikerrel vitte át az angol szinpadra a drámairás kontinentális formáit és a francia szinmüvek könnyed társalgási modorát. A *Nemzeti Szinház* szinpadán ez lesz az első, modern darab az angol társadalmi életből. A szerepek kiosztása a következő:

Lord Windermere — *Mihályfi*. Lady Windermere — *Hegyesi* Mari. Berwick hercegné — *Helvey* Laura. Lady Agatha Carliste, leánya — *Paulay* Erzsi. Lady Plymdale — *Szacsvayné*. Lady Jedburgh — *Paulayné*. Lady Statfield — *Meszlényi* Adrienne. Mrs. Cowper-Cowper — *Boros* Ferike. Mrs. Erlynne — *Jászai* Mari. Lord Augustus Lorton — *Gál*. Lord Darlington — *Gaál Császár*. Dumby — *Horváth*. Cecil Graham — *Dezső*. Hopper — *Náday* Béla. Rosa, komorna — *Munkácsy* Mariska. Parker — *Abonyi*.

** **Két művészest.** Az *Országos Kereskedelmi és Iparcsarnok* a lipótvárosi napközi-otthon javára fényes művészestét rendezett ma este. *Ligeti* Juliska bájosan adta elő *Heltai* Jenő prológját, utána *Bródy* Sándor kiváló érdekességü felolvasást tartott, amelynek sajátos müvészi formájában nagy hatása volt. *Hermann* Erzsike kitünő hegedüjátékát tetszéssel fogadták. Most következett az est nagy érdekessége, *Küry* Klára énekelőadásai. A *Khinai mézeshetek* két remek számát énekelte gyönyörü müvészi pontozással, pompás humorral, utána pedig Fejér Jenő kacagó dalát. A közönség nagy éljenzések és tapsok közepette elragadtatással ünnepelte az illusztris müvésznőt. A zongorakiséretet e számoknál *Tarnay* Lajos látta el nagy müvészi biztonsággal. *Kovács* Mihály széles jókedvü előadása után *Krammer* Teréz gyönyörü énekével és *Ligeti* Juliska bájos szavalatával véget ért a müvészest. — A *Terézvárosi Kaszinó* mai müvészestéjén is közreműködött *Küry* Klára kisasszony. Itt a *Kinai mézeshetek* keringőjét, belépőjét s a *Casanova* Marion dalát énekelte ugyancsak irenetikus hatással. A zajos tapsokat és az ünneplést a közönség hangos kivánságára Auber kacagó dala s parázs magyar dalok előadásával hálálta meg. A nivós müsort még *Aladioko* Vilmos, *Bochnicek* Gyula, *Szörényi* Bella és *Szerémi* Zoltán kiválóan sikerült számai töltötték be.

** **Gergely Géza Győrött.** *Győrről* jelentik, hogy ott *Gergely* Géza, a kolozsvári *Nemzeti Szinház* szubrettprimadonnája, f. hó 27-én és 28-ikán vendégszerepelni fog *Balla* Kálmán társulatánál. A nagytehetségü fiatal müvésznőt, aki két legjobb szerepében: *Lu*ban és *Lotti ezredes*ében lép föl, nagy érdeklődéssel várják Győrött, ahol a közönség szivesen emlékezik vissza *Gergely* Gizára, aki két év előtt a győriek dédelgetett primadonnája volt.

** **Hirek a Népszinházból.** A jövő hét müsorát *Martos, Bakonyi* és *Huszka* operettje a *Bob herceg* tölti be *Fedák* Sári vendégszereplésével. — Vasárnap délután az *Egy görbe nap* cimü bohózat kerül szinre.

** **Hirek a Nemzeti Szinházból.** A Nemzeti Szinházban holnap vasárnap délután a *Pry Pál* kerül szinre, a cimszerepben *Vizvári* Gyulával; este pedig a *Monna Vanna* 12-edszer. E nagysikerü dráma ezenkivül még szerdán és csütörtökön is szinre kerül. Hétfőn mérsékelt áru előadásul a *Bánk Bán* kerül szinre, az uj diszletekkel és jelmezekkel ezuttal 2-szor: kedden pedig a *Constantin abbé*, a *Várszinház*ban csütörtökön *A bort*; szombaton pedig a *Bölcs Náthán* *Lessing* drámai költeményét adják.

** **Maeterlinck asszony a Vigszinházban.** *Maeterlinck* asszony, aki most európai müvészkörúton van s férje *Monna Vanná*jának cimszerepében mutatkozik be, a *Vigszinház*ban is fel fog lépni a hiressé vált szinmüben. Az érdekes vendégjáték február harmadikán lesz.

** **P. Lukács Juliska Pécsett** *P. Lukács* Juliska, a Népszinház kiváló drámai müvésznője a héten három estén át szép sikerrel vendégszerepelt a pécsi szinházban: *Az ember tragédiája, Fedóra* és *Rákosi* Jenő *Magdolnája* ió női szerepeit játszotta.

** **Coquelin vendégjátékai a Vigszinházban.** A jövő hét nagy szinházi eseménye *Coquelin* vendégszereplése, kedden kezdődik a *Vigszinház*ban. A világhirü müvész a *Forte St. Martin* szinház tagjaiból magához méltó társulatot szervezett, amely legutóbb *Berlin*ben fényesen állta meg a tüzpróbát, amennyiben a királyi szinházban rendezett előadások, amelyeken a német császár is megjelent, osztatlan elismerésben részesültek. Coquelin holnap, vasárnap délután és este Bécsben játszik, ahol héttőn fejezi be vendégszereplését. Kedden lép fel először a *Vigszinház*ban, még pedig a *Tartuffe* és *Les précieuses ridicules* főszerepeiben.

** **Khinai mézeshetek.** A Népszinház legközelebbi ujdonságának, a *Khinai mézeshetek*nek betanulásával a szinház személyzete a jövő héten már teljesen el fog készülni. A szinház egész személyzete részt vesz a darab előadásán *Küry* Klárával az élén s a szinház teljesen uj diszleteket és diszes jelmezeket készittetett a darabhoz, amelyet a londoni előadások után fényes hir előz meg. *Küry* Klárának müvészi alakitása, melyet ez angol operettben produkál, elsőrangu eseménye lesz a szezonnak. A szinház e nagy kiállitásos darabjára a legnagyobb gonddal készül.

** **Felolvasás.** *Zöldi* Márton irótársunk holnap, vasárnap a *Bünös emberek* cimü, a legközelebbi napokban megjelenő munkájából felolvasást tart Nyitrán az ottani Nőegyesület hangversenyén.

** **A Vigszinház a Magyar Szinházban.** *Coquelin* vigszinházi vendégszereplése alatt a *Vigszinház* személyzete a *Magyar Szinház*ban fog játszani. Müsorának legkedveltebb darabjait fogja ott előadni és pedig kedden, 27-ikén az *Ornagy ur*-at, szerdán, 28-ikán a *Loute*-ot, csütörtökön, 29-ikén *A kis fészek* cimü bohózat. Hasonló vendégszereplést rendezett tavaly a *Vigszinház* a *Népszinház*ban, amelynek eredménye való-

színművé tegyi, hogy ez a művészi vállalkozás az idén is sikerrel fog járni.

** **A színészegyesület igazgatótanácsa** február 3-án, kedden délután tartja rendes havi ülését saját helyiségében, amelyre a vidéki tanácsosok közül *Makó* Lajost és *Nádassy* Józsefet hívták be. A tanácsülésnek főbb tárgyai lesznek: a március 11., 12. és 13-án tartandó közgyű és előkészítése, valamint a színésziskolák ügye s az ezek elleni memorandum tárgyalása. Ezeken kívül a nagyszámban beérkezett folyó ügyek kerülnek elintézés alá.

** **Kuplé és politika.** A kuplé-irodalom az aktualitás forrásaiból merit, leginkább a politikából, és a közönség mindig nagy hálával fogadja ezeket a könnyen megérthető célzásokat. Az ilyen kuplé-termék persze csak az operette-szinpadon jogosult és a komolystilü Operaház keretében alig képzelhető el. Most történt meg talán először, hogy szeriózus dalszinházban egy pajkos kuplé-refrén hangzott el. És hol eshetett volna meg másutt az a furcsaság, mint éppen Bécsben. Az osztrák politikába már régen bevonult az operett és a politika csak a kölcsönösség alapján álló háladatosságot tanusitja, ha odaadja magát operett-célokra. A bécsi Reichsrathban naponként folynak az operettelőadások, — minap pedig az udvari *Operaházba* vonult be az aktuális kuplé. *Schrödter* tenorista, az udvari *Operaház* tagja, Smetana: *Eladott menyasszonyának* legutóbbi előadásán azt a tréfát engedte meg magának, hogy egy áriájának végén az ismert kuplé refrénjét énekelte: Szervusz, Bressina! A közönség zajos elismeréssel honorálta a szokatlan tréfát, amely mindenesetre a jóizlés ellen való. A prágai *Narodni Listy* ebből az alkalomból nekiront a bécsi Operaháznak, ahol a csehek zeneirodalom gyöngyének előadását is csak arra használják föl, hogy meggyalázzák a csehek nemzeti érzését.

** **Hangversenyek.** *Godowszky* Lipót zongoraművészről, ki pénteken, február 6-án tartja meg önálló estélyét a *Royal*ban, a berlini sajtó ugy nyilatkozik, hogy ő a modern zongoratitánok közül a legeredetibb egyéniség. *Godowszky* ugyanis mint *Chopin* földije e halhatatlan költő interpretálásának nemcsak specialistája, de hires 24 etüdjeit több mint 60 külön átdolgozásban jelentette meg New-Yorkban és részben minden jobb kézre irt etüdöt a ballal magányosan, részben pedig mindig kettőt egyesitve játszik oly összefüzésben, aminőt technikailag eddig lehetetlennek tartottak volna. *Herzog* Emilia porosz királyi udvari operaénekesnő a bécsi udvari operával tárgyal a jövő hónapban tartandó hosszabb vendégszereplés végett. *Herzogné* ezidőszerint Németország legkiválóbb Mozart-énekesnője. Legnagyobb könnyedséggel felér hangja a magas f-ig. *Herzogné* szerdán, február 11-én Budapesten dalestélyt rendez. *Bermes* Yssay hegedümüvész közreműködésével. Mind a két estét Méry Béla rendezi.

A *VII. filharmóniai hangversenyre*, mely szerdán lesz, az összes jobb üléhelyek elkeltek, s csak csekélyszámu jegykészlet van még Méry Bélánál (Andrássy-ut 12). Ezen a hangversenyen *Godowszky* Lipót nagyhirü zongoramüvész adja elő *Csajkovszky* b-moll versenyét. *Mosshammer* Román hárfamüvész pedig *Widor* változatait zenekarral.

Vasárnap január 25-ikén délután fél 5 órakor lesz a *Grünfeld-Sopronyi-Berkovics-Bürger* négyes VI. hangversenye a Royal-termében. *Takacs* Mihály közreműködésével.

A *Magyar Zeneiskola* kimüvelési osztályainak növendékei a Magyar Tanitók Otthona VIII. kerület, József-körut 8. számu helyiségében e hó 26-án és 27-én esti 7 órakor hangversenyt rendeznek. A növendékek Volkmann, Liszt, Poniatowski, Bach, Hubay, Beriot, Verdi, Moszkovszky, Mozart, Wieniawszky, Meyer, Huber, Keller, Végh, Popper, Brüll, Rode, Beethoven, Bihari, Kun és Schubert müveiből adnak elő egyes számokat. A hangversenyen *Waldmann* Albert, *Rupnik* Rezső, *Ruzitska* György, *Faludy* Károly, *Schnöller* Lajos, *Manheit* Jakab tanárok növendékei és a zenekar tagjai mutatják be müvészetüket.

** **Vendégszereplés.** Az aradi színházban ma *Cézsár* Imre vendégelléptével szinrehozták *Martos* Ferenc *Balassa Bálint* cimü történeti szinjátékát. A vendégnek s a darabnak nagy sikere volt.

** **A bajusz.** A Magyar Szinház pénteken, január 30-án mutatja be *Palmai* Ilkával a női főszerepben *A bajusszt*. *Verő* György magyar énekes játékát, *A bajusz* II. József császár korában játszik, a bécsi udvar rokokóélete közepette, amelyet a szinház uj és korhü jelmezekkel és diszlettel reprodukál. Külön látnivaló lesz a darabban Május királynője cimü élőkép, amelyet *Tolnay* Akos, a jeles festőmüvész tervezett s végül a harmadik felvonásbeli magyar arató-ünnep. Jegyek vasárnaptól kezdve válthatók a bemutatóra.

** **A gyermekszinházból.** A gyermekszinházban holnap, vasárnap a *Hamupipőke* kerül ebben az évadban először előadásra fényes kiállitással. Ez a kedves rege a szinház egyik legvonzóbb müsordarabja volt mindig s a holnapi előadás iránt is széles körben nagy az érdeklődés. Az előadás félórkor kezdődik s jegyeket már a délelőtt folyamán lehet váltani.

** **Legujabb zeneművek** kaphatók *Szidayi* Béla könyv- és zenemükereskedésében, Budapest Károly-körut 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: Wagner Tristan és Isolde 9.60 K., Bolygó hollandi 7.20 K., Tannhäuser 9.60 K., Verdi Aida 9.60 K., Alarcosból 3.— K., Troubadour 3.60 K., A tévedt nő 4.80 K., Offenbach Hoffmann meséi 10.— K., Bizet Carmen benyomott szöveggel csak zongorára 7.20 K., Strauss A bőregér 5.40, A cigánybáró 5.40 K., San-Toy 5.40 K., Geisha, Görög rabszolga Cirkuszlet, Szerencse csillaga, Kis aranyos egyenkint 6.— K., Florodora Kis szökevény, Postás fiu, New-York szépe egyenként 7.— korona. Az édes lányka két füzet 6 korona. Az izé potpourri 3·60 korona. — Luna asszony potpourri 3.— K. Rózsabimbó és a méh, magyar szöveggel 2·16 K. Legkedveltebb kuplék: Hab'n Sie nicht den kleinen Cohn geseh'n, magyar szöveggel 1·80. Der kleine Cohn ist da! magyar szöveggel 1·44 K. Meine Lilly (a Lotti eredeiből) 1·80 K. A gólya dal ugyanabból magyar szöveggel 3 K. Zsuzsi kuplé 2 K. Madame Sans-Gêne 1·80 K. Drah'n ma um 1·80 K. Luna walzer 2.40 K. Az izé operettből, az édes lányból, a svihákokból a Walzer egyenként 2·40 K. Huber 101 magyar népdal cigányos modorban 3.— K. Bloch 101 magyar népdal hegedüre 3.— K. Legujabb táno és dal-album cimbalomra Allaga Gézától 3·60 K. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

Scapin furfangjai.

— *Molière-ezt a Nemzeti Szinházban.* —

Budapest, január 24.

A nemzeti szinpadon ma először került szinre Molière egyik hires bohózata: *Les fourberies de Scapin*. Ezzel együtt a *Misantrópot* is főlelevenitették, részben uj szereposztással.

Molière nagy és nagyszerü vigjátékai: a *Tartuffe*, a *Nők iskolája*, a *Misantróp*, a *Fösvény* már mind készen voltak, amikor a *Scapin furfangjait* irta, két évvel a halála előtt.

Csodálatos, hogy a hire tetőpontján álló, izlésében megfinomult, jellemfestésében óriássá nőtt, stilusában a legnagyobb müvészszé nemesült Molière hirtelen visszakanyarodott az olasz commedia dell arte durva formáihoz. A halál küszöbén féktelen jókedv fogta el, mintha még egyszer, utoljára, hatalmasat akart volna nevetni az emberek piramidális ostobaságán. Igaz, hogy egy évvel később a Scapin bohózatos prózájából és az *Escarbagnas grófné* enyelgéseiből megint főlemelkedett a remek nyelvezetü, klasszikusan szép *Tudós nők* magasiatára; de a fagyos, komor halál közelgése állandóan izgatta nevetőkedvét; nem tudott megmaradni a verses vigjáték finomabb levegőjében; kéjelegni akart a harsogó, triviális kacagásban; és a *Tudós nők* után a *Képzelt beteg*gel végezte pályafutását, azzal a darabbal, ahol a hascsikarásos Argan rebarbarája fűszerezi a vastag komikumot és ahol Molière klistérrel akarja agyonverni leggyülöltebb ellenségeit, az orvosokat.

Boileau, aki különben bámulója volt Molière lángeszének, csóválta is erősen a parókás fejét, amikor a *Scapin furfangjait* beadták neki. Szemére hányta kitünő barátjának, Molièrenek, hogy a *Scapin furfangjai*ban Terentiust Tabarinnel párositotta, vagyis az antik vigjátékot a vásári komédia színvonalára süllyesztette le.

A darab 1671. május 24-én került szinre először a Palais-Royal szinpadán. A Molière-statisztika szerint nagyon tetszett ugyan, de a bevételek mégis gyöngék voltak. Negyedév alatt mindössze tizennyolcszor adták. Molière életében le is tünt a játékrendről. De Molière halála után megint elővették. Az udvarnál XIV-ik Lajos alatt háromszor, a városban 198-szor került szinre, ami arról tanuskodik, hogy népszerüsége folytonosan nőtt. A Théâtre Français 1825-től 1894-ig 839-szer adta.

Sokféle rejtett célzatot kerestek benne a Molière-magyarázó kritikusok. Egy *Mahrenholz* nevü német ur megy legtovább a mélységes fejtegetésekben és *politikai tendenciát* akar kihámozni a Scapin hunoutságaiból. Azt mondja ez a német ur, hogy Molière ebben a darabban a *polgárságot* teszi csuffá. A *Bourgeois-gentilhomme*ban az arisztokrácia gunykacajának szolgáltatta ki a polgárt, a hiszékeny, fösvény, önző korlátoltagyu bourgeoist; a *Scapin furfangjai*ban pedig annak az osztálynak, mely társadalmilag sokkal alantabb áll, de észben, tehetségben, elmésségben annyira különb, hogy a polgár valóságos játékszerré lesz a polgári jogoktól megfosztott szolgahad kezében.

Helyesebben okoskodik egy magyar esztetikus, aki nem fogadja el ezt a merész kombinációt. Ha ez a kombináció igaz volna, akkor Molière itt még Beaumarchais-n is tultenne *politikai jövendölés* dolgában. Figaro a nemesség ellenében ugy lép föl, mint a harmadik rend képviselője; Scapin a harmadik rend, a polgári osztály ellenében képviselné a *negyedik rendet*. Nem, nem, százszor valószinübb, hogy Molièrenek eszeágában sem volt az ilyen mély vonatkozás; hogy Molière csak azért irta Scapint, mert egyszerüen mulattatni akart; hogy Molière játszi szeszélyével „visszatért egy pillanatra ifjukorának első szerelméhez és pályája végén érett müvészettel ujitotta föl a renaissance-kori vigjáték tipusát."

Scapin édestestvére a *Szeleburdi* Mascarillejának, de még lazább erkölcsü, még vakmerőbb furfangu oseléd. Mindig készen áll arra, hogy valakit felültessen és megcsaljon. Perfid a tulajdon gazdájával, a fiatal Leanderrel szemben is, akinek a borát megiszsza, akinek a drága ajándékait elsikkasztja és akit jól elpáhol a sötétben, hogy elvegye a kedvét az utána való leselkedésektől. Leander rájön az álnok inas gaz csinyjeire és kegyetlenül elveri Scapint. De Scapinből a verés nem kergeti ki a csalárd elmésséget és a furfang bravurját. Ruganyossága visszatér a legelső szóra, amikor Leander arra kéri, hogy szerezze meg neki azt az ötszáz tallért, amit Zerbinette váltságdijában a cigányok követelnek tőle. Először Octave apjától, Argante-tól vasal ki kétszáz pistolt a fiatal Octave számára, aki apja tudta nélkül vette feleségül Hyacinthe-ot és aki szintén Scapint kéri föl, hogy segitse ki szorongatott helyzetéből; azután, amikor Argante-tal elvégezte a maga dolgát, a másik apához, a zsugori Gèrontehoz fordult és ezt a vice-Harpagont is megpumpolja ötszáz tallér erejéig. Azt a mesét eszeli ki, hogy Leanderrel sétálni ment egy török gályára; a gálya elindult magával vitte Leandert és a törökök most ötszáz tallérnyi váltságdijat követelnek, különben Algirba szállitják a fiut és ott eladják a rabszolgavásáron. Végtelenül mulatságos, amikor Gèronte, akiben az apai szeretet küzd a fukarsággal minduntalan közbevág majd sopánkodva, majd dühöngve: *Que diacle allait-il faire dans cette galère!* Mi az ördögöt keresett azon a pályán!

Ez a mondás szálló-igévé lett, éppen ugy, mint a „*Ta l' as voulu, George Dandin!*" vagy a képzelt beteg fölkiáltása: *Ah, il n'y a plus d' enfants!*

Ez a hires mondás arról is nevezetes, hogy voltaképpen nem a Molière ötlete, hanem a *Cyrano de Bergerac*é. Nemcsak ezt a mondást, hanem a második felvonás egész tizenegyedik jelenetét Cyrano *Le pédant joué* cimü vigjátékából vette át Molière a *Scapin furfangjai*ba.

Molière mentségére azt hozzák föl, hogy Molière ezt a jelenetet a darab megirása előtt elbeszélte barátjának, Cyrano de Bergeracnak, aki aztán, miután Molière vidéken járt, az egészet belevette *Le pédant joué* cimü vigjátékába. Molière tehát csak látszott plagiátornak, amikor a *Fourberies de Scapin*ben ugyanezt ismételte.

Ez az állitás magától megdől, ha rámutatunk arra, hogy Cyrano már 1655-ben meghalt és a *Fourberies de Scapint* Molière 1670-ben, tehát *tizenöt évvel később* irta volt.

Molière nagyságából nem von le semmit, hogy helylyel-közzel idegen anyagokat is beolvasztott páratlanul szellemes vigjátékaiba. A *Fösvény* remekmü marad, noha tudjuk, hogy Harpagonjának egy pár kitünően jellemző vonását a Plautus *Bögréjé*ből meritette. A szóbanforgó jelenetet Molière határozottan Cyranotól vette át. És a *Scapin furfangjai*ban nem ez az egyetlen kölcsönzés. Octave gyöngéd, megható elbeszélése Hyacinthetal való első találkozásáról Terentius nyomán készült; és a hires *zsákjelenet*, amikor Scapin zsákba bujtatja Gèronteot, hogy az öregembert vásott cinizmussal derekasan elnáspágolhassa, nem egyéb a *Gorgibus a zsákban* cimü obszkurus bohózat parafrázisánál.

A darab meséje egészen a sablonos olasz cselszövő-vigjáték nyomdokain halad. Argante kényszeriteni akarja fiát, Octave-ot, hogy a gazdag Gèronte ismeretlen leányát vegye feleségül. Octave titokban a nápolyi kikötőbe idegenül érkezett Hyacinthe-tal lép házasságra; de a titos viszonyból nem lesz baj, mert utoljára kiderül, hogy Hyacinthe nem más, mint a Gèronte leánya. Ugyanakkor az is kiderül, hogy Leander, a Gèronte fia, Zerbinette-ben voltaképp az Argante leányát szerette meg, akit négyéves korában kóbor cigányok loptak el. Ilyenformán minden jóra fordul. A részedett örömapák megbocsátanak Scapinnek is, akinek az utolsó nagy furfangja, hogy halálos betegnek tetteti magát és ezzel csikarja ki a szánalmat, a bocsánatot. Sablonos mese, konvenciós alakok az olasz renaissance-vigjáték tipikus alakjai közül, laza morál, mely egy csaló és tolvaj inas furfangjaira nevetve huny szemet —: de az egészen ott csillog a Molière brilláns komikuma és a legvastagabb bohóságok közepette is megvillan egy-egy mesteri jellemzés, egy-egy kincset érő igazság, egy-egy utólérhetetlen lélektani vonás. Nagyobszerü perszifláz alig van annál a jelenetnél, ahol Scapin lebeszéli Argante-ot a pörinditásról és fejtegeti előtte a bírói igazságszolgáltatás lassu menetét.

A Nemzeti Szinház a háromfelvonásos darabot egy felvonásba vonta össze és abban a modorban játszatja, mely a commedia dell arte modorához egészen közelál. Az összevonás helyes, mert igy az egész darab gyorsan és frissen pereg le. A játék-modor szintén használ valik a bohózatos vigjáték tónusának, ámbár a mai korban rég elmult tradicionákba nehezen élik bele magukat a szinészek. Nagy studium, rendkivüli iskolázottság kellene ahhoz, hogy az e fajta kisérlet teljes sikerrel végződjék. De azért dicsérettel, méltánylással adózunk *Hevesi* Sándornak, aki a darabot rendezte és egyuttal forditotta is.

A játszók közül szerepe nagyságával és kedélyes jóizü eleven jellemzésével egyaránt kiemelkedett *Rózsahegyi* Kálmán, Scapin alakitója. Csak egy szemernyivel több *maliciát* kivánnék; egy szemernyivel többet abból az elbizottságból, amit Scapin a maga fölényes, humoros, mindenkit leföző, elmés, ötletes, hazug és diadalmas kópéságának a tudatában hordoz a személyében a szája körül, az arcvonásain és a hangjában is, mely tömérdek modulációra képes. A két apát erős, drasztikus szinekkel, mulattató hatással festette *Gál* (Gèronte) és *Gabányi* (Argante) mig a szerelmes párokban *Náday* Béla, *Horváth* Zoltán, T. *Delli* Emma és *Paulay* Erzsike adtak kellemes, kedves összjátékot. A második inast, Sylvestret *Dezső* játszotta kitünően.

A közönség zajos tetszéssel, harsogó kacagással kisérte az előadást. Jelenés közben is megtapsolta *Gált* és *Rózsahegyit*, aki a hagyományos Scapinmaszkban játszotta pompás szerepét.

A *Mizantrop* előadásán *Mihályfi* játszotta rendkivüli ambicióval Alcestet és *Lánczy* Ilka mutatott sok finom vonást a kacér Celiméne szerepében. De Molièrenek ez a legmagasabb, legmüvészibb alkotása még odaadóbb, még gondosabb, még lelkesebb kidolgozásra vár. Ez a feladat természetesen roppant studiumot kiván a szinészektől.

Á. E.

MÜVÉSZET

□ **A Nemzeti Szalon vasárnapja.** Érdekes vasárnapja lesz holnap a *Nemzeti Szalon*nak: Délután 5 órakor ugyanis *Bródy* Sándor, a kitünő iró és esztetikus tart *müvészeti előadást* a Szalonnak a Cziráky-palotában lévő helyiségeiben. Az élvezetesnek igérkező előadásra már egész héten történtek előjegyzések. A Szalon tagjai ingyen, nem-tagok a téli tárlat rendes 50 fillérnyi belépő-dija mellett hallgathatják meg *Bródy* Sándor felolvasását. A *Nemzeti Szalon* igazgatósága ez uton is figyelmezteti a kiállitó müvészeket, hogy a *szombathelyi kiállitásra* müveiket *legkésőbb e hó 26-a* azaz hétfő esti 6 óráig küldjék be, mert később beérkező müvek a szállitmányban már nem kaphatnak helyet. A *szombathelyi* kiállitás ünnepélyes megnyitása *február hó 8-án* lesz.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Paedagógiai Társaság** ma este tartotta a Tud. Akadémia heti üléstermében XI. évi nagygyülését *Fináczy* Ernő egyetemi tanár elnöklete alatt. Elnök nagyszabásu megnyitó-beszédében rámutatott arra, hogy paedagógiai irodalmunkban nincsenek alapvető és összefoglaló munkák, és erre nézve kéri a társaság támogatását. Utána *Rajner* Ferenc tartott emlékbeszédet *Mauritz* Rezső volt igazgató felett.

Szép szavakkal emlékezett meg a puritán jellemü egyszerü nagymunkáju emberről. Mauritz mint gimnáziumi tanár és igazgató, amellett, hogy a kathedrát szerette legjobban, az irodalommal is foglalkozott. Itt volt Budapesten a katholikus gimnáziumban, majd az állami reá iskolában mint tanár, midőn meghivták a kassai reáliskola igazgatójának, hol eltöltött körülbelül 30 évet s hol ugy töltötte be állását, mint más senki. 1891-ben tért vissza Budapestre, mint a VI. ker. reáliskola igazgatója, ahol jó szolgálatot tett a magyar iskolának s példát adott a paedagógusoknak. A derék igazgató emlékét a társaság jegyzőkönyvében megörökitette. A bemutatott főtitkári jelentés felemliti, hogy az elmult évben öt rendes tag hunyt el, köztük *Névy* László volt elnök is.

○ **A természettudományi társulat** ezévi közgyülését e hó 29-én tartja meg. A közgyülésen először adják ki a Szily-érmet, amelyet a Természettudományi Társulat *Szily* Kálmán érdemeinek megörökitésére alapitott. Az éremmel együtt a 2000 koronás nagyjutalmat is kiadják annak, aki akár a Társulat előbbrevitelén, akár annak Magyarországon való ismertetésén a legsikeresebben müködött közre A Bugát-féle pályázatra beérkezett pályamunkák fölötte sikerültek, amennyiben a jutalmat nyerő pályamunkán kivül három pályamunka dicséretet nyert. — A Társulat könyvkiadó vállalatában most jelent meg *Hermann* Ottó legujabb munkája, melyet a napokban küldenek szét. A másik nagy munka. Hoffmann-Wágner: Magyarország növényei szines képekben, csak később kerül a könyvpiacra.

○ **Az Akadémia ülése.** A Magyar Tudományos Akadémia 1903. január 26-án, hétfőn délután 5 órakor összesülést tart, amelyen *Alexander* Bernát levelező tag emlékbeszédet mond *Taine Hippolit* felett. Több folyóügy elintézése után zártülés következik, amelyen az 1903. évi költségvetés tárgyalását kezdik meg.

○ **Gyermekek öröme.** Nincs nagyobb öröme a gyermekvilágnak, mint amikor minden hét szombatján megjelenik a *Forgó bácsi Kis-Lap*ja és szórakoztató meséivel, oktató leirásaival, kacagtató történetkéivel, meg azzal a sok szép képpel, talánnyal, rejtvénnyel szórakoztatja kis olvasóit. Az eheti számnak remek képekkel, rajzokkal és kiváló közleményekkel telt tartalmát a következők szolgáltatták: *Gaál* Mózses, aki folytatja benne a *Három kenyerespajtás*ról szóló gyönyörü elbeszélését, *Roboz* Andor pompás versikét irt a *Vándor gyerekekről*. *Krúdy* Gyula a *Vadember* meséjét mondja el, *Benedek* Elek a magyar népköltészet kincseiből *Aranymondásokat, szójátékokat, találós meséket*. *Polgár* Géza az *Uránia-szinház*ról és a *Magyar tengerpart* cimü ott előadott darabról irt érdekes leirást. *Mendlényi* Béla a *Hód-király történetét* meséli el. A *Kis-Lap* előfizetési ára negyedévre 2 korona, félévre 4, egész évre 8 korona. Előfizetések az Athenaeumba intézendők.

○ **Uj Idők.** Herczeg Ferenc lapjának eheti száma szövegrészében és illusztrációiban nagyon érdekes és tartalmas. Kiemeljük Horkayné bájos csevegéseit a hét eseményeiről, Lőrinczy György, Szemere György elbeszélését, Tábori Róbert, Wolfner Pál cikkeit, Szikra regényét. A Rákosi-lakomát ábrázoló képeket, Csók István Munkácsy Mihály festményét a száz trónörökös-párt és gyermekeit stb. stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Andrássy-ut 10.

FARSANG

)(**Müvészest.** *A magyar vasuti és hajózási klub* ma kiválóan sikerült müvészestét rendezett: A hangversenyen *Küry* Klára kisasszony is közremüködött. A fényesnevü müvésznőt frenetikus taps fogadta, s nemes gráciával, finom árnyalással előadott énekszámai után a közönség meg-megujuló viharos ovációkkal halmozta el a kisasszonyt, akinek ujra meg ujra meg kellett jelennie a dobogón. *Nyáray* Antal több magánjelenetet és egy francia dalt adott elő nagy hatással. *Boros* Ferike *Kiss* József *Rabasszony* cimü költeményét szavalta drámai erővel. *Siklós* Albert zeneszerző Bach és Chopin egy-egy müvével, valamint saját szerzeményü intermezzójával ragadta magával a ballgatóságot. *Popper* Felix mély érzéssel játszotta Dvorak és Popper Dávid hangversenyműveit. *Pécsi* Károly fényes hegedüjátékával méltó módon egészitette ki a müsort. A zongorakiséretet *Tarnay* Alajos és *Siklós* Albert látták el müvészi routine-nal. Az estélyen jelen volt többek közt: Ludvigh Gyula főrendiházi tag, lovag Brám Miksa, Banovits Kajetán, Marx János miniszteri tanácsosok. A hangversenyt tánc követte, melyen jelen voltak:

Asszonyok: Apafi Ignácné Barna Károlyné, Belházy Sándorné, Bényei Zsigmondné, Biró Alajosné, Banovits Kajetánné, Böhm Mórné, Bekker Lajosné, Blum Bertalanné, Bérczy Ferencné, Bleuer Győzőné, dr. Cséry Jánosné, Darvassy Ferencné, Erdélyi Gyuláné, Fischer J.-né, özv. Földes Antalné, Finda Józsefné, Forcher Adolfné, Fodor Jakabné, Gosztonyi Mórné, Gyártás Dezsőné, Glass Edéné, Gusztáv Adolfné, Grosz Béláné, Gundrum Siegfriedné, Gelléri Lipótné, Góth Edéné, Horváth Sándorné, özv. Horvath Dezsőné, özv. Hirsch Samuné, Harsányi Dezsőné Havas Mórné Harmat Edéné, Hoitsy Gidáné, Hauser Jánosné, Holzbecher Sándorné, özv. Jónás Jánosné, Jerny Béláné, Just Ferencné, özv. Just N.-né, Jaulusz Antalné, Kemény Zsigmondné, Kajáry Lászlóné, Kővári Móric Lajosné, Kotterschall Frigyesné, Klein Márkusné, Lout Bertalanné, Lukács Lipótné, Lengyel Adolfné Lukács Gáborné, özv. Lederer Károlyné, özv. Lengyel Ignácné, Molnár Ferencné, Micsinyi Ferencné, Novelly Emilné, Neumann Győzőné, dr. Pichler Károlyné, Poky Istvánné, Rév Józsefné, Redl Gusztávné, Rerabek Józsefné, Riszner Sándorné, Szigeti Jánosné, Söpkéz Sándorné, Székely Vladimirné, dr. Szerbák Elekné, Strecz Emilné, Stignitz Sándorné, Somogyi Pálné, Sebestyén Ferencné, Schweitzer Lászlóné, Szende Mórné, Toldi Józsefné, Toldi Vilmosné, Tolnai Mihályné, Tóth Dezsőné, Ujlaki Péterné, Urbányi Gusztávné, Vogel A-né, Vermes Károlyné, dr. Boros Jakabné.

Leányok: Apafi Margit, Apafi Vilma, Adler Gretchen (Pilsen), Barna Lilli, Belházy Vilma, Biró Irén, Bierbrunner Lujza, Bleuer Jolán, Bleuer Szeréna, Boros Ferike, Cséry Ilona, Csillag Irma, Fridrich Rezsike, Fuchs Malvin, Forcher N., Fogel Lujza, Fränkl Hedvig, Gosztonyi Margit, Gelléri Sárika, Góth Ilka, Góth Emma, Halász Ilonka, Hirsch Margit, Hanus Amália, Hanus Berta, Hauser Stefánia, Holzbecher Emilia, Hollstein Gizella, Lujza és Aranka, Jaulusz Ella, Just N., Kővári Móricz Piroska, Klein Janka, Kész Malvin, Kész Marcsa, Kotterschall Henrietta, Kanka Angela, Kiss Edith és Mártha, Lord Annuska, Lengyel Mariska, Lengyel Elza, Lederer Etelka, Neumann Nóra, Pelczer Erzsi, Popper Lina, Rév Anna, Rezabek Helén, Rotter Kamilla, Rotter Berta, Riszner Etelka, Rosenstock Erzsike, Szörényi Rózsika, Scherz Berta, Stern Amália, Stern Elfrida, Schlesinger Aranka, Steinberger Irénke, Stignitz Margit, Schweitzer Jolán, Schönfeld Cecilia, Tóth Aranka, Török Aranka, Török Gizella, Urbányi Emilia, Urbányi Lujza, Vermes Margit.

)(**A kereskedők bálja.** Ma tisztelgett Fürst László, Kramer Leó, dr. Schreyer Jenő Brachfeld Sándor, Greiner Gyula, Zerkovitz Emil, Reinitz Hugó szül. Weisz Nándor rendező-bizottsági tagokból álló küldöttség *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszternél. Marothi *Fürst* László a küldöttség vezetője a bál védnökségének elfogadására kérte a minisztert mert ebben látja a rendezőség a bál erkölcsi és anyagi sikerének legnagyobb biztositékát. A miniszter szivesen fogadta a küldöttséget és kész örömmel elfogadta a védnökséget, a bálon való megjelenését kilátásba helyezte, s megigérte, hogy a bált minden lehető támogatásban fogja részesiteni. Ugyanily eredménynyel járt a küldöttség gróf *Wickenburg* Márk államtitkárnál, ki a neki felajánlott diszelnökségét, valamint *Láng* Lajos urnőnél, ki a védnöknői tisztségét a legnagyobb előzékenységgel elfogadta és szintén megigérte, hogy a bálon meg fog jelenni.

)(**A Budapesti Posta- és Távirdatisztviselők Ének- és Zeneegyesülete** a Vigadó összes termeiben ma este hangversenyt és táncmulatságot rendezett. A hangversenyen az egyesület zenekarán kivül résztvett *Polónyi* Elemér zongoramüvész és *Maleczky* Blanka operaénekesnő, továbbá az egyesület énekkara is. Ott voltak: *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter, gróf *Wickenburg* Márk államtitkár, *Szalay* Péter elnökigazgató, *Demény* Pál postaigazgató, *Wezerle* Gyula és *Kiss* József osztályvezető igazgatók, *Pál* Imre h. igazgató, *Obersteuer* Lajos és *Vértesy* Kálmán miniszt. tanácsosok, *Hollán* Sándor miniszt. titkár és számos magasabb tisztviselő. Hangverseny után táncmulatság volt.

)(**Kereskedő ifjak jelmezestélye.** A *Kereskedő Ifjak Társulata*nak jelmezestélye iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik. A társulat termeinek diszitési munkálatai miatt a mulatságot a rendezőbizottság február 14-ére halasztotta. Jegyeket előjegyzések alapjain korlátolt számban ad ki a társulat titkársága (IV. Magyar-utca 3.)

)(**A Budapesti Artista-Egyesület** fönnállásának ötödik évfordulója alkalmából február 7-ikén özvegy- és árvaalap megteremtése céljából nagy bohém-estét rendez a *Fővárosi Orfeum* összes helyiségeiben. A programm, amelyben szerep jut az összes fővárosi artistáknak, rendkivül változatos lesz és mulattató. Igen nagy rendező-bizottság fáradozik a jótékonycélu mulatság sikere érdekében. Az egyesület, amelynek a társadalom legelőkelőbb rétegeiben is vannak lelkes pártolói, február 7-ikén egészen különleges kacagtató mulatságot rendez, hogy sok látogatója révén létrejöhessen az artisták régi vágya: az özvegy- és árvaalap.

)(**Táncestely.** A gróf Wenckheim Frigyes védősége alatt álló *kereskedő szolgák egylete* a Sas-kör (IV. Irányi-utca 17.) földszinti diszermében február 1-én, vasárnap táncvigalmat rendez. A zenét a gödöllői első zenekar szolgáltatja; az est sikerültnek igérkezik.

EGYESÜLETEK

(**A Nagypénteki Református Társaság**) mely az elzüllésnek kitett gyermekekből ma már 29 ev. ref., 2 ág. evang, 19 r. kath., 2 izraelita, összesen 52 fiu- és leánygyermeket tart, ruház és nevel gyermekotthona, a budaeörsi kamaraerdőben berendezett intézetében, az Erzsébetházban, elkészitette számadásainak zárlatát. E szerint rendes bevétele volt: 21962 K. 76 fill., rendkivüli pedig: 40217 K. 14 fill. vagyis összesen 62179 K. 90 fill. Kiadása ellenben, rendes kiadásul 24896 K. 94 fill. rendkivüli pedig: 6929 K. 32 fill., azaz összesen 31826 K. 26, s készpénze van most az 1901 évi maradványnyal együtt 46790 K. 64 fill. A társaság vagy 60 drb festmény, több szobor, és vagy 2000 kötet és füzet becses könyvvel bir — Zichy, Munkácsy, Benczur, Barabás, Brodszky, Thán, Mednyánszky, Csók, Mesterházy, Ujvári stb. Strobl, Abt Szász, Szigeti jeles müvészeinktől — ezeket is értékesiti ez évben tárgysorsjáték utján, — melyből legalább 2—3 alapitványt, 20—22,000 koronát remél félretehetni. — Megkezdi a selyemhernyótenyésztést is s folytatja a kosárfonást, hogy a saját 2 holdnyi — a legkiválóbb csemegefajokkal betelepitett — szőlejének, eredeti tőkéken s nem ojtványokon termett, gyümölcsét vevőinek — mint az idén is — sajátkészitményü kosarakban szállithassa. Nagyobb gyüjtést indit a református templomokban országszerte, az egyleteket vállalatokat, városokat, megyéket — megkeresi, fölkéri a kormányt, hogy az eddigi évi segélyt a lehetőségig emelje föl. A társaság 1893. nagypéntekén alakult, a 10 év alatt bevett összesen: 251.980 korona — és kiadott 205.348 készpénzt. Az elmult 10 év alatt sokat fáradtak a társaság vezetői s a legfényesebb elösmerés velők szemben az, hogy a társadalom ily nagy mérvben segiti őket munkájokban. A nemes célokat szolgáló humanitárius tárásaságot, melynek elnöksége I., Györi-ut 13, gondnoki hivatala II. Fő-utca 71 alatt van, melegen ajánljuk a nagyközönség szives pártfogásába.

(**A lipótvárosi demokrata-kör**) vezetősége elhatározta, hogy ezentul minden szombaton társasvacsorát rendez. Elhatározta továbbá, hogy felolvasások, vitaestélyek s mulatságok rendezése által alkalmat nyujt a tagoknak arra, hogy fáradalmaik után szórakozzanak, az ismeretterjesztő felolvasásokból okuljanak, a vitaestélyekből pedig tanulságot meritsenek.

Nyilttér.

TÉLI-FÜRDOKÚRA.

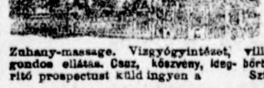

Természetes forró-meleg kénes források, iszapfürdők, iszapborogatások,

Zuhany-massage. Vizgyógyintézet, villany-fényfürdők stb. Olcsó és gondos ellátás. Csuz, köszvény, idegbórbajok és téli fürdőkura felől kimeritő prospectust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

Gyógyintézet testegyenészeti sebészet számára.

Dr. A. WITTEK, Graz, Merangasse 26.

Telefon 594.

Gyógykezel ***hátgerinc*** és ***végtagok görbülését, zsugorodott*** és ***lúdtalpat,*** valamint az ***izületi lobok*** minden fajtáját stb. Saját müterem ***Hessing-féle corsettek*** és készülékek számára. Prospektus ingyen.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztositó-társaság.

A társaság vagyona:

1898. dec. 31-én	1,437,913,603	frank
1899. „ 31-én	1,563,961,000	„
1900. „ 31-én	1,687,840,168	„
1901. „ 31-én	1,828,181,200	„

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Károly-körut 26.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A peleskei nótárius.** Zajtay uram jussa dolgában mondott ítéletet a héten a budapesti királyi tábla. Az örökösei vitték törvény elé. A dolog ugy történt, hogy a pompás bohózat irójának, az 1866. febr. 27-én elhalt *Gaál* Józsefnek örökösei: *Gaál* Gyula nyugalmazott színész, *Gaál* Ede levéltáros és *Butlykay* Sándorné, született *Gaál* Katalin két pört inditottak a Magyar Szinház részvénytársaság ellen, szerzői jog bitorlása, 10.000 forint és 3000 forint kártérítésért, amiért a szinház a darabot 1898. január másodikán minden előzetes engedelem nélkül előadta. Az elsőbiróság igazatt is adott a panaszosoknak, s a Magyar Szinházat elitélte 150 korona birság, 2246 korona tőke és 600 korona kamat fizetésére. A tábla azonban az itéletet megváltoztatta, az örökösöket a keresetükkel elutasitotta mert a bepörölt szinház igazolta, hogy a Peleskei nótáriust, amely 1838-ban került először szinre a Nemzeti Szinházban, azóta az országnak szinte minden szinpadán adták és adják, anélkül, hogy akár az elhalt Gaál József, akár az örökösei a szerzői jutalékot követelték volna. Ez azt bizonyitja, amire különben más adat is került, hogy Gaál József annak idején a bohózat előadási jogát végképpen eladta a Nemzeti Szinháznak, amely viszont megadta az előadásra való engedelmet valamennyi magyar szinháznak.

§§ **Az erzsébetfalvi takarékpénztár.** A mult évben az *Erzsébetfalvi Hirlap*ban *Matkovich* Sándor két cikket irt az erzsébetfalvi Takarék- és Hitelszövetkezetről, amely megbukott. A bukásért *Burián* László igazgatót, *Fiatka* Róbert és *Doktorics* Miklós vasuti tisztet tette felelőssé, mint akik hütlenül sáfárkodtak. Az igy megtámadott emberek sajtópört inditottak *Matkovich* ellen aki ma állott a budapesti büntetőtörvényszék esküdtbirósága előtt. Elismerte a cikk szerzőségét és a közérdek szempontjából készneк nyilatkozott a cikk állitásainak bizonyitására. Kérte *Eötvös* Bálint ügyvéd országgyülési képviselő tanuként való kihallgatását és amaz iratok beszerzését és fölolvasását, amelyek a takarékszövetkezet bukása dolgában az igazgatósági tagok ellen folyamatban levő bünpörben készültek. A törvényszék a bizonyitást elrendelte és az iratok beszerzése végett a tárgyalást elhalasztotta.

§§ **Hol tanulta a törvényt?** Egy parasztlegény áll a biróság előtt. A biró fölolvasta a Kuria itéletét, amely szerint a legfelsőbb biróság a semmiségi panaszok elutasitásával megerősitette a törvényszék által kiszabott ötévi fegyházbüntetést. A biró és a parasztlegény között az itélet fölolvasása után ez a perbeszéd fejlődött ki:

— Horváth Nagy Péter, megértette?

— Igen, nagyságos biró ur, kérem az itéletet kezemhez kézbesiteni.

— Mit akar maga?

— Az itéletet irásban.

— Minek az magának?

— Meg akarom ujitani a pört.

— Hát jó, magának joga van ehhez, megkapja az itéletet. De tudja-e Horváth, hogy ezt csak igen fontos okból fogják felujitani?

— Igen, tudom, van is nekem ilyen okom.

— No mi az?

— Nem alkalmazták sem a 91., sem a 92. §-t.

— Hol tanulta maga ezt?

— Hát kérem odabent, a fogházban.

Ime, aki odakünn beleütközött a törvény szakaszaiba, a fogságban milyen törvénytudó lett!

§§ **A soproni bankbukás.** A delegált biróság a 119 rendbeli sikkasztási büneset tárgyalásával lassan halad, mert minden egyes eset körülményes bizonyitási eljárást igényel. Ma szerepelt először az elsőrendü vádlottak harmadika. *Braunshier* Gyula, a bank volt levelezője, aki a bizományi értékpapirok jegyzékét vezette. A banknak ily bizományi eladásra szánt papirja kevés volt, *Braunshier* mégis azt állitja, hogy tudatosság nélkül zálogositotta el a papirokat. Ő is mindent Schladerer parancsára tett a legkisebb gyanu nélkül. *Elnök* figyelmezteti a vádlottat a Millennium nevü betéti könyvre, amelyet *Braunshier* a banktól ellopva, elzálogositott, mely körülmény a vádlott jóhiszeműségét valószinütlenné teszi. Braunshier megmaradt amaz állitása mellett, hogy vakon bizott Schladererben.

Délután 12 károsult felet hallgatott ki a törvényszék. Ezek között volt Sopronvármegye főpénztárosa és ellenőre. A főpénztáros 20.000 korona értékü két kisorsolt földhitelintézeti zálogleveiet küldött beváltás végett a bukott bankba. Először sürgette az ügy lebonyolitását, de sikertelenül. Időközben megbetegedett, mely idő alatt az ellenőr helyettesitette, aki 8440 korona értékü szelvényt adott át a banknak beváltás céljából. *Wrchowski* a szelvényeket a soproni takarékpénztárnak melegében eladta de azért folyton hitegette az ellenőrt, de még a bukás előtti napon is azt mondta, hogy ma nagy csomag jött Budapestről, s bizonyára benne lesz a sürgetett értékpapir és a pénz, noha tudta, hogy mindkettőt mindjárt az átvétel után jogtalan célra értékesitette. E két ügy miatt a vármegye őt hivatalnoka szenvedett fegyelmi büntetést. *Braunshier* pénztárnok volt megbizva az idegen értékpapirok átvételével és ő állitotta ki az elismervényeket és letéti jegyeket és bár ő zálogositotta el az igazgatóia megbizásából az idegen értékpapirokat, ennek daczára tagadja, hogy tudott az elzálogositott papirok idegen voltáról. Braunshier különben terhelőleg vall az igazgatósági tagokra, kik szerinte játéknak vették viselt tisztüket. A főtárgyalás folytatását hétfőre halasztották.

§§ **Pánszláv lapok sajtópöre.** *Pietor* Milos, a Turócz-Szent-Mártonban megjelenő *Poutsno Zábavré Knihy* kiadó-szerkesztőjét izgató költemények közlése miatt a királyi ügyész panaszára vád alá helyezték s a főtárgyalást február 10-ére tüzték ki a budapesti kir. törvényszéknél mint sajtóbirósognál. Két héttel később, február 23-án, *Hurbán* Szvetozár sajtóperét tárgyalja ugyanez a biróság.

TÁVIRATOK

Cristiansund, január 24. *Randösundban* tegnap elsülyedt egy halászbárka, mely alkalommal három ember vizbefult.

Farsö (Norvégia), január 24. Heves viharban egy tutaj hajótörést szenvedett. Öt ember a vizbe esett.

A német trónörökös Oroszországban.

Petervár, január 24. A német trónörökös a cári pártól való szivélyes bucsu után délelőtt 9 órakor az orosz trónörökössel és a kiséretel Novgorodba utazott. A pályaudvaron *Lamsdorff* külügyminiszter és *Alvensleben* német nagykövet jelent meg, hogy elbucsuzzék a trónörököstől.

Novgorod, január 24. *A német trónörökös* és az *orosz trónörökös-nagyherceg* ma délután ideérkeztek. A kaszárnya megszemlélése után reggeli volt, amelyen az ezredparancsnok a német császárt és a trónörökös az orosz cárt éltette. A *trónörökös* azután kifejezte az ezrednek atyja üdvözletét és legjobb kivánságait. A felköszöntőket lelkes hurráh-kiáltások követték, miközben a német, illetőleg az orosz himnuszt játszották. Az ezredparancsnok a lovardában közölte a legénységgel a német császár üdvözletét, mire a katonák hosszantartó hurrá-kiáltásokba törtek ki. A német trónörökös nemsokára szives bucsut vett az orosz trónörökös-nagyhercegtől és elutazott Németországba.

Miklós cár a bretagnei halászoknak.

Páris, január 24. Miklós orosz cár táviratilag közölte Loubet elnökkel, hogy a bretagnei halászok részére *25.000 frankot* küldött a szövetséges és Franciaország iránti szimpatia jeléül. Loubet elnök táviratilag kifejezte élénk köszönetét a császári adományért.

A német császár születésenapja.

London, január 24. A *német császár születésenapja* alkalmából a windsori kastélyban adott ebéden a német nagykövet is hivatalos volt. A *Reuter-ügynökség* arról értesül, hogy először történt most, hogy a császár születésenapját az angol udvarnál formálisan megünnepelték és hozzáteszi, hogy ebben az udvarnasságban annak a ténynek a konstatálását látják, hogy a két hatalomnak közös érdekei vannak és kölcsönös barátságos egyetértésben járnak el.

Chamberlain missziója.

London, január 24. *Douglas* belügyi államtitkár *Dower*ben beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy Chamberlain miniszter Dél-Afrikában megmagyarázta bizonyos embereknek, hogy Angiia abból, amit abban az országban nyert, semmit sem fog feláldozni. — *Balfour* Gerald kereskedelmi miniszter *Leeds*ben beszédet mondott, amelyben szintén szóvátette Chamberlain délafrikai utját. Chamberlain délafrikai sikerei — mondotta egyebek között — még a legvérmesebb reményeket is meghaladták. A legnagyobb nehézségeket személyének befolyásával elhárította. *Balfour* elitélte a délafrikai hajóstőrszt eljárását, amely a közérdeket sérti és jogtalan. Az angol kereskedelmi statisztika nagyon kielégitő eredményt tüntet fel azokhoz a számokhoz képest, amelyeket Németország és az Egyesült-Államok statisztikája kimutat.

Az osztrák cukoradó.

Bécs, január 24. A cukoradó-bizottság tegnap este tartott ülésén *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter azt mondotta hogy nem ellenzi feltétlenül a mindenesetre *nagy cukorjogyasztási adó* leszállitását, amely adó különben más államokban épp oly magas, sőt magasabb is, — de utal arra, hogy most már nem áll rendelkezésére a kormánynak, mint az előző évben a pénzverésből származó nyereség, hogy nagyon is bizonytalan vajjon az 1902. évi zárószámadás fölösleget fog-e kimutatni és végül hogy az adóbevételek részint csökkennek, részint csak mérsékelt emelkedést tüntetnek fel, ugy, hogy ha a kormány megtakaritásokat nem léptet életbe, az államháztartásban hiány fog mutatkozni, melytől a miniszter épp ugy irtózik, mint a Reichsrath és amelynek megakadályozására más adóemelésre vagy uj adó meghonositására volna szükség, ami bizonyára odiózusabb volna, mint a cukoradó fenntartása, kivált akkor, mikor a cukor ára ugyis leszáll. Azonfelül ilyen leszállitáshoz *Magyarországgal való megegyezés szükséges.* Későbbi időkre azonban nincs kizárva a cukoradó leszállitása, különösen ha a fogyasztas várt emelkedése csakugyan bekövetkezik.

A macedon mozgalom.

Szófia, január 24. Hir szerint a macedon-bizottság az összes macedóniai helyi bizottságokat körlevélben felszólitotta, hogy áprilisig semmit se kezdjenek és ne alakitsanak bandákat. A körlevél a legutóbbi vasuti támadást az arnótáknak tulajdonitja.

Japán és Kórea.

Köln, január 24. A *Köln. Ztg.* jelenti Szöuljból 23-iki kelettel: A javán követ kormánya utasitására jegyzéket küldött a kóreai kormánynak, amelyben azt kivánja, hogy Zonik volt pénzügyminisztert ne alkalmazza többé állami szolgálatban. A kóreai külügyminisztérium azt válaszolta, hogy Kórea belső viszonyainak intézése tisztán a kóreai kormány dolga és Japánnnak nincs joga beleavatkozni. A japán követ még egy jegyzéket intézett a kóreai kormányhoz, amelyben ragaszkodik követeléséhez és kijelenti, hogy ha Kórea nem teljesiti a japán kormány követelését, elvesti Japán barátságát.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 24. A Giro- und Kassenverein kezdeményezésére ma a kisebb bankok is elhatározták, hogy e hó 26-ikától kezdve a betétek kamatábát 3%-ra szállitják le.

New-York, január 24. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 8.95 (8.95). Januárra 8.73 (8.78). Aprilisra 8.75 (8.79). New-Orleansban helyben 8.¾ (8.¾). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20). Stand white Philadelphiában 8.15 (8.15). Rafined in Cases 9.50 (9.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsir:* Western steam 10.40 (10.47). Rohe és Brothers 10.55 (10.60.) — *Tengeri* irányzata szilárd. — Januárra —.— 57.¾). Márciusra 55.¾ (55.½). — Májusra 50.⅝ (50.—). *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 84.¼ (83.¾). Januárra —.— (—.—). Márciusra —.— (—.—). Májusra 83.⅞ (83.¼). Jul.-ra 80.⅝ (80.¼). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.½ (1.½). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.¼ (5.¼). — Jan.-ra 4.15 (4.20). Aprilisra 4.35 (4.40) — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.05—3.10 (3.05—3.10). *Cukor:* 3.⅝ (3.⅝). *Ón:* 28.50—28.55. (28.50—28.55). — *Réz:* 12.25—12.50 (12.25—12.50). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 24. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata állandó. — Jan.-ra —.— (—.—). — Márciusra —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata állandó. — Jan.-ra 46.½ (46.⅝). — *Zsir:* Jan.-ra 11.25 (11.15). Máj.-ra 9.65 (9.60). — *Szalonna* short clear 9.93 (9.87—10.—). — *Sertéshus:* Májusra 16.90 (16.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

MESE

Kis malom, szeges kalap meg bot.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény legény, annak meghalt apja, anyja és nem maradt semmi egyebe, csak két hold földje meg két tehene.

— Ha ugy vagyok is, mint a kis ujjam — gondolta magában — majd megsegit a jó Isten, csak megélek valahogy.

Avval befogta a két tehenét az eke elé, hogy majd megszántja a két hold földjét. Ki is ment velük, s amint javában szántogatott, egyszerre akkora sötétség támadt, hogy szinte nem is látott.

— Jaj Istenem, mi lehet ez? mi lehet ez?

De még jól rá se ért, hogy megijedjen, már kiszólt valaki a sötétségből:

— Mit csinálsz itt, te szegény legény?

Nézi a legény, hogy ki szól hozzá, akkor látja, hogy az a nagy sötétség egy hollócsapat és hogy a hollók királya volt az, aki megszólította.

— Én bizony, — azt felelte, — csak ezt a kis földemet szántogatom.

— Ne szánts tovább, te legény, inkább add nekem a két tehenedet.

— Jaj, — azt mondja, — hogyan adhatnám oda, mikor egyebem semmim sincs!

— De csak add ide, nem bánod meg.

Addig beszélt, mig a legény utoljára odaadta. Egyszerre ráesett az a töméntelen sok holló a két tehénre, egy szempillantás alatt ezer meg ezer darabra szakgatták és megették.

— No, — azt mondta a hollók királya, — jótét helyett jót várj. Ha a két tehenedet ide nem adod, mind éhen vesztünk volna. De meg is hálálom a jóságodat, csak gyere el a kastélyomba.

— Aztán merre van a kastélyod?

— Merre-e? Látod ott messze azt a nagy kőszikla? Ott az én kastélyom, oda gyere utánam. Ha odaérsz, csak kopogtass. Majd eléd áll egy óriás, az elnyel; de azért ne ijedj meg, megint kiereszt a szájából és akkor aztán bent leszel a kastélyomban.

Azzal elröpült a hollókirály meg a sok holló, a legény pedig elindult arra, amerre a kőszikla látta. Ment, mendegélt jó sokáig és kopogtatott. Egyszerre ott volt előtte a mennykő nagy óriás. Fog helyett egész sor vasvilla volt a szájában, s alighogy meglátta a legényt, se tette, se vette, csak lenyelte.

Hej, de megijedt a legény, amikor lent volt az óriásnak a gyomrában. Olyan sötét volt ott, mint a legsötétebb pincében és azt hitte, hogy most már vége, itt kell neki vesznie.

Még ezt jól el se gondolta, megint kiadta az óriás. Csakhogy most már bent volt a hollókirály kastélyának a közepében. Ugrált eléje a sok holló, mind azt kérdezte:

— Mit keresel itt, a hollókirály kastélyában?

— Én bizony a hollókirály felségével szeretnék szót váltani.

Mindjárt elrepültek a hollókirályért és odahivták a legényhez.

— No, — azt mondja — megjöttél?

— Meg ám, felséges hollókirály uram parancsolatjára.

— Jól van, gyere velem a kincseskamarámba, ott egész garmada ezüstöm, aranyom, gyémántom van, rakj belőle annyit a tarisznyádba, amennyit csak elbirsz.

Mennek, mennek, hát egyszer csak mi ugrálgat ott előtte? Egy sánta varju, kitörte a lél lábát. Megsajnálta a legény, fölvette és cirógatta. Mikor odaérnek a kamara elé, odasugja neki a varju:

— Ne válaszsz aranyat, ezüstöt, gyémántot, mert az hamar elfogy, hanem ott van az ajtó mögött egy kis malom, csak azt kérd el, mert az olyan malom, hogyha annak azt mondod:

— Járd ki, járd ki malmocskám,
Amit szemem, szám kiván! —

kijár az neked a nagyvilágon mindent, de mindent, amit csak a szived kiván.

Jól van, bementek a hollókirálylyal a kincseskamrába. Szinte megfájdult belé a szeme, amint a sok aranyra, ezüstre, gyémántra nézett. Mondta is neki a király, hogy csak tegye teli a tarisznyáját, de biz a legény hozzá se nyult a sok kincshez, hanem csak nézgelődött. Addig nézgelődött, amig meglátta az ajtó mögött a kis malmot.

— Már megkövetem fölséges hollókirály uramat, de nékem nem kell se arany, se ezüst, se gyémánt, csak azt a kis malmot adja ide.

— Ej, azt mondja a hollókirály, mit csinálnál avval a hitvány malommal, avval csak nem fizethetek a nagy jóságodért?

— De már nekem csak az kell.

Mit volt a hollókirálynak mit tenni, odaadta neki a kis malmot. A legény szépen a hóna alá vette, aztán ment kifelé. Az ajtóban megint elnyelte az óriás és mire kiadta, kint volt a szikla előtt.

Megy a legény tovább, mendegél, egyszerre csak előtalál az uton egy vén kiszolgált katonát. Kérdi tőle a katona:

— Hová mész?

— Megyek hazafelé.

— Ejnye — azt mondja a katona — én is arra tartok. Nem mehetnék veled?

— De bizony, velem jöhetsz.

Azután együtt mentek. Mikor egy darabig csöndesen ballagicskáltak, mondja ám a katona:

— Ejnye, de megehültem, milyen jó volna most egy kis ennivaló!

— Ha csak az a baj, — azt felelte a legény, — arról könnyen tehetek, majd lesz itt mindjárt ennivaló!

Azzal letette a kis malmot és azt mondta:

— Járd ki, járd ki malmocskám,
Amit szemem, szám kiván!

Egyszerre lett ott mindenféle étel, ital, hogy alig győzték magukba szedni.

— No, — azt mondja a katona, — még ilyen malmot se láttam. Ezt már én is szeretném. Nem cserélnéd el a kalapommal?

— Csak nem ettem bolondgombát, hogy ilyen rongyos kalapért elcseréljem!

— Hallod-e, öcsém, azt mondja a katona, nem olyan közönséges kalap ám ez. Nézz csak ide, ezen öt szeg van. Ha mind az öt szeget megcsapod és azt mondod:

— Mars ki te sok katona,
Lovasa meg gyalogja!

minden szegből egy regement katona ugrik ki.

Nem akart a legény mindjárt cserélni, hanem a katona addig eregette előtte a kalapjából a sok katonát, addig egrecéroztatta őket, mig utoljára mégis csak odaadta a malmot a kalapért.

Aztán elváltak. A legény beletette a kalapot a tarisznyájába és tovább ment. Megy, mendegél, megint talált egy kiszolgált vén katonát. Kérdi tőle a katona:

— Hová mész, öcsém?

— Megyek hazafelé.

— Ejnye, azt mondja, én is arra tartok. Nem mehetnék veled?

— De bizony velem jöhetsz.

Aztán mentek egy darabig, és beszélgettek.

— Mit viszel a tarisznyában?

— O csak egy kalapot viszek.

— Mutasd egy kicsit!

Hát megmutatta.

— Ejnye, azt mondja a katona, hogy tudsz ilyen régi, rongyos kalapot cepelni.

— Nem olyan kalap ám ez, mint más, katona bácsi. Nézzen csak ide egy kicsit!

Aztán megcsapta az öt szeget, kimaséroztatta a sok katonát és ugy megegrecéroztatta őket, hogy csupa gyönyüség volt nézni. Azt mondja neki a vén katona:

— No már az igaz, hogy ez pompás egy kalap. Ezt már én is szeretném. Hanem van nekem egy botom, az sem utolsó portéka ám! Ha valakitől valamit akarsz s ennek azt mondod:

Üti, üti botocskám!
Hozd meg, de csak szaporán,
Amit szemem, szám kiván!

addig táncol rajta, mig csak oda nem adja, amire kedved van.

A legény azért mégsem akarta odaadni a kalapját, hanem a kiszolgált katona addig-addig csalogatta, biztatta, volt egy szürke lova, azt is odaigérte ráadásnak, mig utóljára mégis odaadta.

Fölül a legény a szürke lóra, megy tovább a bottal. Ment, mendegélt, utóljára nagyon megéhezett.

— Hej, — azt mondja, — de nagy bolondságot tettem. Minek is adtam oda a malmocskámat! Mit ér nekem ez a bot, ha éhen kell mellette vesznem.

Hanem aztán eszébe jutott:

— Ejnye, hátha visszaszerezhetné a botom a malmocskámat?!

És mindjárt mondogatta:

— Üti, üti, botocskám,
Hozd meg, de csak szaporán,
Az én pici malmocskám.

Még ezt jól ki se mondta, azon vette magát észre, hogy lent van a földön, a szürke lovon pedig a bot nyárgalászik és olyan sebesen elvágtatott, hogy egy szempillantás alatt csak a pora látszott, hogy merre ment.

Nemsokára el is érte a katonát, aki a malmot csalta el a legénytől és addig hegedült rajta, mig csak vissza nem adta és elvitte a legénynek.

No 'iszen megörült ez a malomnak. Ugy jóllakott mindjárt a sok jó étellel, itallal, hogy a füle is kétfelé állt. De amint javába evett, elgondolta:

— Most már van botom is, malmom is. Az volna ám még csak jó, ha a kalapom is megvolna!

Üti, üti, botocskám,
Hozd meg, de csak szaporán,
Az én szeges kalapkám.

Egyszeriben fölszökött a bot a szürke lóra és megint elvágtatott és a legény még jól el se gondolta, már hozta a bot a szeges kalapot is.

Ki volt most boldogabb, mint a legény. Nagy örömmel ment tovább és utoljára hazaért. Hazaér, hát látja, hogy a kis kunyhója összevissza van repedezve, csak az imádság tartja, hogy be ne dőljön.

Ebben csak nem lakhatik? Szemközt volt a király kastélya, olyant szeretett volna, csakhogy még szebbet. Arany legyen a fedele, gyémánttal legyen a fala kirakva. Elővette a kis malmát és mondogatta:

— Járd ki, járd ki, malmocskám,
Amit szemem, szám kiván!

Egyszerre elkezdett a malom járni, járt, járt és olyan gyönyörü kastélyt járt ki, hogy annak széles e világon páriá nem volt.

Reggel fölébred a király, kinéz az ablakán, s mikor meglátta a gyönyörü kastélyt, összecsapta a kezét és azt mondta:

— Uram s én Istenem, mi ez itt a szegény ember háza helyén?

Csak nem akart, csak nem akart a szemének hinni s utoljára átment, hogy majd megnézi, igazán látott-e. Igazán látott bizony, annyi szépséget még soha se látott egy rakáson. Kérdezte a legénytől:

— Kié ez a kastély?

— Megkövetem alássan fölséges király uramat, az enyém volna.

Szörnyen irigyelte a király, hogy ilyen szegény legénynek szebb kastélya legyen, mint ő neki, de nem szólt semmit, hazament és egyre azon törte a fejét, mit csináljon a szegény legénynyel, hogy a kastély az övé lehessen.

— Már legjobb lesz, — gondolta magában — ha beteszem katonának.

Mindjárt ki is adta parancsolatban, hogy a legényt meg kell fogni, be kell sorozni katonának, Jönnek oda a katonák a kastélyba, ráparancsolnak a legényre:

— Egyszeriben itt hagyod a kastélyodat, jössz velünk a kaszárnyába katonának!

Volt is ám eszében, hogy velük menjen. Fogta a kalapját, rácsapott mind az öt szegre és azt mondta:

— Mars ki te sok katona,
Lovasa meg gyalogja!

Egyszerre annyi katona volt ottan, hogy se végét, se hosszát nem lehetett látni.

— Menjetek haza, azt mondta, mondjátok meg a királynak, hogy több katonám van, mint neki. Most már én is király vagyok és legjobb lesz, ha nekem adja egyetlen leányát.

Megvitték a hirt a királynak és ezen ugy megmérgesedett, hogy aki katonája csak volt, azt mind összeszedte és megparancsolta, hogy azt a legényt élve, halva, de oda hozzák eléje, majd ád ő neki.

Hanem bizony hiába mentek érte. A szeges kalapjával ugy elpusztitotta a király katonáit, hogy még hirmondó se maradt belőlük. Aztán elküldötte a botját, hogy táncoltassa meg az egész kastélyt, csak a királyt meg a királylányt ne bántsa és addig ne nyugodjék, mig a király oda nem igéri neki a lányt.

El is ment a bot, aztán akkora hegedülést tett a kastélyban az emberek hátán, hogy csak ugy bőgtek belé. Megijedt a király, amikor látta, hogy mi ez itten és utoljára maga szaladt át a legényhez, hogy csak hivja vissza a botját, jól van, vejének fogadja.

Azután megvolt a nagy lakodalom. Hét cigánybanda huzta és annyi volt az ennivaló, hogy Hencidától Boncidáig folyt a lé. A király nagyon megszerette a vejét és sokáig boldogan éltek. Ha meg nem haltak, most is élnek.

KÜLÖNFÉLÉK

Dal az Epikurokhoz.

Nem zugolódol; telve még a tálad
És nem tört szerte még a serleged,
Még el nem hervadt ajk kinálgat...
Mit törnéd másért lelkedet?!
Száz gladiátor még tusázik
S bár Róma rongyos ágyon ásit,
Kétségbeesned, óh, nem érdemes...
Egyél, igyál, szeress!

Vagy mit akarsz! Hát van erőd akarni?
Erős ezrek nyom nélkül vesztek el.

És tettre vágyva, hány akad, ki
Csak vár, vár — s vesztig vesztegel.
Te — sem az egyik, sem a másik:
Elj, mig ajkad végsőt nem ásit,
Elj, halnod egyként nem érdemes.
Egyél, igyál, szeress!

Mit néked oly vágy, mely nem téged izgat,
S erő, amelytől te mit sem remélsz,
Eget vivó vér, mely szent lázat izzad,
S láz, mely nem tudja, mi a félsz?!
Majd hül a vér s eltün a láz is,
Mondod egykedvün s nagyot ásitsz...
Rajongni így óh, dehogy érdemes!
Egyél, igyál, szeress!

Sors átkozása, vezeklő könny
Mit ér csalódás, elbukás után??
Igaz boldogság hisz ugy sincs e földön:
A percnyi üdv agyrém csupán...
Mit bánod! Nem üzted rogyásig...
Bölcs vagy te, ki mindent leásit;
Gyötrődni semmiért sem érdemes...
Egyél, igyál, szeress!

Csak hidd, hogy végig az időknek árján
Megmarad különbárkás fajzatod,
Hogy éhen, szomjan, csókolatlan árván
Sohsem kell türnöd bántást, bánatot.
Az őszi idő majd téged is leásit,
Lesz egykor még az élet sora más itt
S akkor, ha néked majd semmid se lesz!
Egyél, igyál, szeress!

Telekes Béla.

Bolyai Farkasnál.

Irta: ***Prielle Kornelia.****)

Az agg Bolyai Farkasról széltére a legkülönbözőbb dolgokat beszélték: hogy már kész koporsójával egy szobában éli napjait és hogy rendesen abban is szokott hálni. Milyen lehet az olyan ember? — gondoltam én fruska észszel, azaz inkább kiforratlan észszel, mert hiszen koromnál fogva már akkor 30-ik évemet jártam. Végre is azt inditványozta egy jó emberem, hogy látogassuk meg az öreg tudóst.

— Igen, de azt mondják, nem fogad senkit, — véleményeztem én.

— Na, vannak kivételek, én például az apám révén bejuthatok hozzá, magát pedig, Kornelia, ki ne fogadná el? Meglássa, még a koporsójából is kikél, hogy láthassa, — mondá a jó emberem.

— Oh, ha igy vélekednék a tudós, akkor már elcammogott volna egyszer a szinházba.

— Bizony oda nem jár. mióta Kántornét utólzzor megnézte, jobban mondva: a kezébe hajtott fejjel csak hallgatta.

Erre egészen felvillanyozódtam, Hopp! Megvan az ok, amivel elibe merek állani. Megkérem szépen, hogy szerencséltesse jelenlétével tiz nap mulva azt a kis ünnepélyt, melyet a Kántorné sirján rendezni fognak.

Az agg tudós házában egy 17—18 éves székely fiu bámészkodva kérdezte: „Mit akarnak, instálom?“ — A kisérőm azt felelte neki: „Mondja meg a nagytiszteletü professzor urnak, hogy Erszényes József lőbirónak a fia kivánja tiszteletét tenni.“

A első ajtón belépve, meglehetős tágas szobába jutottunk, melyben egy fekete bőrkanapé, egy ugyanolyan nagy szék, asztal és teletömött, nyilt könyvpolcok, meg előttem több olyan ismeretlen müszerek, tárgyak voltak, hogy azok rendeltetését hosszabb vizsgálat után sem értettem volna meg, de hát koporsó, az nincs, itt legalább nincs. Az agg tudós nem azért várakoztatott egy pillanatig, hogy talán öltözéket rendbeszedje, mert megjelenése éppen nem mutatott arra, mintha ezzel is mondta volna: „En ilyen vagyok, másként nem mutatkozhatom, de az egyik látogató okvetetlenül alkalmatlan jelenség nekem“; — mert ugy, egészen ugy tekintett oldalvást reám, mint ahogy látom ezt a Vasárnapi Ujságban megjelent képén. Persze az arca már akkor sokkal szikárabb és ráncosabb volt, az itt barnán leomló haj pedig hófehér és gyér szálakban szétzilálva; a fején egy fekete sapka, keskeny árnyalóval a homlokán és az öltözete fehér, durva flanellből a nyaktól talpig, ha ugyan a ruha belödte volna nyakát, kézcsuklóit és bokáját, mert az egészben olyan volt, mintha rég kinőtt volna belőle.

— Hát mi kell? — igy kezdte. És ekkor Erszényes bemutatott, hogy tulajdonképpen én ki vagyok. Láttam, hogy tovább nincs menekvés, vagy szólok, vagy sirva fakadva kifordulok.

— Nagytiszteletü professzor ur — mondám — ugy értesültem, hogy tekintetességed a nagy müvésznő, Kántorné érdemeit sokra becsülte és ez indi-

*) A Vasárnapi Ujság holnapi számából. A müvésznő a nagy magyar tudóst 1856-ban látogatta meg, mikor Marosvásárhelyen tagja volt a szintársulatnak, mely ott a kolozsvári intendáns vezetése alatt működött.

tott engem a bátorságra, hogy alázatosan felkérjem, kegyeskedjék jelenlétével megtisztelni azt a kis ünnepélyt a temetőben, mikor Kántornénak eddig már teljesen beomlott, elhanyagult sirját felhantoltatni és a sirkeresztnek korhadt fadarabját egy szerény kis kővel helyettesitni fogjuk...

— No, ezek meg már ugyancsak oknélküliségek — válaszolt Bolyai. — Az az elhunyt nem azért menekült oda, ahol van, hogy ezentul is háborgassák, nem kiván az semmi effélét, mert övé már az örök béke, még pedig ugy, hogy ezekről sem tud semmit. Hogy és miért mennék oda még én is, aki ezeket a látszatosságokat nem pártoltam soha? En a sirt ugy gondolnám méltó kegyeletben tartani, hogy hant nélkül, a földdel egyenlő legyen, adjon az áldott természet dus füvet reá és néhány szál virágot; de a kertészet hagyjon neki békét és ne turkálja, a kornyikálás szintén ne háborgassa, a teátrális deklamációk meg éppen feleslegesek.

— Jaj, istenem — válaszolám — meg vagyok ijedve, hogy igy méltóztatik beszélni, mert bizonnyal nagyon tolakodónak tart engem, hogy ilyen nyilatkozatra ragadtatta magát.

Talán hatott reá érzékenységem, mert rögtön csendesebbé lett és ezt mondta:

— Nem ragad el már engem semmi, tolakodónak se tartom, csak nagy mértékben kivánosinak. Jól van; nem bánom, hogy a sirjához közelgő aggot a maga valóságában lássa, kivált, ha okulna valamit a nézeteimből.

— Nem, nem érthetem és nem is értem én azokat, nagytiszteletü jó uram, soha, ha száz évig élnék is.

— Akkor áldja meg a Mindenható igy is amennyit ért belőle. — Es ezzel felállt, kérdezvén: Hát van-e már Kántornéhoz hasonlitható szinésznőjük?

— Azt hiszem, ez még nem megoldott kérdése a magyar szinművészetnek, de van a Nemzeti Szinháznak egy Laborfalvy Rózája; ő pótolja Kántornét hirben, dicsőségben.

— Az Isten éltesse! De magát is, kisasszony, vagy asszony? Vagy mi? No, mindegy, azt látom, hogy nincs teremtve a Kántorné nyomdokaira. Te pedig, Elek öcsém, másszor ne csalj ki az odumból, ha kisérettel vagy!

+ **A milliomos és a pincér.** Brazilia leggazdagabb embere, báró Fereau, nagyon érdekes ember. Az amerikai lapok sok furcsa dolgot irnak erről a nábobról, aki mellesleg megjegyezve kis dolgokban végtelen fukar ember. Legutóbb Rio de Janeiroban egyik éttermet látogatta meg és egy kotlett elfogyasztása után fölszólította a pincért, hogy hozzon még egy adagot. A pincér, aki, mint valamennyi kartársa, szintén gyülöite a bárót a borravalókkal szemben tanusitott zsugorisága miatt, azt válaszolta, hogy a Maux-szállóban egy ételnemből nem szoktak kétszer rendelni.'

— Ugy!' — mondta a nábob, fölkelt és eltávozott.

Néhány pere mulva visszatért és magához hivatta a pincért.

— Ebben a percben, ugymond, megvettem a szálloi. Minthogy azt tapasztaltam, hogy a vendégeket itt nem szolgálja ki kedvük szerint, ezennel elbocsájtom. Távozzék azonnal. Erre egy másik pincér lelé fordult a báró: Most hozzon még egy kotlettet!

*

+ **Amerikai történet.** Mulatságos eset történt a napokban Washingtonban Shaw pénzügyminiszternél. A miniszternél látogatóban volt egyik barátja. A miniszter irodájába vezette látogatóját s mivel éppen valami érdekes levelet talált iróasztalán a miniszter, bocsánatot kért látogatójától, hogy elolvashassa. A miniszter ezzel beleveiette magát kényelmes székébe s telivér amerikai szokás szerint, föltette lábát az iróasztalra és ugy tanulmányozta a levelet, amely ugyancsak érdekes lehetett, mert nemsokára a miniszter másik lába is az asztalon volt. A látogató ezalatt kibámult az ablakon.

Hirtelen nagy robajjal beszakad az ajtó és berohan rajta nagy lélekszakadva egy ember; mindkét kezében egy-egy pisztoly. A pisztolyos ember rohan egyenesen a látogatónak és rászegzi mind a két pisztolyt. A látogató rémülten kiabált:

— Ne lőjjön! Ne lőjjön!

A pénzügyminiszter lekapta lábait az irőasztalról és bámulva nézte a különös jelenetet. A pisztolyos ember pedig erősen célba vette ujból a látogatót, s közben megkérdezte a minisztertől, hogy vajjon ki akarta-e rabolni ez az ember?

— Dehogy akart, — válaszolt a miniszter — hiszen ez jóbarátom. — Csak azután derült ki az izgalom oka. A pénzügyminiszter asztalán ugyanis ott van egy villanyos csengő gombja, amit abból a célból készitettek, hogy ha esetleg valaki megtámadná a minisztert, az jelt adhasson az őrnek. A pénzügyminiszter az érdekes levél olvasása közben lábával véletlenül megnyomta a gombot s azért rohant be lélekszakadva pisztolyokkal az őr.

*

+ **A tápszerekről.** A táplálkozás kérdéséről a *Jó Egészség* cimü folyóiratban a következőket olvassuk: A tulságba menő bő evés éppen olyan ártalmas, mint az evéstől való tartózkodás. Mig az állatok huzamosabb ideig, a kigyók egy egész esztendeig is megállják a koplalást, addig az ember, ha csupán vizivásra szoritkoznék, negyvenöt napig élne, ha pedig még vizet sem innék, legfölebb huszonegy napot tölthetne az élők sorában. A fogyatékos táplálkozás leginkább idegbeteg, fiatal nőknél boszulja meg magát, olyanoknál, akik beképzelik, hogy egyik-másik ételt nem türi meg a gyomruk, egyszóval válogatósak. Sok betegségnek az okozója az elromlott táplálék. Tisztátalan viz, forralatlan tej, sületlen, félig nyers, vagy állott, bomlásnak indult hus sulyos betegségeket hoznak létre. Nagy elővigyázattal kell vásárolni a bádogdobozba zárt konzerveket. A nyers hus sem egészséges, mert gyomor- és bélbetegséget okoz. Általában a gyomorbajt csak ugy lehet elkerülni, ha az ételek elkészitésénél és eltartásánál a legszigorubb tisztaságot tartjuk szem előtt, az egyes étkezések idejét pontosan betartjuk s reá meg elelő időt szánva, lassan eszünk, az ételeket jól megrágjuk, a forró és a tulhideg ételeket és italokat kerüljük s tulságosan jól ne lakjunk soha.

*

+ **Huszonhét nap alatt a föld körül.** Egy newyorki ujság kiszámitotta, hogy a leggyorsabb szárazföldi és vizi utazási eszközök felhasználásával a földet huszonhét nap alatt lehet körülutazni. A szárazföldi ut tizezernyolcszáz mértföld a viziut pedig tizenegyezernyolcszáz mértföld hosszu. Chicagotól husz óra alatt New-Yorkba lehet érkezni az uj expressvonaton. New-Yorktól Hamburgig hét és háromnegyed napig tart a tengeri ut. Hamburg és Vladivosztok közt az uj szibériai vasut kiépitése óta állandó vasuti összeköttetés van s ez az ut — az amerikai gyorsvonatok középgyorsaságát véve alapul — hat és fél nap alatt tehető meg. Vladivosztok és Seattle közt hétezer mértföld a távolság a Csendes Oceánon. Ezt az utat a középsebességü német gyors gőzös tiz és egynegyed nap alatt teheti meg. Seattle és Chicago közt két és háromnegyed napig tart az ut gyorsvonaton. Tehát huszonhét nap alatt körülutazhatnók a földet, ha a szibériai vasut már elérné óránkint az ötven mértföld középsebességet és ha a Csendes-Oceán gőzösei nem maradnának mesze mögötte a *Deutschland* és a *Kronprinz Wilhelm* gyorsgőzösök mögött. A földkörüli ulat eddig hatvanhat nap alatt tették meg a leggyorsabban. És pedig New-Yorkból Southamptonba hat nap, Southamptonból Brindisibe három és fél nap, Brindisiből Yokohamába negyvenkét nap, Yokohamából San-Francisocba tiz nap és San-Franciscóból New-Yorkba négy nap alatt. Jules Verne regényét tehát a valóság messze tulszárnyalta.

*

+ **A tábornok cukorkái.** A szász udvari körökben a következő mulatságos reminiszenciáról beszélnek: János szász király, a meghalt Albert király elődje egyik tábornokát elhalmozta kegyeivel és sokszor meghivta az udvari ebédre. Az öreg tábornok élemedett korban házasodott és nagyon boldog családi életet élt; bálványozta gyermekeit, akik még nagyon fiatal voltak. Ha tehette, gyakran vitt nekik az udvari ebédekről cukorkákat. Az udvari dámák, akik ezt a gyöngéjét ismerték, gyakran adtak neki erre a célra nyalánkságokat. Egyszer ismét zsebrevágott egy pár darab cukrot. A király éppen ezen az ebéden váratlanul azt kérdezte tőle:

— Hány van önnek?

A király természetesen gyermekeinek száma iránt érdeklődött. A tábornok abban a hiszemben, hogy a király a cukorkák számát kérdezi, elpirult egy kissé és igy felelt:

— Hárommal a trónörökösné ő fensége ajándékozott meg, egygyel pedig H. hercegnő.

*

+ **Velence talaja.** Giacomo *Roni*, a velencei Campanile ujjáépitési munkálatainak vezetője, érdekesen nyilatkozott Velence talajának állapotáról. Velence egyes épületeinek hátránya a régi és legrégibb római kori épületekkel szemben a lényegesen rosszabb habarcs és a lagunáknak agyagos talaja, amely idővel süllyed. Ez a süllyedés igen lassu s 10 centimétert tesz ki századonkint. Ennek a következménye volt az is, hogy a Márk-téri renaissance-épületek emelésekor és a Márk-tér rendezésekor a talajt föl kellett tölteni. A régi talaj, mint most a Campanile összeomlásakor megállapitották, ma már néhány centiméterrel a viz szine alatt van. A süllyedés a velencei lagunától egészen Ravennáig állapitható meg. A Campanile alapo-

zásakor 2 és fél méter mélységben tőzeg-réteget találtak, mert ez a réteg mocsári növényekből keletkezett. A Teatro Fenice alapozásakor 2 méter mélységben a történelem előtti korszakból való rőzse-fonást találtak. Ha ez, amint Roni véli, az őslakások egy gunyhójából származik, talán az enetoktól, akkor ez azt bizonyítja, hogy a laguna 2000 évvel ezelőtt szárazföld volt, vagyis a talaj két méterrel magasabban feküdt.

\+ **Részletek egy memoárból.** Prosper *Ménière* emlékirata „Egy második császárság korabeli polgár naplója" címmel most jelent meg Párisban. Ebben a könyvben igen érdekes visszaemlékezések vannak, a többi közt a következő:

„Pasquier kancellárnál pompásan lehet ebédelni. Madame *Lebrun* és titkára mellett ültünk. Ime néhány szó, amelyek suttogva hangzottak el az asztalnál. Mérimée, a híres regényiró, aki Pasquier herceg mellett ült, így szólt a kancellárhoz:

— Tudja-e, miért nem volt Musset a legutóbbi akadémiai választásoknál? Mert sok absynthet ivott és részeg volt.

Musset Alfréd különben — olvassuk az emlékiratban — rendesen absynthet ivott s oly gyakran volt részeg, hogy a zülés lejtőjére jutott.

Mérimée megjegyzései nagyon érdekelték a herceget, aki viszont elbeszélte, hogy pár héttel ezelőtt ebédre hiván Musset-t, megbizta egyik barátját, hogy óvja meg Musset-t a lerészegedéstől. Ám hiába igyázott ez az iszákos költőre, az mindenből igen igen sokat ivott s amikor a szolga felhordta a fekete kávét, pálinkát kért amelyet tántorogva, jobbra-balra dülöngélve, lármázva ivott meg.

Ugyancsak Prosper Ménière memoárjaiban van a következő anekdota, amely az idősebb Dumasról szól.

„1851. május 25-ikén jelen voltam, amikor Dumas Waterlooról beszélt olyan tábornokok előtt, akik e nevezetes ütközetben résztvettek. Föl s alá járva széles gesztusokkal magyarázta a történteket, amikor a tábornokok egyike félbeszakította:

— De, kedves uram, ez nem áll. Megbocsásson, de a dolog nem ugy volt, amint ön elbeszéli. Amiket ön mond, az mind egészen uj.

— Akkor önök semmit sem láttak, — felelt Dumas és zavartalanul folytatta tovább. Gyönyörüen meséit, ugy hogy a tábornokok elképedve néztek egymásra. Végre az egyik megszólalt:

— Mindent egybevetve, talán mégis Dumasnak van igaza. Olyan buzgósággal beszél... végre is az ember sohasem tudhatja, mi minden történik a nagy időkben!"

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, január 24.

Gabonaüzlet. Az idei tél ujabb kiadásban következett be. Az időjárás kezdetben még borus volt, később azonban havazás állott be, mi mellett a hőmérséklet is tetemesen sülyedt. Az uralkodó erős fagy ellen a hótakaró a vetéseknek mindenesetre némi védelmet nyujt. A mellékfolyókon, sőt részben a Dunán is a jég beállott. A *külföldi piacokról* kivétel nélkül szilárd irányzatot jelentettek. Az árak emelkedőek, a nélkül azonban, hogy ezzel a forgalom is megélénkült volna. Amerikában a jó exportkereslet tartós maradt, az árak naponként emelkedtek, annál inkább, mert a hozatalok gyengék voltak és a látható buzakészletek, habár csak mérsékelt, (Bradstreets becslése szerint 17.000 bushel) apadást tüntettek fel. E mellett az argentinai jelentések is kevésbé voltak kedvezőek: a tartósan nedves időjárás a behordási munkákat akasztja meg és a minőségek is kevésbé kielégitőek. Angliában az irányzat tartósan szilárd volt és az árak is mérsékelten emelkedtek. A francia piacokról is gyorsan javult árakat jelentettek, mert a vetések átteleléseirántaggodalmat táplálnak és spekulációnális vételek eszközöltettek. A német piacokon az emelkedés lassabb és csak e hét vége felé volt gyorsabb. Az irányzat szilárd maradt, de nem annyira a belviszonyok, mint inkább a külföldi jegyzések behatása alatt. A fogyasztás csak mérsékelt beszerzéseket eszközölt. A többi kontinentális piacokon a forgalom gyenge maradt, az irányzat azonban tartott. *Nálunk* az üzleti tevékenység az összes cikkekben mérsékelt. Kenyérmagvak iránt az érdeklődés tartósan csekély, az árak alig változtak, mig takarmánycikkek jól tartottak maradtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza az egész hét folyamán csendes maradt. A kinálat kezdetben még bő, sőt sürgős is volt, a hozatalok is nagyobb terjedelmet öltöttek, mig a malmok vételkedve tartósan gyenge maradt. Az árubirtokosok igy, habár csak kisebb, árengedményekre voltak kényszerülve, a nélkül, hogy ezáltal a forgalom is megélénkült volna. A bekövetkezett hidegebb időjárás is hatástalan maradt és a malmok állandóan tartózkodóak voltak. A hét végével finom buzák iránt némileg jobb érdeklődés nyilvánult, a hangulat is barátságosabbra fordult és igy az árak a multheti niveau maradhattak meg. Szerb buzákból egy-két tétel tavaszi szállításra talált vevőt. Az összforgalom ca. 105.000 mm.-át tesz ki; a hethozatal összege 133.500 mm., elvitel alig volt.

Rozs főleg a helyi fogyasztás céljaira talált elhelyezést. Elszállitási célokra a kereslet csak gyenge maradt. A kereslet egyébként nem volt élénk, a kinálat azonban szintén mérsékelt és igy az árzk változatlanok maradtak. Budapesti paritásra 6.60—75 k.-ig jegyzünk készpénzen, mig helyben 6.85 kilogrammig fizettek 3 hóra. Nyiri származékok gyengén vannak ofelválva és a forgalom korlátolt. Debreczen—Nyiregyháza távolságban átvéve 6.25—30 koronát fizettek.

Árpa (takarmány- s hántolási célokra) ugy gyárosoknál, mint hizlalóknál jó figyelemben részesült és teljes multheti — helyenként néhány fillérrel magasabb — árakon is talált elhelyezést. Minőség szerint 5.75—6.05 koronáig fizettek helyben és 6.10 koronáig Kőbányán átvéve. — Maláta- és sörárpákat gyenge kinálat mellett kizárólag a belföldi fogyasztás részére multheti árakon fizettek. Tiszavidéki áru 5.50—6.50 koronáig, felvidéki áru 6.50——7.25 korona között jegyez.

Zab tartósan csak gyengén van kinálva. Kezdetben a kereslet csak mérsékelt maradt, utóbb azonban meg is élénkült, sőt a hét vége felé valamivel magasabb árak voltak elérhetők, melyek a multhéthez viszonyitva 10 fillérrel emelkedtek. A forgalomban volt ca. 2500 mm.-ért szin és tisztaság szerint 6.35—6.65 k.-ig fizettek helyben.

Tengeri (uj) hibás áruban e héten gyengébben volt kinálva. Helybeli szeszgyárosok minőség szerint 3.50—3.75 k.-ért fizettek helyben. Jobb áru budapesti paritásra 4.80—4.95 koronáig jegyez, mig a minőség garantálásával 5.25—5.30 koronáig volt elérhető. Egészséges áru Kőbányán 5.45—5.50 koronát ért el. Ó-tengeri csak szórványosan fordul elő és helyben 6.85 koronáig jegyez.

Olajmagvak: Káposztarepce (készáru) 10.——10.50 K. között jegyez helyben. Határidő káposztarepce 1903 augusztusra változatlanul 11.70—11.80 K. között jegyzett. Lenmag 11.60—12.50 K., vadrepcéért 5.25—5.75, gomborkáért 10.— koronát fizetnek.

Hüvelyesek: Babban forgalom e héten sem volt. Csupán névlegesen jegyzünk: Trienrözött apróbabot Félegyházán 12.— K., gömbölyü Bata-Mohács-Zombor 11.——11.25 K., barnabab Kalocsán 7.—, Nagy-Károly 6.85 K. Erdélyi bab állomásokon átvéve 9.25 K. Kendermag lanyha 9.—, bükköny csendes és 7.— K. jegyez budapesti paritásra.

Liszt. (*A Budapesti Napló* tudósitójától.) Az heti lisztüzletről még mindig nem jelenthetünk ujat. Az eladások nem nevezhetők még közepesnek sem s az elszállitások sem találták meg a közepes mértéket. A készletek ennélfogva napról-napra szaporodnak. Takarmánycikkekben sem tapasztaltunk változást. Az árak a mult hetiekhez képest körülbelül 20 fillérrel csökkentek.

Átlagos budapesti árak 50 kilogrammonként zsákostól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	13.—	12.60	12.20	11.90	11.60	11.—	10.60
		7	7½	8			
		9.00	8.60	5.50			

	Finom korpa:	Goromba korpa
Ár: korona	4.20	4.25

Dara:	*AB*	*C*
	13.30	12.80

Ipar és kereskedelem.

A párisi kiállitás érmei. A *Budapesti Tudósító* jelenti: Az 1900. évi párisi kiállitási jury kitüntetéseinek szétküldése a kereskedelemügyi magyar királyi minisztériumban kezdetét vette. A szétküldés azért szenvedett késedelmet, mert az érmek és oklevelek igen lassan készültek el és csak kisebb csoportokban érkeztek meg Párisból. Ez ideig is még csak az egyes kiállitók által nemes fémből külön megrendelt arany-, aranyozott ezüst- és ezüst-érmek érkeztek meg teljes számban, a többi érmeknek pedig még csak egyrésze. Miután azonban az érdekelt körökben már bizonyos türe metlenség észlelhető, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elhatározta, hogy nem várja be valamennyi éremnek és oklevelének megérkezését, hanem elrendelte, hogy a már itt levő érmek és oklevelek az illető kiállitóknak megküldessenek. Ennek következtében szétküldetett valamennyi nemes fémből külön megrendelt arany-, aranyozott ezüst- és ezüstérem, a többi érem, emlékérem és oklevél közül pedig azok, amelyek már elkészültek és Párisból megérkeztek. Azok a kitüntetett kiállitók, akiknek érmei és oklevelei még nem készültek el, akkor fogják kézhez venni kitüntetéseiket, amikor azok Párisból megérkeznek, ami sokaknál még csak hosszabb idő után fog bekövetkezni, miután az eddigi értesülések szerint az utolsó éremküldemény megérkezése néhány hó lefolyása előtt alig várható.

A budapesti munkaközvetitő-intézetnél e héten 5607 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van. Hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 2 fémnyomó, 1 órás, 1 müvésnök. Vidéken: 10 eresztőcsap-esztergályos, 4 kádár, 7 bognár, 6 könyvkötő, 3 kalapos, 1 női szabó, 1 cipész-szabász, 2 fehérnemü-vasaló, 1 ércvésnök, 2 mézeskalácsos. Keresnek továbbá: könyvkötő- és hajtogató-nőket, nádszékfonónőt, virágkötő és harisnyakötőnőket, helyben és vidéken vasalónőket, férfiszabósághoz kézileányokat. Inasfiukat felvesznek: asztalos-, aranyműves-, bádogos-, cipész- ércnyomó-, fényképész-, fényező-, faeszlergályos-, kárpitos-, lakatos-, férfi- és női-szabómesterek, kereskedők, nyomdák és gyárak. Tanulóleányokat pedig: könyvkötők, nyomdák, gyárak és varrodák. Jelentkezni kell az intézetben, VIII. ker. József-körut 36. sz. alatt.

Háziipari tanfolyamok a csongrádi járásban. *Csongrádon* és *Tömörkényen* a napokban vették kezdetüket azok a téli tanfolyamok, amelyeket a miniszter a háziipar elsajátitása céljából létesitett. Tömörkényen a miniszter már a második évi tanfolyamot rendezte s a derék község most háziiparpártoló szövetkezet létesitésén fáradozik.

A Kassa-Oderbergi vasut 1898. január hó 1-től érvényes *helyi árudijszabásához* tartozó „Függelék" 1903. január 1-én uj kiadásban jelent meg. Ebben a függelékben fa-, vasáru-, érc- stb. küldeményekre nézve ujabb kedvezmények, valamint a mult évben egyéb árukra már fennállott s részben módositott állandó jelleggel biró dijkedvezmények vannak.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 36.50 korona pénzben, 37.50 korona áruban. *Bécsben* az irányzat valamivel gyengébb. A kontingentált készáru 39.20 korona pénzben, 40.—. korona áruban.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Január 24-án. Fölhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül —— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Fölhajtás összege 217 darab. Előző napi maradvány 426 darab, összesen 643 darab. Eladatott 366 db. Maradvány 277 db. A vásár irányzata közepes. Az árak hanyatlóban. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül —— fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 92—98 fillérig, selejtezett 82—88 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 98—103 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 96—98 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 90—96 fillérig, süldő —— fillérig, malac —— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül —— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig —— fillérig, süldő —— fillérig, malac 40 kilogrammig —— fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonkint, élősulyban.

Bécsi vágómarhavásár. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vesztegzári marhavásárra felhajtatott 156 drb ökör, 15 drb bika, 2 drb tehén.

Magyar hizóökör középminőségü 62—70 korona, német hizóökör elsőrendü 80—84 korona, kivételesen 88, másodrendü 70—76 korona. Bika silányabb 66 korona. Az árak métermázsánkint, élősulyban értendők, fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 24.

Nyugodt üzletmenet mellett 20.000 métermázsa buza került a forgalomba tartott árakon.

Rozsban változatlan az irányzat.

Más gabonanemüekben csekély volt a forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm 81·5 k. 8 K. 06½ f., 200 mm. 82 k. 8 K. 65 f., 800 mm. 81 k. 8 K. 60 f. 100 mm. 81 k. 8 K. 62 f., 2000 mm. 81 k. 8 K. 57½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 80·5 k. 8 K. 45 f., 500 mm. 80·5 k. 8 K. 55 f., 700 mm. 80·5 k. 8 K. 50 f., 800 mm. 80·5 k. 8 K. 67½ f., 200 mm. 80·5 k. 8 K. 45 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 50 f., 200 mm. 79·5 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 79·5 k. 8 K. 40 f., 700 mm. 79·3 k. 8 K. 50 f. kevert, 200 mm. 79·5 k. 8 K. 22½ f., 1000 mm. 78 k. 8 K. 37½ f., 100 mm. 99 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 99 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78·5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 35 f.

Fehérmegyei: 500 mm. 77·5 k. 8 K. 12½ f.

Pestmegyeividéki: 200 mm. 79·5 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 80·5 k. 8 K. 42½ f., 200 mm. 80·5 k. 8 K. 42½ f., 200 mm. 81 k. 8 K. 42½ f., 2600 mm. 79·5 k. 8 K. 32½ f., 1600 mm. 80 k. 8 K. 32½ f., 200 mm. 79·2 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79·3 k. 8 K. 30 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 15 f.

Tolnai: 800 mm. 78·5 k. 8 K. 30 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 32½ f.

Bácskai: 500 mm. 79·5 k. 8 K. 82½ f., 1000 mm. 77 k. 8 K. 40 f., 800 mm. 77·7 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 78·5 k. 8 K. 40 f. 800 mm. 78 k. 8 K. 40 f.

O-Becsei: 1000 mm. 78 k. 8 K. 40 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 400 mm. 6 K. 85 f. három hónapra, 100 mm. 6 K. 70 f. paritásra.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 45 f., 100 mm. 5 K. 30½ f. paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde s okásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	0.—	0.—	80	8.26	8.40
„	„	77	0.—	0.—	81	8.35	8.52
„	„	78	8.20	8.26	82	—.—	—.—
„	„	79	8.20	8.26	—	—.—	—.—
Felsőmegyei		76	7.75	8.01	80	8.15	8.32
„	„	77	8.—	8.1	81	8.25	8.40
„	„	78	8.10	8.20	82	—.—	—.—
„	„	79	8.15	8.2	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	7.85	7.95	80	8.15	8.32
„	„	77	7.95	8.1	81	8.30	8.46
„	„	78	7.95	8.15	82	—.—	—.—
„	„	79	8.05	8.25	—	—.—	—.—
Bánsági		76	7.85	7.95	80	—.—	—.—
„	„	77	7.95	8.1	81	—.—	—.—
„	„	78	8.—	8.15	82	—.—	—.—
„	„	79	8.10	8.3	—	—.—	—.—
Bácskai		76	7.93	8.15	80	—.—	—.—
„	„	77	8.05	8.25	81	—.—	—.—
„	„	78	8.20	8.30	82	—.—	—.—
„	„	79	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	Kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Roza	uj	elsőrendü	70—72	6.60	6.8.
„	„	másodrendü	—	6.60	6.80
Árpa	„	takarmány	60—67	5.70	5.85
„	„	sörözésre való	68—64	5.50	5.60
Zab	„		64—66	5.45	5.65
Tengeri	„	bánsági	36—62	5.3	5.40
„	„	másmelü	—	5.15	5.30
Repce	uj	káposzta	—	9.—	9.—
„	„	bánsági	—	10.—	10.20
Köles	„		—	5.75	6.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1903. . 7.72—7.70—7.63—7.69
Áprilisi rozs 1903. . 6.68—6.67
Áprilisi zab 1903. . 6.15—6.13—6.14
Májusi tengeri 1903. . 5.82—5.81
Augusztusi repce 1903. —.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1903. . . . . 7.69—7.72
Áprilisi rozs 1903. . . . . 6.67—6.68
Áprilisi zab 1903. . . . . 6.14—6.15
Májusi tengeri 1903. . . . . 5.80—5.81
Repce augusztusra 1903. . . . —.——.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Áprilisi buza 1903. . . . . 7.66—7.67
Áprilisi rozs 1903. . . . . 6.65—6.66
Áprilisi zab 1903. . . . . 6.12—6.13
Májusi tengeri 1903. . . . . 5.79—5.80
Augusztusi repce 1903. . . . —.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A tőzsde mai forgalma igen szilárd irányzatot tanusitott, az összes értékek, nevezetesen a nemzetközi papirok lényeges emelkedéseket értek el és az elért legmagasabb árfolyamokon záruinak.

Valuta és érczáru változatlan.

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 699.55—701.50. Magyar Hitelrészvény 745.——746.75. Leszámitolóbank részvény 459.——460.—. Jelzálogbank részvény 494.50—495.25. Államvasuti részvény 696.——696.75. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 545.——550.— korona. Koronajáradék 99.47½—99.52½ korona.

A *déli tőzsdén* a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 99.55—99.65 százalék. Fővárosi kölcsön 98.25—98.75 százalék. Magyar Hitelbank részvény 746.——747.—. Jelzálogbank részvény 494.50—496.—. Leszámitolóbank részvény 490.50—492.—. Osztrák hitelrészvény 700.——701.—. Kereskedelmi bank részvény 2755.——2775.—. Magyar Földtehermentesitést kötvény 100.—. Salgótarjáni Kőszénbánya részvény 547.——548.—. Rimamurányi Vasmürészvény 488.50—489.—. Közuti Vaspálya részvény 628.50—629.—. Városi Villamos Vasut részvény 324.50—325.—. Államvasuti részvény 696.——696.50 korona.

Az utótőzsdei zárlat: Osztrák hitelrészvény 704.75. Magyar hitelrészvény 748.50. Leszámitolóbank részvény 463.50. Rimamurányi vasmü részvény 488.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 699.50. Közuti vasut részvény 631.—. Városi villamos vasut-részvény 324.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 52.—60.— korona, vörös aprószemü 60.—62.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.——.— korona. középszemü 65.——70.— korona. nagyszemü 70.——73.— korona. Disznósor: budapesti 71.50—72.— korona, vidéki —.——.— korona. Tábiaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona. városi 4 darabos 61.——61.50. korona, 3 darabos 63.——63.50 korona. füstölt —.——.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona. 120 darabos —.——.— korona. 100 darabos 15.50—17.75 korona, 85 darabos 18.50—19.— korona. azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.——13.50 korona. 100 darabos 14.——14.25 korona, 85 darabos 18.——18.50 korona. Szilvalekvár: slavóniai 17.50—18.— korona, szerbiai 15.50—16.— korona azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 24. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A szántóföldeken vékony a hóréteg és igy a rendkivül szigoru fagy valószinüleg nagy károkat fog okozni a vetésekben; különösen Franciaországban látszik alaposnak ez az aggodalom, amely miatt a tőzsdén általában az árak emelkedtek. A haussehangulat innen átterjedt a világpiacra, amely eddig is emelkedő irányzatot követett. Egyelőre szó sem lehet a hajózás megnyitásáról s ugy ez a körülmény, valamint az is hogy a készletek csökkentek, holott szaporodásra volt kilátás, vásárlási kedvet hozott létre és fedezeti vásárlásokat idézett elő. Az osztrák és a magyar piacok nem vettek részt a hausseban. Lisztben nem fejlődött ki forgalom s a magyar malmok az árakat hajlandók voltak leszállitani. Gabonanemüekben nem fejlődhetett ki üzlet, ugyszintén takarmányárukban sem, csak éppen árpában volt némi kötés változatlan árakon.

A határidőpiac aránylag élénkebb volt A külföldi hausse és a rendkivül nagy hideg fedezeti keresletet idézett elő, de a forgalom csak tavaszi határidőre szoritkozott. Zárlatkor jegyeztettek: Buza tavaszra 7.77, rozs tavaszra 6.95, zab tavaszra 6.40—6.41 K.

A mai hetitőzsde nem hozott élénkséget. Buza irányzata jobb kinálatra gyengült és az ára öt fillérrel olcsóbb lett, mint volt nyolc nap előtt. Eladatott 6500 métermázsa elsőrendü urasági áru, vssutra szállitva s felerészben hajón S. K. Ercsiről, 1090 mm. 75 k. 7.32 K., Bélyegdről, szlavóniai 77·5 k. 77.5 K. Battonyáról, 7.57 K., Szeredről, 7.95 K. bécsi malomból. Rozs tartott, Kiskörösről 7.47 K., Balassagyarmatról 6.45—6.50 K., Ipolyságról 6.45 K., Léváról 6.42 K. Arpában némi forgalom mutatkozott, irányzat jól tartott. Takarmányáruk ára nem változott. Uj tengeri 5.80—5.95 K., magyar zab minőség szerint 6.50—7.15 K., osztrák 6.45—6.65 K. Liszt forgalma kedvezőtlen, a malmok 30 fillérnyi árengedményt tettek. Korpa irányzata gyenge, ára 5 fillérrel hanyatlott.

A bécsi értéktőzsde.

Dacára a parlamenti helyzet ujabb megzavarodásának és dacára a New-Yorkból jelentett lanyhaságnak, melyet ott a venezuelai bonyodalmak idéztek elő, a mai előtőzsde ismét csak erőteljes hausse-al kezdődött. Ezt a kedvező irányzatot elsősorban a spekulációnak a közös járadék konverziójához füzött reményei idézték elő. Különösen bankpapirok, nevezetesen Hitelrészvény, de a középbankok részvényei is jelentékenyen emelkedtek. Szállitási és bányaértékekben a javulás kissé nehezebben ment. A sorompóértékek közül 3%-os Déli vasuti elsőbbségek álltak előtérben. Az ultimo ellátáshoz pénzt 3⅛—3⅜ százalékra könnyen lehetett kapni.

A *déli tőzsde* ujabb ösztönzés hiányában, tartózkodólag nyilt meg, miáltal egyes kurzusok mérsékelten gyöngültek.

A tőzsde további forgalmában vezető sorompópapirok alig változtak. Bankverein-részvények azonban meglehetősen javultak.

1 óra 30 perckor csendes forgalom mellett szilárd.

Zárlat. 2 óra 30 perckor nagyon szilárd és élénk.

Bécs, január 24. (*Magyar értékek záriata.*) 4%-os aranyjáradék 121.25. Iiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 161.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és penzváltóbank 462.—. Rimamurányi vasmürészvény 485.—. Magyar koronajáradék 99.59. 4%-os Magyar földtehermentesitési kötvény 99.75. Magyar hitelbank részvény 747.50, Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 201.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1505.

Bécs, január 24. (*Osztrák értékek záriata.*) 4·2%-os papirjáradék 101.05. 4%-os osztr. aranyjáradék 121.—. 1860-as sorsjegy 156.50. Osztrák hitelsorsjegy 437.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 479.—. Osztrák-magyar bank 1530.—. Déli vasut 57.75. Dunagőzhajózási részvény 904.—. Dohányrészvény 246.—. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.12. 4·2%-os ezüst járadék 101.—. Osztrák koronajáradék 101.45. 1864-iki sorsjegy 249.—. Osztrák hitelintézeti részvény 698.75. Unionbank 555.—. Osztrák Länderbank 412.50. Osztrák-magyar államvasut 699.—. Elbavölgyi vasut 455.—. Alpesi bányarészvény 392.50. 20 frank. arany 19.07—. Londoni váltóár 236.85 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 24. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 703.75. Magyar hitelrészvény 749.—. Angol-Osztrák bank 277 10. Bécsi bankegyesület 482.50. Union bank 555 55. Länderbank 412.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 699.—. Déli vasut 57.75. Elbavölgyi vasut 455.—. Északnyugati vasut részvény —.—. Dohányrészvény 247.50. Rimamurányi vasmü 488.—. Alpesi bányarészvény 392 50. Májusi járadék 101.05. Magyar korona járadék 99.50. Török sorsjegyek 125.—. Német birodalmi márka 117.18—117.16. Napoleond'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 24. (*Tőzsdei tudósitás.*) Az első hivatalos árfolyamok feljegyzése után bányaértékek realizációkra hanyatlottak. A realizációkat részint az enyhe időjárással, részint a Hibernia tegnapi kedvezőtlen kimutatásának utóhatásával okolták meg. A bankpiacon szintén megcsappant a vevőkedv és azért a forgalom vontatott volt. Osztrák hitel Bécsre szilárdabb. Járadékok közül csak belföldiek keltek magasabb árfolyamon, Spanyolok és Khinaiak gyengültek. Török sorsjegyek az Ottománbank igazgatójának haláláról szóló magánjelentésekre gyengültek. Vasutak nyugodtak. A többi papir csöndes. Magánkamatláb 2%. Ultimópénz 3⅞%.

Berlin, január 24. (*Záriat.*) 4·2%-os papirjáradék 101.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 100 10. Osztrák-magyar államvasut 149.35. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 195.50. Általános villamossági [Edison 178 60. Gelsenkirchen 175 30. Laura-kohó 216 80. 4·2%-os ezüstjáradék 101.75. 4%-os magyar arany járadék 102.25. Osztrák hitelrészvény 221.25. Déli vasut 16.—. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.75. 4%-os uj orosz kölcsön 98.25. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 103.50. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 170.—. Harpeni 165.25. Az irányzat nyugodt.

Berlin, január 24. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom:* 4%-os magyar aranyjáradék 102.20. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 222.—. Osztrák-magyar államvasut 149.40. Déli vasut 16.—. Északnyugati vasut 216.15. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, január 24. (*Záriat.*) Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 104.05. Osztrák Länderbank 453.— 3%-os francia járadék 100.—. Ottomanbank 604.—. 3½%-os francia járadék —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 90.—. 4%-os magyar aranyjáradék 103.—. Párisi bankrészvény 1098. Olasz járadék 102.25. Francia törleszth. járadék 99.27. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Török dohányrészvény 371.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 24. (*Záriat.*) 4·2%-os papirjáradék 101.60. 4%-os osztrak aranyjáradék 103.30. Magyar koronajáradék 102.05. Osztrák-magyar bank 113.40. Déli vasut 16.20. Elbavölgyi vasut 115.—. Londoni váltóár 204.62. Bécsi bankegyesület 122.—. Villamos részvény 126.—. 3%-os magyar aranykölcsön 89.90. 4·2%-os ezüstjáradék 101.50. 4%-os magyar aranyjáradék 102.05. Osztrák hitelrészvény 220.50. Osztrák-magyar államvasut 149.20. Északnyugati vasut 149.20. Bécsi váltóár 85.30. Párisi váltóár 814.25. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 200.—. Az irányzat gyenge.

Hamburg, január 24 (*Záriat.*) 4·2%-os ezüstjáradék 101.65. 1860. sorsjegy 157.—. Déli vasut 15.90. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.70. Osztrák hitelrészvény 221.85. Osztrák-magyar államvasut 148.75. Olasz járadék 103.20. 4%-os magyar aranyjáradék 101.80. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 24. A sertészüzlet irányzata: változatlan.

A) *Hizott sertések ára*; I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 122—124 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 126—128 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 125—127 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 123——125 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 122——124 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 120—122 fillérig.

Sertéslétszám 1903. jan. 22. napján volt készlet 21.398 darab. — 1903. jan. 23. napján felhajtatott 440 darab. — 1903. jan. 23. napján eladattatott 293 darab, 1903. január 24. napjára maradt készletben 21.543 darab.

UTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI., Andrássy-ut. 5. Magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV. Károly-körut 18.; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarok: VII., Király-utca 57.; VIII., József-körut 2.; Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházasitási Egylet m. sz. Leány- és fiubiztositó-intézet, Budapest, VI., Teréz-körut 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1901. december 31-én 7.874.385·14 korona. Eddig kifizetett biztositott tőke több mint 6,856472·84 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosithatók.

Napirend.

Naptár. Vasárnap, jannár 25. — Római-katholikus: Sz. Család. — Protestáns: Pál ford. — Görög-orosz: (január 12.) Tacian. — Zsidó: Tebeth 26. — Nap kél: 7 óra 20 perckor. — Nyugszik: 4 óra 33 perckor. — Hold kél: 4 óra 41 perckor reggel. — Nyugszik: 2 óra 1 perckor délután. Hold a földtávolban 11 órakor éjjel.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig. *Téli kiállitás* a Nemzeti Szalonban nyitva 9 órától 8-ig. Belépődij 50 fillér.

Téli kiállitás az Iparművészeti Muzeumban nyitva 5 óráig délután. Belépődij nincs.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (Muzeum-körut 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Technologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet museuma nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődij 1 korona.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8 óráig.

Akadémiai könyvtár zárva.

Muzeumi könyvtár zárva.

Mentőegyesület helyiségei a Markó- és Sólyom-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 24. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter a székesfővárosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez Györkő Mór pénzügyi számellenőrt pénzügyi számvizsgálóvá végleges minőségben; Virágh János adótisztet a szolnoki adóhivatalhoz adóhivatali segéddé, a makói pénzügyigazgatóság Reisz János dijnokot és Derzsi Béla székelyudvarhelyi segélydijas pénzügyminiszteri gyakornokot pénzügyi számtisztekké ideiglenes minőségben, továbbá Csihal Alfréd és ifj. Eördögh Róbert segélydijas pénzügyi számgyakornokokat ideiglenes minőségü pénzügyi számtisztekké, Graf Kálmán és Paulik Imre dijtalan pénzügyi számgyakornokokat ideiglenes minőségü segélydijas pénzügyi számgyakornokokká nevezte ki a dohányjövedéki központi igazgatósághoz. Az igazságügyminiszter Fehér József nagykanizsai törvényszékhez jegyzővé és Stockinger János pestvidéki törvényszéki joggyakornokot dr. Vaisz-féle alapitványi joggyakornokokká nevezte ki. A földmivelésügyi miniszter Holbok Ede földmivesiskolai segédtanitót gazdasági szaktanárrá, Máté László ösztöndijas gazdasági segédet pedig földmivesiskolai segédtanitóvá nevezte ki és szogálattételre előbbit a székelykereszturi állami tanitóképezdéhez, utóbbit a pápai földmivesiskolához osztotta be; ugyancsak a földmivelésügyi miniszter a budapesti állatorvosi főiskola bonclani tanszéke mellé Besskó József ösztöndijas gyakornokot két év tartamára II. tanársegéddé nevezte ki. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fáy Adrienne óvónőt a galgóczi állami óvodához nevezte ki; végül a kassai itélőtábla elnöke dr. Moskovitz Emánuel ügyvédjelöltet a kassai itélőtábla kerületében dijtalan joggyakornokká kinevezte.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kamaráth Ottilia rahói állami elemi iskolai tanitónőt a rozáliai állami elemi iskolához jelen minőségben és dr. Fábiánné Csákány Etelka taksonyi állami óvónőt az erzsébetfalvai állami óvodához helyezte át.

Pályázat. A gálszécsi járásbiróságnál dijnoki, a marosludasinál végrehajtói állásra két hét alatt, a lőcsei pénzügyigazgatóságnál pénzügyőri vigyázói állásra lehet a folyamodásokat benyujtani.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, január 24.

Hazánkban hideg és tulnyomóan borus idő uralkodik. Lecsapódások, melyeknek mennyisége alig 1—2 milliméterre rugott, ismét számos helyen voltak. A hőmérséklet napközben is jobbára —10 C. fokon alul maradt.

Európa felett nyugatról kelet felé magas nyomás terül el és Északnyugaton a depresszió megerősödött.

Németországban a hőmérséklet jelentékenyen emelkedett; kisebb lecsapódások előfordultak Angol-, Francia-, Németországban és Svájcban, Olaszországban pedig 30 milliméternél is nagyobb eső esett.

Kilátás. A fagy gyengülése és elvétve havazás várható.

Vizállás.

		Jan. 24. méter	Jan. 25. méter
Inn	Schärding	1.62	1.72
Duna	Passau	0.96	1.04
„	Linz	1.67	.36
„	Bécs	1.35	1.28
„	Pozsony	0.80	0.90
„	Komárom	1.88	1.96
„	Budapest	1.30	1.33
„	Paks	2.50	2.34
„	Mohács	0.90	1.28
„	Gombos	3.12	2.13
„	Ujvidék	1.98	2.74
„	Pancsova	2.36	2.74
„	Orsova	2.50	3.16
Morva	Magyarfalva	1.26	0.75
Vág	Zsolna	0.06	0.06
„	Trencsén	0.34	0.36
„	Szered	1.18	1.22
Rába	Sz.-Gotthárd	0.80	0.56
„	Sárvár	0.42	0.44
„	Győr	0.—	2.14
Dráva	Pettau	0.48	0.46
„	Zákány	0.30	0.—
„	Barcs	0.51	0.86
„	Eszék	0.79	0.96
Mura	M.-Szerdah.	0.55	0.65
Száva	Zágráb	0.—	0.46
„	Sziszek	1.05	.95
„	Mitrovica	2.65	2.90
Szamos	Dés	0.14	0.16
„	Szatmár	0.68	0.58
Kraszna	N.-Majtény	0.80	0.92
Latorca	Munkács	0.60	0.54
Laborca	Homonna	0.25	0.26
Ung	Ungvár	0.35	0.35

		Jan. 24. méter	Jan. 25. méter
Tisza	M.-Sziget	0.02	0.10
„	Tekeháza	0.59	0.57
„	V.-Námény	0.59	0.67
„	Tokaj	2.52	2.00
„	Tisza-Füred	4.90	4.93
„	Szolnok	6.68	5.79
„	Csongrád	4.30	4.40
„	Szeged	2.60	2.79
„	Török-Becse	1.80	2.11
„	Titel	2.65	3.17
Ondova	Bártfa	0.44	0.46
Topolya	Hoór	0.04	0.03
Bodrog	Zemplén	5.92	6.10
Sajó	Zsolca	1.90	1.95
Hernád	H.-Németi	0.35	0.39
Berettyó	Margita	0.20	0.18
„	B.-Ujfalu	0.02	0.01
Körös	Csucsa	0.—	0.—
„	N.-Várad	0.10	0.09
„	Belényes	0.62	0.04
„	Tenke	0.06	0.19
„	Gurahonc	0.68	0.16
„	Borosjenő	0.60	0.60
„	Békés	0.96	1.—
„	Gyoma	1.10	0.56
Maros	Gy.-Fehérvár	0.42	0.28
„	Branyicska	0.25	0.30
„	Soborsin	0.—	0.—
„	Arad	0.10	0.24
„	Makó	1.06	1.28
Temes	K.-Kostély	0.12	0.26
Béga	Kiszető	0.68	0.76
„	Temesvár	0.60	0.47
„	Becskerek	0.26	0.32

Általános érdekü könyvek

Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bácsi József. Kötve 1 kor. 60 fillér.
Budapest térképe. A főváros tiz kerületével. 60 fillér.
Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel. 1 korona.
Budapesti kirándulási térképe. A főváros környékének tervr. 1 kor.
Budapest és környéke. Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállitotta Palóczy Lipót. Kötve 1.60 kor.
Budapesti képes utmutató. Tervrajzzal. 40 fillér.
Budapest utczáinak jegyzéke. 30 fillér.
Hölgyek titkára. Kötve 1 kor. 60.
Pohárköszöntések könyve. Mélyacsaitól. Füzve 1.20, kötve 1.60.
Önügyvéd és házi tanácsadó. Kassai A.-tól. Füzve 2.40, kötve 3.— kor.
Tésztás könyve. Erzsi néni. Kötve 2 kor.
Hogy kell befőzni? Erzsi néni. Kötve 2 k.
Hal- és vadfélék. Erzsi néni. Kötve 2 kor.
Ujabb nemzeti dalkönyvecske. Radó Sz. Kötve 2 kor. 40.
Magyar szavalókönyv. Környei Jánostól. Kötve 1 kor. 60 f.
Kis lant. Szavalókönyv Hoffmann M.-től. Kötve 1 kor. 60 f.
Magyar és német beszélgetések kézikönyve. Irta Czanyuga J. Füzve 2.40, ktv. 3.60.
Czigányjóssó. A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve. 1 kor.
A felülmulhatatlan czermester bűvészkamarája. 60 f.
Házi Kincstár. Irta Hankó V. Tudnivalók a háztartás, egészségtan s a mindennapi élet dolgaihoz. 2.40, kötve 3.— kor.
Képes budapesti szakácskönyv. Irta Szt. Hilaire Józefa és mások. Kötve 4 korona, diszköt. 4.80 korona.
Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötve 3.60 korona.
Kártyajátékok könyve Irta Parlaghy K. 2.80, kötve 3.60 kor.
Legujabb levelező és házi titkár. — Irta Kassay Adolf. 2 kor. kötve 2.40 kor.
Kerékpáros káté. Irta dr. Korchmáros Kálmán. 30 fillér.
Ifjusági játékok. Ottó J.-től. 3 kor.
Német társalg. anyaggyüjtemény. Irta Oldal J. 1.40 kor., kötve 2 korona.
Önszámitó. Kötve 70 f.
Pesti művelt társalgó. A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. — Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szerelmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2.50.
A baba-szakácsnő. Irta Rántási M Kötve 40 f.
A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás. Irta Schenk Lipót dr. A hires bécsi egyetemi tan. a születendő gyermekek nemének önkényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 korona.
Virágnyelv. Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fillér.
Esküdtek és esküdtbirák törvénykönyve. Irta K. Nagy Sándor. 60 fillér.
Sakkjáték kézikönyve. Maróczy Géza közreműködésével irta Szemere Imre. Kötve 1 kor. 20 fillér.

A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt művek bérmentve szállittatnak. Négy kor.-nál nagyobb összegü megrendelést utánvéttel is eszközlünk. Megrendelések

LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)

könyvkereskedéséhez, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám intézendők.

Nicole Odero fu Alessandro Sestri Ponente-ben,

a 17927. számu

„Ujitások tengeri viznek édes vizzé való destillálására szolgáló berendezéseken“

cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

Kelemen és Társa
szabadalmi ügyvivő iroda Budapesten,
(Royal szálloda B.)

LEVY MIKSA Philadelphiában,

a 15347. számu

„Eljárás és készülék fémlemezek marására“

cimü magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

Kelemen és Társa szabadalmi ügyvivő iroda Budapesten, Royal-szálloda B).

Serpollet Leo Párisban,

a 17177. számu

Vezénymü egyszerü müködésü gőzgépek számára

cimü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágositással

Kelemen és Társa
szabadalmi ügyvivő iroda
Budapesten, Royal szálloda B).

A szenvedő emberiség öröme!

Dr. Garai Antal a bőr- és nemibetegségek országos hirü szakorvosa, ki már 29 éve müködik e téren, elhatározta, hogy a

Népszerü Utmutató

a nemi betegségek s ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü közel 200 oldalra terjedő munkája 30-ik kiadásának méltó megünneplésére a még készletben levő példányokat

teljesen ingyen

bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes titkos betegségek (önfertőzés, éjjeli magömlés, hugycsőfolyás, hugycsőszükületek, elgyengült férfierő, bujafekély (syphilis, fehérfolyás stb.) alapos leirását és legujabb észszerü gyógymódját. Tehát irjon érte mindenki minél előbb, hogy ezen becses munkát (volt ára 2 frt 50 kr.) dijtalanul megkaphassa. Portó fejében 20 fillér bélyeg küldendő. Szétküldés zárt boritékban. Cim:

Dr. Garai Antal

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

hol egyszersmind a felsorolt betegségek ellen a munka szerzője naponta rendel d. e. 10—4-ig és 7—8-ig este. Levelekre azonnal válaszol s gyógyszerekről gondoskodik.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mü- és kötszerész

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 59.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos- sebészi és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmánya, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gummiharisnya, orthopaedi készülékek, műlábak és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Berguerand áia, párisi gyárából.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJDONSÁG!!

Acetylen-zseblámpa

a zsebben kényelmesen hordozható, nagy vakitófénynyel ég és sötét helyeket, lépcsőket, pincéket stb. nappali világitással lát el. Praktikus, szolid és olcsó, 1 db ára a pénz előleges beküldése esetén 1·20 kor., franko utánvéttel 50 fillérrel drágább. 3 db 3 kor., 6 db ára 5 kor. Portó külön. Kapható KANN IGNACNAL, Wien, I., Lilienbrungasse 17. 7092

Szőlő-lugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetü), mert nagyobbrésze ha meg is nő, termést nem hoz, ezért nem értek el sokan eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással főnevelhető ne volna; ezenkivül más épületeknek, kerteknek, keritéseknek stb. a legremekebb disze anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghiládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki cimét egy levelezőlapon tudatja.

Érmelléki első szőlőoltvány-telep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Magy. kir. államvasutak bpest-balparti üzletv. 42545/1902.

Pályázati hirdetmény.

Léva állomás felvételi épületének átalakulása és bővitésével kapcsolatos munkák biztositására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesitendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alólirott üzletvezetőség pályafenntartási osztályának hivatalos helyiségében, Teréz-körut 62. I. em. és a lévai osztálymérnökségnél (Kálmán-utca 2. sz.) a hivatalos órák alatt megszerezhetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok folyó évi február hó 10-ik napjának déli 12 óráig általános osztályunknál, (Teréz-körut 62. I. em. 6. sz.) nyujtandók be alábbi felirattal „Ajánlat Léva állomás felvételi épületének átalakitására és bővitésére“.

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi február hó 7-én déli 12 óráig 1900 korona, azaz ezerkilencszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban budapesti gyüjtőpénztárunknál (Teréz-körut 62. földszint) befizetendő. Az értékpapirok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén tizennégy napnál nem régibb árfolyam szerinti, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. A letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fenntartjuk magunknak.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomat nem dijazt.)

Hajójáratjegyzék.

ADRIA

magy. kir. tengerhajózási részv.-társ.

Vezérügynöksége Hoffmann S. és V.

1903. február havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	a gőzös neve	Esedékes
Fiume	Liverpool 1)	Lesbian	1—10
„	Hamburg 1)	Róma	1—10
„	Pernambucco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos *)	Nagy Lajos	1—10
„	Lissabon, Rouen	Barose	5—15
„	Liverpool	Cypria (C. L.)	5—15
„	Hull, Newcastle o/T	Douro	5—15
„	London 1)	Oria	5—15
„	Antv. Rotterdam Koppenhágal)	Báró Fejérváry	10—20
„	Liverpool	Szeged	10—20
„	London	Szent István	10—20
„	Hamburg 1)	Achaia	15—25
„	Antwerpen, Rotterdam	Stefánia	15—25
„	Liverpool1)	Falernian	15—25
„	London 1)	Ronda	15—25
„	Greenock, Glasgow*)	Jókai	18—28
„	Hull, Newcastle o/T	Kolpino	18—28
„	Liverpool	Pavia (C. L.)	18—28
„	Rouen*)	Báthori	25/2—7/3
„	Bordeaux *)	Petőfi	25/2—7/3

Honnan	Hova	a gőzös neve	Esedékes
Liverpool 1)	Fiume	Athenian	1—10
London 1)	„	Austria	1—10
Hamburg 1)	„	Pergamon	1—10
Hull, Newcastle oT.	„	Jago v. Urbino	5—15
Liverpool	„	Aleppo (C. L.)	5—15
Rotterdam	„	Deák	5—15
Rouen	„	Matlekovits	5—15
Glasgow	„	Balaton	15—25
London	„	Tibor	15—25
Liverpool 1)	„	Alsatian	15—25
London 1)	„	Genoa	15—25
Bordeaux	„	Kálmán király	18—28
Rouen	„	Széchenyi	18—28
Liverpool	„	Veria (C. L.)	18—28
Hamburg 1)	„	Bagdad	18—28
Hull, Newcastle oT.	„	Volturno	18—28

A *-gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is érinti.

1) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett, az igazgatóság fentartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

a) Fiume-Spanyolországi vonal. Fiuméból: Rákóczy 2-án, Szent László 9-én, Kassa 16-án, Zichy 23-án. Valenciából: Zichy 4-én, Mátyás király 11-én, Rákóczy 18-án, Szent László 25-én.

b) Fiume Marseillei vonal. Fiuméból: Szápáry 4-én, Andrássy 11-én, Zrinyi 18-án, Tisza 25-én. Marseilleből: Zrinyi 4-én, Tisza 11-én Szapáry 18-án Andrássy 25-én.

Fiume-Északafrikai-vonal. Fiuméból: Adria 13-ánl Árpád 27-én, Tangerből: Árpád 10-én, Adria 24-én.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Vasárnap, 1903. január hó 25-én

A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vigjáték után irták Hafner és Genée. Forditotta Evva Lajos. Zenéjét szerzette Strauss János.

Személyek:

Eisenstein	Gábor	Adél	Szoyer
Rosalinda	Krammer	Ida	Palócyné
Frank	Kornai	Melanie	Sziklāné
Orlavszky	Flattné	Frosch	Hegedüs
Alfréd	Pichler	Blind	Dalnoki
Falke	Mihályi		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Vasárnap, 1903. január hó 25-én.

Délután 2½ órakor mérsékelt helyárakkal:

Pry Pál.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta: John Poole. Forditotta: Csiky Gergely.

Személyek:

Hardy	Ujházi	Willis	Náday
Hardy Frank	Pálfi	Stanley	Mészáros
Witberton	Gabányi	Pry Pál	Vizvári
Eliz	Ligeti	Marianna	Keczeri

Este:

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck Maurice Forditotta Ábrányi Emil.

Személyek:

Guido	Mihályfi	Borso	Körösmezei
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Gyenes
Prinzivalle	Beregi	Vedio	Hetényi

Kezdete 7½ orakor.

VIGSZINHAZ.

Vasárnap, 1903. január hó 25-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Az őrnagy ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irtak Mars és Kéroul. Forditotta Heltai Jenő.

Személyek:

Montgiron	Fenyvesi	Michu	Győző
Labourdette	Hegedüs	Dingois	Vendrei
Fréville	Tanay	Maloizel	Szerémy
Champeaux	Góth	Paulette	Varsányi
Moulard	Tapolczai	Héloise	Nikó
Bardinet	Rónaszéki	Dingoisné	Haraszthy

Este:

A kis fészek.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Berr, Dehére és Guillemaud. Forditotta Molnár Ferenc.

Személyek:

Raverdy	Hegedüs	Cherbyssac	Gyarmati
Antoinette	Varsányi	Saphora	Nikó
Dubizot	Tapolczai	Victoire	Kész R.
Briscotte	Balassa	Gilette	Varga
Roquet	Góth	Badoche I.	Győző
Fernande	Gazsi	Badoche II.	Bárdi
Patouille	Szerémy	Tremollot	Lévay
Őrmester	Vendrey	Pinchard	Dayka
Goussery	Rónaszéky	Pincér	Kassay

Kezdete 7½ órakor.

FOVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagymező-utca 17.

Ma vasárnap
2 nagy előadás
Négy órakor:
egyedüli délutáni bemutatása
a
Luna asszony
operettnek
Tar a szinpad
Este nyolc órakor:
Először
Igéret a tüzhely mögött
daljáték egy fölvonásban, irta **Baumann Sándor**
(Nandl: Bauer Róza)
A télikertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Pénteken, február 6-án, a Royalteremben

GODOWSKY

Lipót egyetlen zongoraestélye.

Jegyek kizárólag **Méry Béla** zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12.

Szerdán, február 11-én, a Royalteremben

Herzog

Emilia, porosz kir. udv. operaénekesnő dalestélye.

Közreműködő: **Barmas Yssay** hegedűművész.

Jegyek kizárólag: **Méry Bélánál** Andrássy-ut 12.

Horváth Elemér és Dayka Balázs

Müvészeti és hangverseny-rendezési irodája

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 37. sz.

Elvállalja egyesületeknek, kaszinóknak, hangversenyek, családoknak háziestélyek rendezését, ugy a fővárosban, mint a vidéken. Összeköttetésben áll a legelőkelőbb müvésznőkkel, müvészekkel és irókkal. Eljár mindenféle müvészeti ügyben.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett. 5

Egyházi szent edények, keresztelő kannák, ékszerek, evőeszközök

részletfizetésre is.

Javitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot forditok — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

műórás

Budapest, Erzsébet-körut 29. szám.

Óriási választék

cotillonokban és farsangi cikkekben, álarcokban, tréfás hangszerekben, coriandolokban stb. Bálteremdiszitések, zászlógirlandok 7 méter hosszuságban 1 kor., zöld lombgirlandok méterje 20 fill. Diszitő képek stb. Uj tréfák, pillangók, gólyák, békák stb. 10 darab 1 korona.

Árjegyzéket ingyen küldök.

Bisenius Ferenc Károly,

Wien, I., Singerstrasse 11. szám.

10 kor. felüli megrendelésnél csomagolás ingyen.

PEKAREK-féle

CHINA és CEYLON

TEA

minőség tekintetében semmiféle fajtával nem helyettesithető, miután [illegible] ság, erő és aroma a helyes keverés által fölülmulhatatlan. Ne tessék elmulasztani és egyszer megpróbálni. **Csak eredeti csomagolásban kapható minden jobb drogua, füszer- és csemegeüzletben.**

PÉNZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA

(visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

Kőváry Ármin

bank- és váltó-üzlete
osztálysorsjáték-főelárusi

IV. k., Ferenciek-tere 9
Gróf Cziráky-palota

Legujabb levelező.

Legujab levelező, önügyvéd és házi titkár. A közönséges életben előforduló mindenféle levelek, meghivások, ajánlatok, szerződések stb. mintáival. Ára füzve 2 kor., kötve 2 kor. 40 fill. Az összeg előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik meg. Megrendelhető: Lampel Róbert (Wodiáner F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében, Budapest, Andrássy ut 21. szám.

! Most jelent meg !

Dr. Kampis János

Az állami anyakönyvvezetés összes szabályainak rendszeres gyüjteménye

Második, javitott és az első kiadás óta megjelent összes uj rendeletekkel és tudnivalókkal kibővitett kiadás. (Terjedelme 600 oldal.)

Ára diszes vászonkötésben 10 korona.

Az összeg előleges beküldése ellenében portómentesen szállittatik. — Kapható az **Orsz. közp. községi nyomda r.-t. kiadóhivatalában** (Budapest, VI., Váci-körut 61.) és minden hazai könyvkereskedésben.

A 10581. számu

„Ujitás mechanotherapeutikus készülékeken"

cimü, 1897. szept. 4-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatokat **„W. S. 8068"** jel. alatt **Mosse Rudolf, Bécs,** I. Seilerstätte 2. továbbit.

HOLLANDI

életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente)

BUDAPEST,

VIII., Kerepesi-ut 1,

(A nemzeti szinház bérházában.)

Igazgató: **TOLNAY LAJOS.**
Vezértitk. **STIGNITZ IMRE.**

1902. év végeig
254 millió korona
biztositás köttetett

A társaság mindennemü biztositást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, u. m.: tőkebiztositást, tulélés és halálesetre szóló, valamint özvegyi nyugdijbiztositást, azonnal kezdődő és elhalasztott életjáradékokat, kiházasitási biztositásokat gyermekek részére stb. Bővebb felvilágositással szolgál a magyarországi vezérképviselőség Budapesten, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat

a magyar általános hitelbank ad.

Kivonat a dijtáblázatokbol

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy idöelött elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő					
Dijtétel 100 korona után													
Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.		Kor.	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4 13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.99
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2 23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4 50		

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Hétfő	Nincs előadás	Bánk bán	Loute	Bob herceg	Niniss
Kedd	Az álarcosbál	Constantin abbé	Tartuffe Les Précieuses ridicules	Bob herceg	Őrnagy ur
Szerda	Nincs előadás	Monn Vanna	Le Gendre de M. Poirier La Joie fait peur	Bob herceg	Loute
Csütörtök	Berlichingeni Götz	Monna Vanna	L'Avare Le Dépit amoureux Monologues	Bob herceg	A kis fészek
Péntek	Villars dragonyosai Müvészfurfang	Lady Windermere legyezője	A kis fészek	Bob herceg	A bajusz
Szombat	A troubadour Rococo	Lady Windermere legyezője	Loute	Bob herceg	A bajusz
d. u. Vasárnap		Lady Windermere legyezője	A doktor ur	Egy görbe nap	Trouville gyöngye
este	A bűvös vadász	A bor	A kis fészek	Bob herceg	A bajusz

Meghivó

a Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcsön részvénytársaság részvényeseinek ***1903. évi február hó 2-án, hétfőn, délelőtt 11 órakor,*** a takarékpénztár I. emeleti ülestermében ***(VI., Andrássy-ut 5. sz.)*** tartandó

X-ik rendes évi közgyülésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése a felügyelőbizottság jelentése kiséretében.
3. A mérleg megállapitása és a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hovaforditása iránti határozathozatal.
5. A felügyelő-bizottság tagjainak választása és a bizottság tiszteletdijának megállapitása.
6. A választmány kiegészitése.

Budapesten, 1903. január 23-án. ***Az igazgatóság.***

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyülésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, miszerint nevükre irott részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében legkésőbb három nappal a közgyülés előtt, tehát bezárólag 1903. január 30-ig Budapesten a társaság főpénztáránál (VI., Andrássy-ut 5. sz. földszint) letenni sziveskedjenek, hol a letett részvényekről elismervényt nyernek, mely igazolási jegyül szolgál a közgyülésen való részvételre.

A közgyülésen az alapszabályok 16. §-a szerint minden részvényest általa letett öt darab részvény után egy szavazat illet meg, azonban 30 szavazatnál többet sem saját, sem megbizójának nevében, sem mindkét minőségben együtt senki sem gyakorolhat.

A mérleg és a felügyelő-bizottság reá vonatkozó jelentése az alapszabályok értelmében a társulat irodahelyiségében közszemlére ki van téve s kivánatra minden részvényesnek egy nyomtatott példány kiszolgáltatik.

Szinházak, szórakozó helyek.

NÉPSZINHAZ.

Vasárnap, 1903. január hó 25-én.

Délután 1/23 órakor mérsékelt helyárakkal:

Blaha Luiza asszony mint vendég.

Kurucfurfang.

A népszinházi bizottság által 100 aranynyal jutalmazott népszinmü 3 felv. dalokkal és táncokkal, Rákóczi korából. Irta ifj Bokor J.

Személyek:

Becskyné	Krecsányi S.	Tetény	Szirmai
Ilona	Harmath	Bedő	Vidor
Bögözy	Németh	Bözsi	Blaha
Tamás	Nyárai	Katica	Kápolnai

Este:

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonasban. Irták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő	Krecsányi	Táncmester	Ujvári
György, fia	Fedák Sári	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóri	Annie, lánya	Ledofszky
Lancaster	Pázmán	Plumpudding	Nyárai
Pompoinus	Kovács M.	Gipsy	Kiss M.
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Németh

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Vasárnap, 1903. január hó 25-én.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.

Niniss.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Irta Hennequin és Millaud. Forditotta Csepreghy Ferenc.

Személyek:

Korniszky	Faragó	Narciss	Delly
Niniss	Pálmay	Vadász	Szabó
Gregoire	Sziklai	Amanda	Abelovszky
Anatol	Rátonyi	Silleryné	Sziklainé
Desablette	Giréth	Georgine	Abelovszky
Dupiton	Mátrai		

Este:

Trouville gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Irták: Pericaud, Soulié és Darantiére. Forditotta Faragó Jenő. Zenéjét szerz. Wanda Gusztáv.

Személyek:

Pipolet	Sziklai	Serpentin	Rátkay
Virginie	Sziklainé	Floridor	Szomori
Helena	Kornai	Archibald	Mátrai
Etiene Caboreau	Rubos	Lucy	Szelestey
Sauterel	Giréth	Alfonse	Ráthonyi
Jeanne	Tomcsányi	Tryjannus	Delli

Kezdete 7 1/2 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Vasárnap, 1903. január hó 25-én.

Délután 4 órakor mérsékelt helyárakkal.

Keleti Svájc.

Irta Szokolay Kornél.

Este:

A Quarnero vizein.

Kezdete 7 1/2 órakor.

HOLLÓS J.
Finom
uri fehérnemüek
készitője
BUDAPESTEN.
kizárólag V., Dorottya-utca 10.
Alapitva: 1867.

Álarcos-öltözékek szövetből

legjobb atlaszszerü szatinból vagy más jó szövetből legjobban készitve. Gigerli, egy teljes öltözék 3 frt 80 kr. Bohóc, remete, medve, angol, lengyel zsidó stb. drbja 3 frttól 6 frttig. Csoportoknak ármérséklés.

Cotillon-rendjelek

100 drb 60 kr. Cotillon-rendjel-válogatva, egy boriték, tartalmaz 4 darabot, boritékonként 3-tól 20 krig.
Tombolák és juxbazároknak Nagy választék visszamaradt, hibátlan áruból, közte igen mutatós és értékes darabok. 100 darabonként 4, 8, 10, 20 egész 100 frtig.
Legujabb erdekes cotillon-tourák nagy választékban, gyüjtemények, jól megválasztva, 6 drb 3 és 5 frt, 12 darab 5-től 30 frtig.
Tréfás zenehangszerek bigotphonok tréfás zenekaroknak. 6 ember részére 2 frt 50 kr., 12 ember részére 4 frt 80 kr. **Confetti (coriandol papir)** a legmulatságosabb tánczkoszorukhoz, piknik és bálokra 100 zsákocska 2.75, 4.50 egész 6 forintig. — **Papirkigyó** (dobáshoz) 100 darab 55 krajcár. **A legszebb és legtartósabb bálidiszitések** az uj ünnepies guirlandok, szinek szerint szortirozva mtrként 5 kr. **Női ajándékok**, elragadó minták, kivánatra megtekinthető. Dus tartalmu szines katalogus ingyen.
RIX farsangi szétküldése, WIEN, II. Praterstrasse 16.
Telefon 2299. Sürgönyczim: Rix. Wien II.

HA MÁR
semmiféle kisérlet nem használt, próbálja meg a **Szapol csúz- és köszvény-kenőcsöt.** Ára 5 korona utasitással. Kapható a „Magyar király“ gyógyszertárban Bpest, V., Marokkai-u. 2/N

Félmillió korona
nyerhető a következő 7 darab eredeti sorsjegygyel:
3 darab Jószív-sorsjegy
1 „ Bazilika-sorsjegy
1 „ Magyar vörös kereszttsorsjegy
1 „ Olasz vörös kereszt-sorsjegy
1 „ Osztrák vörös keresztsorsjegy
Évenkint 12 huzás.
Legközelebbi huzások már február 1-én és március 1-én.
Minden sorsjegy okvetlen nyer.
A föntnevezett 7 darab eredeti sorsjegyet eladjuk 40 havi 6 kor. 55 filleres részletfizetésre. Az első részletnek postautalványnyal való beküldése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényes részletivet, melyek után az összes nyeremények a vevőt illetik. — Az első két részletnek egyszerre való beküldésénél a harmadik részletet ingyen nyugtázzuk.
Szalai és társa bankház
Budapest, VII., Erzsébet-körut 12. (Dohány-utca sarok).
Olcsó pénzkölcsönt nyujtunk sorsjegyekre és értékpapirokra.

SZABADALMAT
védjegyet, mustra- és modell-oltalmat megszerez,
Szabadalmakat értékesit és financiroz bel- és külföldön a
Szabadalmakat Értékesitő Vállalat,
Pásztor (törvényesen bejegyzett cég)
BUDAPEST, Erzsébet-körut 17.
Telefon 24—20. Fölvilágositás dijtalan

Inga és zsebórák,
ékszerek RÉSZLETFIZETÉSRE is évi bérlőknek. Törött tárgyakat, u. m. arany, ezüst, veszünk és ujra becseréltetnek
FUCHS és TÁRSA ékszerészek
Budapest, IV., Váci-utca 17. szám I. em.
A cimre figyelni tessék!!

Zenélő ingaórák

az óragyártás legujabb termékei. Ezen franc a miniatür-ingaórák 69 cm. hosszuak, a szekrény egészen olyan, mint a rajz, természetes diófa, finoman fényezve, müvészies faragványnyal, óránkint a legszebb indulókat és táncdarabokat játszsza. Ára szekrénynyel és csomagolással csak 8 frt. Ugyanezen óra zenemü nélkül de ütőszerkezettel, fél- és egész órákat ütve, szekrénynyel és csomagolással csak 6 frt. — Ezen ingaórák nemcsak garantált percnyi pontossággal járnak, hanem valóban fényes kiállitásánál fogva gyönyörü, elegáns butordarab is. Ébresztőóra csengetyüvel és éj el világitó mutatólappal 1·70 frt. Ébresztőóra zenével, csengetés helyett zenél, 6 frt Nickel remontoir óra 3 frt. Valódi ezüst remontoir óra, kétfedelü frt 5.50. Csak utánvét ellenében küldünk. Nem megfelelő áru visszavétetik, a pénz visszaküldetik, tehát nincs semmi rizikó. Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyürükről stb. ingyen és bérmentve. Keresztény cég. (Alapittatott 1860.)
Josef Spiering, Wien, I., Postgasse Nr. 2.

A londoni kiállitáson nagy aranyéremmel és diplomával kitüntetett Halápi-féle
csúz-kenőcs
biztosan gyógyit köszvényes bántalmakat.
Egy doboboz ára 1 kor. 60 fill. Megrendelhető „Apostol“ gyógyszertárában Budapest, József-körut 64. sz

Csodálkozni fog!

mily szépek az idei bál-, alkalmi-, tánc- és szoaré-cipőim, tegyen próbát és győződjön meg róla.
Agulár Dávid
Budapest, Erzsébet-körut 6/n.

Férfi szalonlakk, regatta	3.40	Női lakk, kivágott	1.50
Szalonlakk, füzős, cugos	3.80	Fehér v. szines atlasz	1.50
Sevró, box füzős, cugos	4.—	Fehér, magas füzős	3.—
Valódi tongola	3.50	Lakk füzős, gombos	3.40
Tiszti lakkcipő	4.—	Sevró, fél 2.50, magas	3.50

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Nem tetsző árut készséggel kicserélek, vagy a pénzt minden levonás nélkül visszaadom.

Raktáraink tulhalmozottsága miatt
20% engedmény
Butor
A legfinomabb izléssel kidolgozott szalon-, étterem-, háló-, leány- és uri-szoba-berendezések bámulatos nagy választékban raktárunkban irásbeli jótállás mellett eladásra készen állanak. Vidéki megbizások biztositva eszközöltetnek.
SZABÓ FERENC ÉS TÁRSA
Budapest, Kerepesi-ut 12. sz.
(Sip-utca sarkán.)

Meghivó.

A ***Budapesti Takarékszövetkezet 1903. évi február hó 2-án délután 3 órakor*** a „Budapest Társaskör helyiségében (VII. ker., Nefelejts-utca 27—29. szám) tartja

első évi rendes közgyülését,

melyre a t. tagok és érdeklődők tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletévről.
2. Az évi mérleg és zárszámadás előterjesztése és a felügyelő-bizottságnak erre vonatkozó jelentése.
3. Intézkedés a zárszámadás és mérleg végleges megállapitása, az évi nyereség felosztása és határozathozatal a felmentvény megadása iránt.
4. Felügyelő-bizottság választása és a választmány kiegészitése.
5. Esetleges inditványok.

Budapesten, 19 3. január 24.

Az igazgatóság.

Takarmnykészitő gépek,
Szecskavágók szabadalmazott kenőgyürüs görgő csapágyakkal, igen könnyü járással kb. 40% erő megtakaritás mellett **Répa és burgonyavágók, darálók, kukorica-morzsolók, gabonarosták, konkolyozók, (Trieurök), széna- és szalma-sajtók.** szállitható **takarék főzőüstök, takarmány** stb. részére **zománcozott,** vagy **zomanc** nélküli betétüstökei, **marhatakarmány** és **burgonya** főzésére és **fülleszésére** számos **mező-** és **ha igazdasági célokra** stb. továbbá; **takarmányfülesztők, csépőgépek, járgányok, acélekek, hengerek, boronák. Vetőgépek, „Agricola“** (tolókerék szerkezettel) mindennemü vetemény számára, váltókerék nélkül dombon, avagy sikon alkalmazható.
Önmüködő szabadalmazott permetezőkészülékek a tormancs és szegecs kiirtására és a gyümölcsfát megkárositó rovarok pusztitására és a peronospora kiirtására legujabb szerkezetben késziteneк és szállitanak:
Ph. Mayfarth & Co., Wien, II/1.
Részletes árjegyzék ingyen. Képviselők és viszontelárusitók kerestetnek.

Szétküldés Ausztria-Magyarország részére.
A legjobban ajánlt
gyümölcsfa- és faiskolák
Szétküldés külföldre.
W. Klenert, Graz
(tulajd. Klenert Vilmos, ezelőtt Klenert és Geiger)
ajánl: **gyümölcsfákat** minden nemben és formában, **nemes gyümölcsöket, vadoncokat** és **bogyós gyümölcsöket, sorfákat, harasztosokat, tüleveliieket** és **rózsákat, sövény-növényeket, spárganövényt** stb.
Katalogus ingyen! Katalogus ingyen!

Alkalmi
BUTOR ELADÁS.
Belváros Zöldfa-utca 10. sz. I. em.
A n. é. butorbevásárlók szives figyelmébe ajánltatik, hol a legegyszerübbtől a legfinomabb igényeknek megfelelő **teljes lakberendezések** s nemkülönben **egyes butordarabok** a legolcsóbb alkalmi árakban szerezhetők be.

Az ANKER
élet- és járadékbiztositó-társaság.
Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapittatott 1858.

Összes vagyon	**145 millió** korona
Biztositási állomány	**511 millió** korona
Eddigi kifizetések	**242 millió** korona

A nyereményrészesüléssel biztositottak **vegyes és haláleseti biztositásoknál A** osztalékterv szerint — ugy mint 26 év óta állandóan — az évi biztositási dij **25%-át** kapták készpénzben kifizetve, mig a **vegyes és takarékpénztári biztositásoknál B** osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztositás kezdete óta befizetett összes **dijak 3%-a,** ugymint a biztositási tartam

3 év,	4 év,	5 év,	6 év,	7 év,	8 év után
9%,	12%,	15%,	18%,	21%	24%

fizettetett ki készpénzben.
Előnyös kiházasitási és vegyes biztositások.
Prospektussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Oszt. cs. és m. kir. udvari csokoládégyárak
POZSONY,
Köln, Brünn, New-York.

Diszoklevél az 1902. évi pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállitáson,

STOLLWERCK-féle csokoládé és sas-cacao

elismert legjobb minőségü.

Mindenütt kapható.

Én foltozni

most már csakis a sokszorosan kitüntetett s a legtöbb leányiskolában bevezetet valamint a legtöbb nőegylettől ajánlott

Aut. foltozó- és szövőgéppel

„Rapid“

foltozok, mert ezzel a készülékkel csak érdekos játék a háztartásban előforduló bármely foltozó munkát harisnyákon, vászonneműn stb. legyen az akár nagyon, akár kevésbé hibás, **nemcsak gyorsan, hanem csodásan szép egyenletesen mintegy ujra szőve elkésziteni.** Minden iskolásgyermek képes ezzel az egészen önálló készülékkel (nem varrógép rész) azonnal hibátlanul dolgozni. **Egy készülék ára csak 4 korona.**
A pénz előleges beküldése esetén bérmentve 4 kor. 40 fillér utánvéttel 4 kor. 70 fillér szétküldés.

M. FEITH cég által, **Bécs, VII. ker., Mariahilferstrasse 26.**

Legszebb Legjobb Legolcsóbb
PAPlan PAPlan PAPlan

	frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matraccal	10.—
1 rouge paplan	1.80
1 „ „ prima	2.80
1 cachmir paplan	3.40
1 satin „	3.80
1 atlasz cachmir	4.80
1 selyem atlasz paplan	8.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—
1 „ „ ágy „	1.30
1 flanell ágytakaró pokróc	2.50
1 gyapju „ „	5.50
1 jó lópokróc	1.60
1 téli pokróc	4.60
1 szép fali szőnyeg	7.50

	fr
1 acél sodrony ágybetét	6.—
1 tengerifü matrac	4.50
1 afrique „	5.—
1 lószőr „	12.—
1 ablak köper függöny	3.—
1 „ tunis „	1.50
1 „ gyapju „	4.50
2 ágy, 1 asztalteritő bouret	5.50
2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 „ „ L.	5.30
1 ágyelőke I.	0.85
1 tapestry ágyelőke	1.50
1 mtr. jó futószőnyeg	—.40
1 „ „ mintázott	—.75

GICHNER JÁNOS
paplan- matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

FERNOLENDT

cipőfénymáz, a világ legjobb fénymáza, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fenntartja.
Alapittatott 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, Schulerstrasse 21, Kapható mindenütt.

Kérjen árjegyzéket.

Mindennemü bélyegzőről.

Kifogástalan kivitel! Olcsó árak! Leggyorsabb szállitás!

Kaucsukbetü-nyomdák
melyekkel különféle nyomtatványokat önmaga elkészithet.

m. 65	minta	—.50 frt
„ 90	„	—.70 „
„ 127	„	1.— „
„ 140	„	1.20 „
„ 211	„	2.— „
„ 275	„	2.40 „
„ 380	„	3.— „
„ 468	„	3.60 „
„ 670	„	5.— „
„ 835	„	6.— „

J. Lewinson
bélyegző- és betü-gyára
Wien, I., Adlergasse 15.
Telefon 12179.
Fiók: Odessa Oroszország, Ranatnaja 12.
Szolid ügynökök kerestetnek.

A fiatalság

tudja, hogy egészsége helyreállitására nem szükséges külföldi szerekhez fordulnia, mert valamennyit fölülmulja biztos és gyors gyógyitó erejével a

SANTAL EGGER

Orvosok és a betegek egyaránt dicsérik kitünő hatását azon bajoknál hol **Santalolaj, Copaiva v. Cubeba** van javasolva. **1 üveg ára 3 kor.** Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve **3·40** kor. Csak a törvényesen védett **„Tigrisfej“** védjegygyel valódi. Főraktár: **NÁDOR-GYÓGYSZERTÁR** BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 17. sz.

!FONTOS SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK!

Sérültek ne mulaszszák el!
prospektust kérni a
Magyar Orvosi Müszertár
Budapest, VII., Kerepesi-u.32. (A Rókus-kórház templomával szemben.) **legujabb szabadalm.**

Univerzális sérvkötőiről.

Páratlan eredmény! Kényelmes, könnyü kis nyomlappal a legnagyobb sérv is elzárható. Ugyanott jótállással késztilnek; **müllábak, müKezek, lábgépek, füzők ferdén-nőtteknek, egyenestartók, haskötők és gummiharisnyák** mérték szerint. — **A betegápoláshoz szükséges cikkek és valódi francia különlegességek** női ovszerek orvosi rendeletre kaphatók. **Általános árjegyzéket** bárkinek ingyen és bérmentve titoktartással.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor
gyógyit **férfiaknál és nőknél** foglalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint **hugycsőfolyást,** hólyag- és vizelési bajokat, **bujakóros sebeket, syphilist,** önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat
(impotencia)
meglepő **biztos eredménynyel gyorsan** a legujabb módon.

Rendelő-intézet Bpest, VII. **Károly-körut 5.**
(Dob-utca sarkán.)
I. em., bejárat a lépcsőházból
Rendel: Naponta délelőtti 10—4 és este 6—8 óráig.
Külön várótermek. Mérsékelt tiszteletdij. Levelekre kimeritően válaszol. Kivánatra gyógyszerről is gondoskodik.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletv. Debreczen.
32890. sz. 1902.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Csap és Királyháza állomásán 1903. julius hó 1-én a vasuti vendéglők bérlete lejár; ugyanazon időponttól számitandó három évi időtartamra ezen vendéglők bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 1 koronás bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Csap, illetve Királyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére“ felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, boritékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1903. évi február 10-én, déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján, tértivevénynyel nyujtandók be; külön-külön mindegyik vendéglőre, ugyanazon időpontig bánatpénz pedig négyszáz korona készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyüjtőpénztárába pósta utján, jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással. A vendéglők bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forgalmi és kereskedelmi) osztályában (Tisza-palota II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig) megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezendő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérösszeg nagyságára — szabadon választhassanak.

A vendéglő-helyiségek közül az I/II. oszt étterem fütése és világitásáról a vendéglős saját költségén köteles gondoskodni, mig a III. oszt. váró- és étterem világitási és fütési költségeit fele részben a vasutaként, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczen, 1903. január 10-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijazt.)

Háziassszonyok figyelmébe!

MEGJELENT A

HÁZTARTÁSI KÖNYVTÁR

első három kötete. SZERKESZTI: KÜRTHY EMILNÉ.

I. KÖTET:
Vegyes sütemények
(tojásnélküli sütemények, habsütemények, sóssütemények)
175 recepttel (ára **60** fillér).

II. KÖTET:
Különféle Italok
(hideg és meleg italok, szörpők, pezsgők)
182 recepttel (ára **60** fillér).

III. KÖTET:
Gyümölcs befőzés
175 recepttel (ára **60** fillér).

Egy-egy kötet ára csinosan bekötve **60 fillér.**

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN ÉS A KIADÓ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNY TÁRSULATNÁL BUDAPEST, VII. KER., KEREPESI-ÚT 54. SZ.

Kitüntetve: Diszoklevéllel Diszkereszttel. és Párisban aranyéremmel.

Én Csillag Anna

a 185 ctm. hosszu óriási loreleyhajammal, ezt önmagam által feltalált hajkenőcsöm 14 hónapi használata után kaptam. Ez mint a legjobb szer a haj ápolására, a haj növésének előmozditására a fejbőr erősitésére elismertetett, elősegiti uraknál az erőteljes telt szakálnövést és már rövid idei használat után ugy a hajnak mint a szakálnak természetes fényt és tömöttséget kölcsönöz és megmenti őket az időelőtti őszüléstől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai szétküldés naponta az ár előre való beküldése vagy utánvét mellett az egész világba a gyárból, hová minden megbizás küldendő.

CSILLAG ANNA

Bécs, I., Graben 14. sz.
Berlin, Friedrichstr. 56.

SPECIALISTA sérvkötőkben.

A Keleti-féle legujabb cs. és k. szab. sérvkötő pneumatikus pelottával a legtökéletesebb a maga nemében! Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkivül kitünő fekvése által fölülmul minden más gyártmányt.

Árak:	Egyoldalu	Kétoldalu
	12 korona.	24 korona

Keleti-féle cs. és kir. szab. **gummi-sérvkötő, rugó nélkül, gyenge, a nyomás iránt érzékeny betegeknek a legmelegebben ajánlható!**

Árak:	Egyoldalu	Kétoldalu
	10 korona	20 korona

Testegyenészeti gyáraimban **teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó- és támgépek, müfüzők ferdénnőtek részére, müllábak és kezek haskötők, görcsérharisnyák stb. stb.**

Valódi francia gummi-különlegességek eredeti párisi csomagolásban.
Árak koronaértékben: Tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.
Legujabb képes árjegyzéket titoktartás mellett ingyen!

KELETI J. orvos-sebészeti mü- és kötszer-gyára (alap. 1878.)
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

1903. ŐS-BUDAVÁRA 1903.

ujonnan átalakitva.

Budapest legnagyobb és leghiresebb európai szinvonalu nyári mulatóhelyén az ***1903. évi nyári idényre*** 3 nagyvendéglő, 2 nagy kávéház, 3 pezsgő-pavillon, egy halászcsárda, dohánytőzsde, valamint több kisebb-nagyobb elárusitó-, látványossági-, lövölde-helyiség és teljesen berendezett Quisisanna automata-buffet ***bérbe adandó.*** A t. bérelni szándékozók naponta d. u. ***3—5*** óráig értekezhetnek ***„ŐS-BUDAVÁRÁBAN“,*** a területen levő igazgatósági irodában.

Ős-Budavár **Müsorában** és az **összes szabad területére hirdetéseket** kizárólagosan a hirdető kapuszekrény vállalat igazgatósága vesz fel. **Rózsa-utca 37. Telefon 24—64.**

Magyarországi számos t. vevőimet ezennel értesitem, hogy **órákról, varrógépekről** stb. szóló **árjegyzékem** már megjelent és mindenkinek dijtalanul küldöm.

RUNDBAKIN,
Wien, IX., Berggasse 3.

BUTOROK

divánok, matracok, függőlámpák, ingaórák, legjutányosabb árban

részletfizetésre is
kaphatók
Náthán Ignácnál,
Budapest, VII., Erzsébet-körut 23.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Olasz vörös kereszt sorsjegy

Huzás már február **1-én**

KAPHATÓ
24 havi részletfizetésre.
Havibefizetés:
1 darabra **2** korona.
Már az első részlet lefizetése ellenében megküldöm a sorsjegyek sorozat és számát tartalmazó részletivet
azonnali játékjoggal.

Főnyeremény
30.000
LIRA
aranyban.

Fleissig Sándor bankháza
Budapest, Erzsbet-körut 2.

Ügynökök fölvétetnek.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakacsabb heveny és idült folyásoknál **befecskendezés nélkül a legbiztosabb** gyógyszernek a

„Sanid labdacsok“

bizonyultak. Egy **doboz 100 labdacs** tartalommal **és pontos használati utasitással 6 korona.** Vidékre utánvét mellett diskréten küld a

„Magyar Király“ gyógyszertár
Budapest, V., Marokkói-utca 3/a sz. (Erzsébet-tér sarok

PAPIER WLINSI

Több mint 30 esztendeje csalhatatlan szer, hogy a **mell bántalmait, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tagszaggatást** a leggyorsabb módon gyógyitsuk. Tessék a **Wlinsi** nevet kérni.

Paris, 31 Rue de Seine, Paris.
Kapható Budapesten Török Józsefnél.

Bécsi nők köszönhetik szépségüket

első sorban a ***legkellemesebb, leghatásosabb, leghiresebb***
Eredeti Pompadour Paszta
használatának, amelyet néhai Med. dr. *Rix A.* talált fel. Ez a szépitőszer használat folytán ***élénk friss arcszint, vakitó fehér ránctalan arcbőrt*** csinál még a késő aggkorig is, elmulaszt kezesség mellett ***(a pénz különbeniviszszatéritése mellett)*** szeplőt, májfoltot, himlőhelyeket, pattanásokat, arcpirt, a bőrnek minden tisztátalanságát; már 40 éve áll a ***főfőuraságok, müvészek*** stb. **használatában,** a miről bizonylatok **és köszönőlevelek** rendelkezésre **állanak.** E szépitő szer tóságának és ártalmatlanságának legjobb bizonyitéka a ***40 éves létele,*** a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szer keletkezett és ujra eltünt. Egy 6 hónapra való tégely ára 1 frt 50 kr.,

POMPADOUR-TEJ

a bőrt azonnal tejszerü fehérséggel vonja be, rajta marad az arcbőrön mosdás után is. Eredeti palack 1 frt 50 kr. Pompadour szappan 30 kr., Pompadour-arcpor rózsa, krém és fehér szinben 1 frt 25 kr.

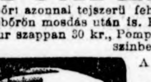

A legjobb kézápoláshoz (Manicure) (szép, puha, fehér kéz)

Pompadour-créme
egy drb 1 korona.

Tessék bizalommal **Özv. Dr. Rixné Vilma fiai**-hoz *(Rix Antal és testvére)* céghez, a **valódi** Dr. Rix-féle készitmények egyedüli gyártóihoz *Bécs, Praterstrasse 16.* fordulni. — *Vételnél csak ólomzáros csomagokat tessék elfogadni.*
Főraktár **Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF Király-utca 12.** DANKOVSKY ISTVÁN V., Vurm-utca 5., DETSINYI FRIGYES V., Marokkói-utca 2., Dr. EGGER LEÓ és EGGER J. gyógyszertára, LUEFF SÁNDOR illatszertára, NERUDA NÁNDOR, Kossuth Lajos-utca 7., BRAUN MÓR Lajos-utca.

Pénzkölcsön

sorsjegyekre és értékpapirokra. Máshol zálogban lévő papirok kiváltatnak és azokra magasabb kölcsön adatik **igen olcsó kamatok** mellett. A kölcsön havi részletekben is törleszthető. Vidéki megbizásokra **különös** gond fordittatik.

Ifj. Schön Ármin
BANKHÁZA
BUDAPEST,
Erzsébet-körut 48. sz.
(Royal-szállóval szemközt.)
Alapittatott 1884-ben.

Ezer bel- és külföldi orvos kipróbálta és ajánlta a

LOVACRIN-HAJVIZET

kopaszságnal, hiányos szakálnövésnél, a nők gyenge hajnövésénél hajhullás és korpánál.

Ezen hirdetés mindenkinek, nőknek és férfiaknak egyaránt, kik eddig számos mai hajnövesztő szert használtak és pedig eredmény nélkül, különös érdekében van. Természetesen tartózkodom minden más szer felett való itélkezéstől, de arról biztosithatom, hogy a „Lovacrin“ a leghatásosabb. Az ismert hires recept szerint keszül és nap-nap után kapok elismerő leveleket. Néhány napra az első bekenés után nőni kezd a haj és ez tart addig, mig egy egészséges, tiszta növésü, erős gyökérzetü haj nem tamad. Ezenkivül pedig a haj, mely a „Lovacrin“ használata folytán nőtt, nem hull ujra ki. Ezen ujság minden oldalát megtölthetném bizonyitványokkal, melyeket az elmult 6 hónapban kaptam.

„Lovacrin“ oly rövid idő alatt hat, hogy majdnem el sem hihető. Pehelyszerü, de **erős** növésü haj mutatkozik először, később a haj ugyanoly erővel nő, mint egy fiatal, egészséges embernél.

„Lovacrin“ a társadalom minden osztályában mindkét nem által és minden korban használtatik. Nagyon sok, a jelen idő ismert személyisége, **eredménynyel** használta.

Meggátolja a hajhullást, eltávolitja a korpát, idöelőtt megszürkült haj visszanyeri általa eredeti szinét, megszünteti a viszketegséget és előmozditja a szemöldök, szakál, bajusz és haj növését a kopasz fejen.

Egy nagy üveg **„Lovacrin“** ára, mely több hónapig tart, 5 K., 3 üveg 12 **K.,** 6 üveg 20 K., Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése esetén az európai raktárból:

M. Feith, Wien, VI., Mariahilferstrasse 45.

Raktár Budapesten: Petrovics Miklós droguista, Bécsi-utca 2. — **Török József** gyógyszerész, Király-utca 12. — **Gyógyszertár a Nadorhoz,** Váci-körut 17. — **Neruda Nándor** droguista, Kossuth Lajos-utca 7 — **Thallmayer és Seitz** droguista. — **Molnár es Moser** droguista, Koronaherzeg-utca 9. — **Fodor Márton** droguista, VII., Király-utca 41. — **Majthenyi Béla** droguista az „arany kereszthez“ Egyetem-utca 11. és Vámház-körut 15. — **Rainer J. és társa** drguista, II. ker. Fő-utca 11. — **Lederer J.** gyógyszertára a **„Magyar király“-hoz,** Marokkai-utca. — **Utasi F. utóda** droguista, Andrássy-ut 35. — **Irgang Kálmán,** droguista, Egyetem-utca 11. — **Lányi és Drandt,** droguista, Korona-herceg-utca 10. — **Pick Gusztáv,** Király-utca 20. — **Stern Zsigmond,** droguista „Florához“ Váci-körut 42.

A 17677. számu

„Elrendezés 90°-nyi fázis eltolódás elérésére forgó mágneses térrel biró árammérőknél“

cimü, 1899. augusztus 8-ról kelt magy. szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. T. 379.“ alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs,** I., Seilerstätte 2. kéretnek.

Szenzációs találmány boraink védelmére!

Ezen »**Hidraulikus**« **aknával** lefojtott bornál nem szükséges a töltögetést havonta ismételni. A csapon álló bort megmenteni a borvirág, vagyis penésztől, ezáltal nem lesz soha zavaros és savanyu, igy utolsó cseppig kristály tisztán eresztődik le a bor és fölöslegessé válik a kis hordókba való lehuzgálás vagy üvegbe töltögetés. Darabja 1 frt. Hozzá való 1 üveg desztilin 35 kr. Kapható

Lőrincz Mórnál Nagyváradon.

Férfi és Nöi

Nemi Betegségeket

ugyszintén

Vér, Bör- és Idegbajokat

valamint

Férfigyengeséget

(Impotentia)

Rendelő intézetében

gyógyit biztos sikerrel a lerövidebb idő alatt, foglalkozási zavar nélkül, 26 év óta szerzett orvosi tapasztalatok alapján kiváló gyógysikereiről általánosan elismert szakorvos

Dr. Kajdacsy József

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Budapest, IV., Kigyó-utca 5. I. em.
(Klotild-palota.)

Rendel 9—4-ig, este 7—8-ig.

Levelekre dijmentesen válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.

Magy. kir. államvasutak 205.790/902. CII.

Hirdetmény.
Osztrák-magyar-román vasuti kötelék.
(1. sz. szolgálati rendeletek életbeléptetése.)

F. évi január hó 15-ével az osztrák-magyar-román köteléki forgalomban érvényes dijszabás II. rész 2. füzetéhez, valamint a III. részhez, az 1. számu szolgálati rendeletek lépnek életbe, melyek a fentidézett dijszabásokhoz 1903. évi január hó 1-ével kiadott III. számu pótlékokra vonatkozó kiegészitéseket és helyesbitéseket tartalmaznak.

A szolgálati rendeletek a részes vasutaknál dijtalanul szerezhetők meg.

Budapest, 1903. január hó 5-én.

Magy. kir. államvasutak a részes vasutak nevében.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Egyedül valódi angol **Balzsam** Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. **A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyit.** 2. Kitünő hatással van torokgyuladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyit gyomorgörcsöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztitó, tisztitja a veséket, megszünteti hypochondriát és melancholiát és előmozditja az étvágyat és emésztést. 6. Kitünő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpenész, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felböfögést, valamint a száj- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, ugymint hőpörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés , rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható!** Hamisitásoktól legjobb óvszer **egyenesen a gyárból eredeti kartonokban** bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés **csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.**

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógysz. egyedül valódi **centifolia-kenőcsét**

használja, **mely a sebek gyógyitásában rendkivül jó hatással van, a fájdalmak enyhitésében pedig elérhetetlen.** Valódi centifolia-kenőcs használtatik: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyilt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sósesuz, dagadt lábaknál, sőt csontszúnál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, daratövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, uj képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, köröndagadatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábaknál. **Egett sebek minden nemét,** fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállitólevéllel együtt 3 kor. 60 fillér. **Számtalan elismerő bizonyitvány eredetiben megtekinthető.** Mindenkit óvok hamisitványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: **„Őrangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“** beégetve legyen.

E két gyógyerejében felülmulhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, igy tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segitenek, legalább az orvos megérkeztéig, természetesen nem szabad hamisitványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbizható, amellett teljesen ártatlan, világhirü szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódian kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és cimezni:

Thierry (Adolf) Limited Őrangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész. Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

DÓCZI MÓR czipész

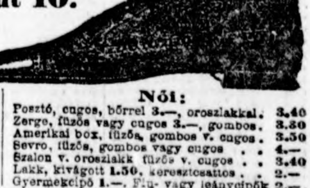

Budapest, Kerepesi-ut 10.

Sehol jobb, olcsóbb, elegánsabb és tartósabb cipőt nem kaphat, mint fenti jóhirnevü cégnél.

Férfi:

Posztó, cugos, bőrrel 3.20, oroszlakkal	3.80
Derby, borjubőr angol bakancs	3.50
Borjubőr v. vixes, füzős 3.20, cugos	3.—
Elegáns trancia sevró-cipők	4.50
Amerikai box-bőrcipők	3.80
Lakk vagy box angol bakancs	4.50
Szalon- vagy oroszlakk-cipők	4.—

Nöi:

Posztó, cugos, bőrrel 3.—, oroszlakkal	3.40
Zerge, füzős vagy cugos 3.—, gombos	3.30
Amerikai box, füzős, gombos v. cugos	3.50
Sevro, füzős, gombos vagy cugos	4.—
Szalon v. oroszlakk füzős v. cugos	3.40
Lakk, kivágott 1.50, keresztcsattos	2.—
Gyermekcipő 1.—. Fiu- vagy leánycipők	2.—

Csizmák, teljesen vizmentesek

Halinából, körül bőrrel, dupla talppal	5.—
Vadász-csizma, hlinából, bőrrel körül	6.—
Bagariabőrből, erős háromszoros talppal	7.—
Borjubőrből elegáns és csinos	8.—
Vixbőrből, tiszteknek és egyéves önkéntesek vagy gazdászoknak	9.—

Gyermek-csizmák bőr- v. lakkszárral 20—30: 2 frt. 31—36: 2 frt 40.
Elsőrendü gummi-sárcipők: férfi 1.80, nöi 1.30, gyermek 1.—
Képes nagy árjegyzék, csomagolás és szállitólevél ingyen. Vidéki rendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. 10 frton felüli bérmentve. Nem megfelelő árut készséggel kicserélek

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

„Reménytelen."
Örökös szerelmem! Miként fogjam fel Drágám, szavaidat. Személyesen szerzett tapasztalataim folytán csak gunyosaknak bizonyultak. Vajjon miért?! Csak nem magyaraztad félre szivem mélyéből fakadó fájdalmas szavaimat?! Hisz nekem a világot éri! — itt csak arról lehetett szó, hogy Neked mit ér?! Ezt igazán csak rosszakarattal lehet igy elbirálni. Szépséges szerelmem! Hogy mennyit fáradtam, hogy a bajt elkerüljem, arról Neked fogalmad sincs. Fájdalom nekem nem sikerült! Tegnapelőtti szavaidra gyors válasz miatt megforditott az aggodalom. Ma — sokat kockáztatva — itt tartott. Nem vádollak, bizonyára Te sem vagy oka. Egyetlenem! Szerelmem nagyságát, ha nem ismered, bármikor bebizonyithatom ismered tanuval is; de e kevés jóakarat azt bizonyitja, hogy Neked nem kell!! Ám jó, de megkövetelem, hogy megbecsüld, mint én teszem a Tieddel, mert én őszintén, igazán és mélyen szeretlek. Fájdalom, hogy Te azt nem tudod, Neked adtam mindenemet; amim még maradt, azt is megkapod nemsokára! Aki szeret, az megbocsájt, bizonyitottam! Ha neked van megbocsájtani valód, ártatlanságom tudatában is összekulcsolt kezekkel térden kérlek: tedd meg! és mond meg bünömet élőszóval, tudodd most már ott vagyok. Egyszer bizonyitsd, hogy szeretsz, többit én bizonyitom. Segits rajtam! Nem látod, nem érzod szavaim igazvoltát?! Hü voltam, vagyok és maradok utolsómig. Imádó Diannád. 14488

Nyolc év.
Édes szivem! Szeretlek mindég és változatlanul. Csókol és ölel forrón ezerszer —ád. 14470

Abbukám.
Drágám! Igaz, amit hallottam? Lehetséges? Jól van igy? Kihez forduljak hát?! Megvéd a rágalmak ellen? védjen meg, könyörgöm, ön ismer, tud mindent! hogy szeretem nagyon kimondhatatlanul. Megtalál, ma, holnap ismert helyen. Angyali kezét kérem. Kell nekem. Nem nélkülözhetem. Csókolom sok milliószor. Remélem megteszi. 14489

Asszonyom!
Mióta megpillantottam, szerelmes bolondja vagyok. Nem tudok tanulni, időközben egyszer megbuktam, apám kitagad! Kegyelmezzen, nyujtson alkalmat a megismerkedésre, hogy kiábrándulhassak, mert nem lehet ön olyan a valóságban, mint amilyennek az én képzeletem megformálta. A földszintes ablak rabja „Jogász 21" jeligo alatt esedezik „poste restante" válaszért a főpostán. 14480

Édes testvérem
drága életem! Jöjjön el már, de eljöjjön, mert meg kell őrülnöm, remélem, hogy a lakcimemet tudja, ott, hol a nyáron megirtam, találkozhatunk ott hol maga akar, de irja, hogy hol, mert maga az az egyedüli a jó ég alatt, a kit én nagyon szeretek és sohase szerettem mást az én életemben, csak magát. Istenem, csak már volna nekem az a boldog napom, ugy-e maga tudja, hogy melyiket gondolom. Számtalan sok millió forró csók a legközelebbi viszontlátásig a tied. 14481

Állandóság 29033.
Kivánt helyen levele van. 14496

Bánatos
szeretem vasárnap tizenkettőkor sétálok, irjon. 14484

Jókedélyü,
csinos angol nő, árva, kath., nagyapja magyar volt, többször volt már Magyarországban, 22 3/4 éves, 147000 frttal, szeretne régi hazájában férjhezmenni. Cim: Alf. Labori, London 40 Henrystrasse Pentouville. Legszigorubb discretio. Hirdetés hasztalan. Pontos cimet kér. (Portó 25 fillér.

Arany ranett.
Tudom, hogy tartózkodás nélkül levelet nekem nem mer irni s éppen ezért multkori levelemre nem is vártam választ, de maga, édesem mégis irt és ezt nagyon köszönöm. De levelét, mivel gondolatai félbenmaradtak, nem értem teljesen, csak azt látom, hogy levelemnek nem adott igazat. Mégis kérdem, hogy mit ért az alatt „leveledre képtelen vagyok válaszolni", ha azt irta volna „lehetetlen" megértettem volna: tartózkodással nem lehet megválaszolni — kérdem ezt azért, mert nyugtalanit. Köszönöm, hogy hivott és alig várom már, hogy mehessek, de ez bizonytalan ideig nem történhetik meg, mert olyan a hangulat, hogy az egyenes bevallása volna szerelmünknek — magát hivni ide, pedig egyenes kiméletlenség lenne. Gondoljon rám és szeressen, nagyon kell eznekem, édesem és néha irjon. 4730

Urak!
Ki volna hajlandó levelezni szórakozás czéljából két barna leánynyal. Cimünk: „Pipacs és buzavirág" posta restant Czegléd. 14485

Intelligens,
csinos hölgy megismerkedni óhajtana állandó jó baráttal. Levél e lap kiadóhivatalában kéretik „Palmira" cimen. 14470

Telefon.
De ne felejtsen el . . . . arra kértem utolsó szavamban s most eszébe juttatom magam. Az irásra s később személyére vagyok kiváncsi annak, ki oly puha meleg hanggal rendelkezik s ujra kérem, ne felejtsen el. Pali.

KERESLET.

Végtelen nyomor
és inség közt vergődve, meleg résztvevő szivek könyörületességéért esedezik beteges nő gyermekével. Cim a kiadóhivatalban W. Irma jeligével tudható meg.

14–15 éves leány
expedicióba felvétetik. Tudakozódni a kiadóban 4–6 óráig délután. 6345

Műkedvelők
kerestetnek szórakozó-estélyekre kiváló erőnek vezetés alatt. Király-u. 16. sz. I. udvar III. em. 30. ajtó.

Divatárusnő,
gyors, ügyes, önállóan dolgozó, azonnal felvétetik Rosenberg Béla divatáruházában, Keszthelyen. 6348

Könyveket
legjobb árban vásárol Goldgruber könyvkereskedése Buda Fő-utca 17. 14474

Fehérnemü varrónő,
Ki himezni is tud, munkát kér, hogy gyermekeit a nyomortól megmenthesse. Elvállal minden munkát olcsón és lelkiismeretesen, Cim özv. Fuchs Adolfné VI., Szondy-utca 48–50, ajtó 28. 6849

Tanárjelölt
(latin-magyar szakos) instruktori állást keres. Latin nyelvből VII–VIII. oszt. tanulókat is sikerrel instruál. Cim: „J. R." Üllői-ut 69. III. 1. 6460

Hirdetmény.
Egy idősebb francia nő, franciaországi vagy Schweici születésü ki magyarul, vagy németül is beszél, nagyobb gyermekek mellé kerestetik. Ajánlkozások fogadtatnak Erzsébet-körut 44-ik szám alatt II. emelet 16. ajtós lakáson. 4716

Borseprő
folyékony és páritott, csakis nagyobb mennyiségben, bármely állomáson megvételre kerestetik. Ajánlatokat kér Kiss S. Dohány-u. 26.

Keresünk
szépen butorozott szobát a VII. kerület belső területén 16–18 frtért keresztény uricsaládnál. Ajánlatok „M. F." jeligével Wesselényi-u. 4, I. 7.

Szakképzett
ügyes papirkereskedősegéd kerestetik egy helybeli nagyobb papirüzlet részére. Ajánlatok „Megbizható 903" jelige alalt a kiadóhivatalba intézendők. 14468

Egy fiatal
vas- és füszer kereskedő segéd felvétetik. Wilheim Károlynál, Marczali. 6455

Kórházban
van a férjem és öt apró gyermekemmel nyomorgom. Esedezem a jó emberekhez, mentsenek meg a fagytól és éhhaláltól bennünket. Benedek Lászlóné, VIII. Fecske-utca 27, földszint 5.

KINÁLAT.

Egyetemi
hallgató alaposan korrepetál elemi és középiskolai tanulókat. Kitünő technikával tanit zongorát is. Cime megtudható Agulár Ede ur cipőgyárában, Kerepesi-ut 22. 6349

Nálam
kitünő, igen jó ebéd kapható 4 ur részére. V. Zoltán-utca 13. ajtó 2. 6348

Angol, francia
tapasztalt nyelvmester, ki tanulmányait külföldön végezte, még néhány szabad órával rendelkezik. Sikeres módszer. Kitünő referenciák. Cim: Gáspár Bernát, Vörösmarty-utca 51/A, III. 21.

Figyelem!!!
Egy vendéglő lakással, biztos ebédkosztosokkal és egy kisebb bor-, sör- és pálinkamérés állás elfoglalás végett tulajdonostól azonnal átvehető. Cim: Dembinszky-u. 21. vendéglő és Wesselényi-u. 54. Hársfa-utca sarok. 3466

Lukács és Sándor
törv. bejegyzett bankbizományi irodája mindennemü pénzkölcsönt (személy- és jelzáloghitel) gyorsan és a legkedvezőbb feltételekkel eszközöl. Vidéki képviselők kerestetnek. Válaszbélyeg. VI., Teréz-körut 33.

RAPID
szivarkapapir.

Iparvállalat.
Kisebbszerü, országosan elterjedt kitünő élvezeti cikket előállitó gyár, vezetés hiány miatt eladó. Szakismeret szükségtelen. Bővebb felvilágositást ad Reichmann, Zöldfa-utca 33. 14491

A létező legjobb
borotvaszappan kapható Goldstein József szappangyárosnál Rimaszombaton. 2233

5 szobás
családi ház eladó tisztviselőtelep Szabóki-u. 5. 4738

Cimbalom
pedálos, faragott, olcsón eladó. Kerepesi-ut 49. I. 33. 14487

Előszoba
szekrény jutányos árban sürgősen eladó. Kis Pál asztalosmester Rökk Szilárd-u. 6. 14486

Mértékszerinti
szabóság, 15 éves, férfidivattal, elköltözés miatt eladó. Bővebbet: Schwarz József hirdetőjében, Marokkai-utca.(21977)14480

Kényelmesen
butorozott csinos, tiszta és féregmentes szobák külön bejárattal azonnal vagy elsejére olcsón kiadók. Bővebbet: Sándor-utca 30/B. I. 13.

Érettségizett
izr. 23 éves fiatalember, igen lelkiismeretes erélyes, helyben vagy vidékre nevelőnek ajánlkozik. Jó német, francia. Kötelezettséget vállal sikeres levizsgázásért. Kitünő müködési bizonyitványok. Cim: „S. G." Budapest főposta rest.

Cimbalom
pedálos, 35 frtért eladó. Horváth, Erzsébet-körut 2. 14497

Hölgyek,
akik mindég szépek akarnak lenni, nem nélkülözhetik a valódi párizsi, Doctor Lejosse-féle Ravissante szépitőkülönlegességet. Elegáns hölgyek, müvésznők, tökéletesen ártalmatlannak, felülmulhatatlannak elismerték. Budapesti főraktár: Török József gyógyszertáraiban. 14412

Nagy üzlethelyiség
portállal külön kijárat az udvarban, Király-u. 89, azonnal kiadó. Bővebbet Palais Royal Koronaherceg-utca 8.

Gazdasszonynak
magányos urhoz, családhoz, anyatlan gyermekekhez, betegeskedő ur, urnő gondozására és szórakoztatására ajánlkozik jólelkületü, megbizható, idősebb müvelt özvegy nő, jól főz, a háztartásban jártas Özv. Berényi Ágostonné, VII. Nefelejts-utca 15, II. 23. 4736

Olcsón
javit füzőket, ugyszintén uj füzőket is nagyon olcsó árban készit Ellbogen Józsa, Holló-u. 1. földszint 8. üzlet. 6345

Fodrásznő,
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 4247

Une française
avec excellentes references, désire se placer comme dame de compagnie chez grandes demoiselles. M. A. Uj-utca 30. 6452

Felső
kereskedelmi iskolát végzett fiatalember, ki irodai teendőkben jártas, gyakornoki vagy irnoki állást keres. Szives megkereséseket kér Braun Arnold, Garay-utca 21. III. 28, cimen.

Kerékpárok
néhány darab becserélt, de jókarban levő használt kerékpár, — mig a készlet tart, — 30 frttól feljebb kapható. Láng kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Csemegeszőlőt!
legszebbet, postakosarankint 5 koronáért; narancsot, citromot 3 koronáért bérmentesen szállit: Mertz Nándor, Nagyváradon. 14473

Czinkotán
az Ilona-telepen, csinosan és szolidan épült családi ház, 600 négyszögöles területen felépitve és szépen befásitva, sürgősen eladó; a ház áll 3 szoba, konyha, nagy veranda stbbiből, eladási ára 4000 frt, melynek fele teherként rajta maradhat. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájánál, Rökk Szilárd-utca 22.

Szépen
butorozott 3 szobás lakás konyhával együtt családnak azonnal kiadó. Wesselényi-u. 4. I. 7. (Dréher-palota).

Olvassuk
a „Kereskedelmi Alkalmazott" c. társadalmi és közgazdasági szaklapot, a kereskedelmi alkalmazottak érdekeineg legerélyesebb szószólóját. Díjtalan állásközvetitő s előfizetési ár: Negyedévre 1 korona, félévre 2 kor., egy évre 4 korona. Megjelenik havonta kétszer. Kiadóhivatal VI Andrássy-ut 13. I. em. 14329

Ujpesten ház
igen sürgősen eladó. A ház szolidan és csinosan van épitve, miért is bátran állithatom azt, hogy a kinek tényleg szándékában van házat venni, az el ne mulaszsza azt megtekinteni, mert ily jó alkalmi vétel ritkán fordul elő. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22. szám.

Telek Kispesten
az Üllői-ut legszebb részén 2695 négyszögöl területü egy darabban, négyszögölenként 3 koronával eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Vendéglő
főváros elismert régibb és jobbmenetelü üzleteinek egyike. Napontai átlagos bevétele 120 koronán felül, tulajdonos más nagyobb vállalkozása miatt eladó. Bővebbet Niemetz Gyula üzletek adásvételi irodájában, Rökk Szilárd-utca 22. 14370

Polgárit,
kereskedelmit, tanitóképezdét reált végzetteket gimnáziumi érettségire, bármilyen magánvizsgálatra felelősséggel röviden előkészit: „Kerekes", Hársfa-u. 10/a. (Vidékiek ellátást kapnak. Válaszbélyeget kérek.) 13353

Szállodai ház
a főváros közvetlen közelében, vasut és gőzhajóállomás, ugyszinte villamos vasut megállóhelylyel; 4450 négyszögöl területen fekvő gyönyörü egyemeletes épület, melyben 16 szoba, nagy vendéglői termek, valamennyi villanyvilágitás, vizvezeték, angol klozett, gyönyörü parkok és sétányokkal ellátva, mely szanatóriumnak leginkább alkalmas, amennyiben remek fekvése és az épület beosztása teljesen megfelel e célra, csakis tulajdonos betegsége miatt eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvevési irodájában Budapest, Rökk Szilárd-utca 22.

RAPID
szivarkapapir.

Szőlőbirtok
Badacsonyban, 5 perenyire a Balaton partjától, 10.000 négyszögöl terjedelmü termő oltás szőlő, melynek fele része 4 és fele része 7 éves, az utak mellékei tormógyümölcs és leginkább mandulafákkal beültetve; a szőlő felett van egy 9700 négyszögöles területü cserfaerdő, mely 3 év mulva vágható, van a szőlőn szép 1 szobás urilakóház, présház, külön vincellér lakás, 2 szép pince és istálló. A birtok Badacsony vagy Révfülöptől félórányira kocsin van s csakis tulajdonos betegsége miatt eladó 48.000 koronáért, mert ily minta szőlőtelep egész Balaton partján több nincs. A vételhez egyharmad készpénz szükségeltetik. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Szőlővesszők
Sima és gyökeres zöldojtványok direkt termő Otelló vesszők teljesen beérett kifogástalan minőségben kaphatók Lázár Józsefnél, Nagy-Maroson, Hontmegye. Árjegyzék bérmentve. 3234

Igen csinos
és kényelmes szobák teljesen külön bejárattal január 15-re olcsón kiadók. Sándor-utca 30/B I. em. 13.

Kredenc,
ágy, éjjeli szekrény, politurozva, massiv, eladó. Nagy János-utca 1. II. em. 15. 6967

Szőlőkarók eladók.
500.000 drb 6½ és 7 suk elsőrendü hasitott tö gyfa szőlőkarók a ternovai állomáson eladó. Bővebb felvilágositással szolgál Braun Ede Dűd. Arad megye. u. p. Ternova. 6485

Intelligens
gyermektelen izraelita családnál jó izletes ebédkoszt olcsón kapható. Cim: Főherceg Sándor-u. 30b. földszint 7. 6450

Telek
eladó Szent-Mihályon, a legszebb helyen, a lóvonati vonalon, 335 négyszögöles területü, négyszögölenként 10 koronáért, pénzszüke miatt igen sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Singer-varrógépeket mélyen leszállitott árban heti 1 frtos részletre szállitunk 6 évi jótállással. Láng kerékpárüzlet, József-körut 41. 4678

Csinosan
butorozott féregmentes, kényelmes szoba azonnal olcsón kiadó. Eszterházy-utca 13. földszint 3. 6448

Eladó
olcsón a fővárostól félórányira fekvő, szép és forgalmas községben egy ujonnan épült ház, vendéglő és kávéházi berendezéssel. A községben nyolc kőbánya van, melyek több ezer embert foglalkoztatnak, akik szükségleteiket ott fedezik. A községben lakik körülbelül száz hivatalnok. A vonat naponta 20-szor közlekedik. Vevőnek átiratnak a vendéglő és kávéházi jogok. Vételhez néhány ezer korona szükséges. Részletes feltételek a kiadóban megtudhatók. 6448

? . . ! . . ?
Ön ideges!
Kedélyingerek, izgató képzelmek és folytonos gondolkozás okozza álmatlanságát. Rendelje meg a „Lelki nyugalom" c. könyvet idegesség, álmatlanság és önfertőzés gyógyitásáról. Lélektani módszerek, üditő álom és nyugodt kedélyhangulat előidézésére igen érdekes tanulmányok és üdvös tanácsok. Ára három korona bérmentve. I. Wesel József Magyar Fráta (Erdély). Kivánatra küldök prospektust. 2230

Szabóné
ügyes, a legkomplikáltabb toiletteket is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel készi saját lakásán vagy uriházhoz is eljár. Vidéki megrendelésekhez a pontos alj-mérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toiletteket. Átalakitásokat és gyermekruhák készitését elvállalja. Lederer Lipótné, VI. Szabolcs u 30. II. 29. 427

Magyar házikoszt
kitünő izletes uri magyar házikosztot, ebéd és vacsorát, 18 forintért adok kiszolgálással együtt. József-körut 25. vendéglő. 6338

Zongora
Bösendorfer-féle, majdnem uj; Mignon zongora majdnem uj; zongora átjátszott, igen jó karban, 220 frt; harmonium keveset használt, 14 változattal; Uj zongorák és pianinok, csakis kitünő gyártmányokban, köztük: Steinway & Sons; Blüthner: stb. Kohn Albertnél, Kossuth Lajos-utca 1. (Ferenciek-bazára) I. lépcső.

Egy kis ipartelep
minden háztartásban csekély költséggel berendezhető. Elsőrendü szükségleti cikkek. Jó kereset biztositva. Levelek 25 filléres bélyeggel bérmentve Eggart & F. E. Magrini, S Damiano 26. cimen, Mailand (Olaszország.)

CSIZ
ezidő szerint leghathatósabb Jód-Bróm-Gyógyforrás A háznál végzendő ivókurára UNICUM! Dr. Korányi Frigyes tanár a magán gyakorlatban, valamint a vezetése alatt álló budapesti királyi egyetemi korodán szerzett sokszoros tapasztalása alapján melegen ajánlja a csizi jódforrást, mint kiváló hatásu gyógyszert mindazon betegségeknél, melyeknél a jód mint specifikus szer javalva van. A Csizi jód-bróm-gyógyviz kapható mindenkor friss töltésben, használati utasitással együtt, minden ásványviz-kereskedésben, megrendelhető a Fürdőigazgatóságnál, Csiz, u. p. Rimaszécs és Édeskuty L. főelárusitónál, Budapest.

4 pár cipő 5·60 kor.
csak nagy mennyiségek vétele folytán eladó a legolcsóbb árért. 1 pár uri, 1 pár női füzős cipő, továbbá 1 pár uri, 1 pár női divatcipő, legujabb fazon, alkalmas minden évszakra. Mind e 4 pár erősen szögezett talppal 5.60 kor. Minden megrendelő 1 pár szélenvarott papucsot ingyen kap. Megrendelésnél elegendő a hosszuság megadása. Küldés utánvétel mellett. Csere megengedve.
Cipőkivitel Eberson, Wien, XX/I. Postafiók 560.

RAPID
szivarkapapir.

Fényképek
elegáns kivitelben, igen jutányos áron. Makart képek drbját 1 frtért. Vidéki kis képek utáni nagyitások lelkiismeretes pontos kivitelben készittetnek.
Waitzner
fényképészeti müintézete Budapest, Erzsébet-körut 20

Kipróbált
legjobb reuma szesz a dr. Weisz-féle Kament, ára 1 korona. Főraktár: Szt.-Erzsébet-gyógyszertár, Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 21.

Ügynököket
keres magas provizió ellenében a 24 év óta fennálló, 6-szor kitüntetett redőnygyár. C. Klemt, Braunau i. B. Ajánlatokat csak a referenciák megadása mellett veszek tekintetbe.

BÉCS
Continental-szálloda
Elsőrangu szálloda
Legolcsóbb árak

Alkalmi butor eladás
Belváros, Zöldfa-utca 10. I. em. A n. é. butorbevásárlók szives figyelmébe ajánltatik, hol a legegyszerübbtől a legfinomabb igényeknek megfelelő teljes lakberendezések s nemkülönben egyes butordarabok a legolcsóbb alkalmi árakban szerezhetők be.

Legjobb minőségü Butorok
dus választékban, jutányos árakon kaphatók Sárkány és Schütz cégnél, Budapest, VII. Erzsebet-körut 12.

Teljes 6 százalékot
ajánl folyószámla-betétekre 1000 koronától felfelé (a mely különösen biztositható) anyagilag kitünően rendezett üzletember, ki egyuttal földbirtokos és uradalmi bérlő és a legkiválóbb bankreferenciákkal szolgálhat. Szives ajánlatok „8 napos felmondás, kamatok előre fizetendők 290. sz." alatt továbbit Mosse Rudolf, Wien, I., Seilerstätte 2.

Butor csak jó minőségü.
Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal, szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalonberendezés, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón, eladás nagyban és kicsinyben. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak VI. Teréz-körut 40. szám Steinberger Manó butoriparosnál.

Debreczeni magyar harzi kanári

gyönyörü, tiszta, csengő hangon éneklők, magas, mély változatos hangfutamokkal szép hosszan fuvó fuvola és fülemile versükkel tünnek ki. Darabja 7, 8, 10, 12 frt, nőstények drbja 1 frt 50 kr., 12 db 15 frt, nem tetszőt becserélek vagy visszaadom a pénzt. 15 napi próbaidő az ének meghallgatására. — Árjegyzék bérmentve Ágoston István, iskolázott magyar harzi kanárik tenyésztése, Debrecen, Péterfia-utca 6. 2220

Cseléd-
elhelyező irodámban állandóan válogatott jó férfi- és női-cselédek vannak nagy számban előjegyzésben. Elhelyezek helyben és vidékre. Több vidéki elismerő és köszönő levéllel rendelkezem. Rózsahegyi Antal Budapest, Belváros, Harisbazár 14085

Különleges nemeskanárik

finom változatosan éneklők 24, 20, 16, 12, importált kanárik 8—10 kor.-ért darabja. Kanáriaim kiállitásokon többszörösen lettek kitüntetve. Aki nálam rendel kanárit, előnyös feltételeket adok: 15 napot az ének meghallgatására, a nem tetszőket kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Árjegyzék bérmentve ingyen. Demeter W. Lipótvár.

Meglátja,
hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüsteladás; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek utján szerezzük be áruinkat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk t. vevőinknek és pedig: 12 személyre való komplett evőkészlet 13 latos ezüstből 150 frt, 6 személyre való 65 frt és feljebb, 12 drb 13 latos erős ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr. Továbbá dus választékban arany férfi és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden e szakmába vágó cikkek. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletfizetésre is adunk el.
Grünberger Ármin Béla örökösei, IV., Váci-utca 30. I. em. 23. (Haris-bazár). Veszünk és becserélünk aranyat és ékszereket.

Pécsi tojásalaku kőszén.
Tiszta, pormentes; szépen lángol, parazsa tartós, sugárzó nagy meleget ad, tehát olcsó, Kisérlet ajánlatos.
Dunagőzhajózási-társaság, elárusitó-hivatal Budapest, V., Nádor-utca 6. Telefon 31—69. eszközöltetnek.

Tartányok és csövek
különféle méretekben, kutak, épitő-centrifugal és egyéb szivattyuk olcsón kaphatók: Abelesz Emilnél, Budapest, V., Váci-ut 14. Telefon 24—41.

Üllők, satuk, fuvók,
táborittüzek és egyéb lakatos- és kovács-szerszámok, használtak és ujak, olcsón kaphatók: Abelesz Emilnél, Budapest. V., Váci-ut 14. Telefon 24—41.

Elsőrendü borjuhus!
Küldök bárhova bérmentve 5 kilós csomagokban naponta frissen 5 kor. 20 fillérért. Ed. Gottlieb Podwoloczyska 8.

Szépirási tanfolyam.
Lelkiismeretes tanitásom, valamint 25 éven át a pozsonyi polgári- és keresk. iskolánál alkalmazott és kitünőnek bizonyult módszerem alapján akármilyen rossz irással biró, feltünő szép és folyékony irást sajátithat el magának. A tanfolyam kezdete mindennap. Értekezés órák: 10—1-ig és 5—8-ig. Adller J, szépir tan. Esti tanfolyam: 8—9-ig. Andrássy-uton 24. III. em. 8. 1357

The Berlitz School
of Languages. Erzsébet-körut 15., II. em. jobbra. Francia, angol, olasz, orosz, német, spanyol, magyar, szerb és román nyelvek tanitása a felnőtteknek, az illető nemzetiségü tanárok által Berlitz módszere szerint. Az első leckeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Más magántanitókkal semminemü összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben.
Forditások

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.